

T.C.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KAMU YÖNETİMİ BİLİM DALI

**KENT KONSEYLERİNİN YEREL DEMOKRASİYE KATKISI
(BÜYÜKŞEHİR KENT KONSEYLERİ ÖRNEĞİ)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Hasan AKSU

ŞANLIURFA - 2018

T.C.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

KAMU YÖNETİMİ BİLİM DALI

**KENT KONSEYLERİNİN YEREL DEMOKRASİYE KATKISI
(BÜYÜKŞEHİR KENT KONSEYLERİ ÖRNEĞİ)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Hasan AKSU

Danışman:

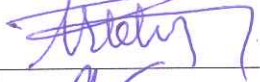

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TAŞTEKİN

ŞANLIURFA - 2018

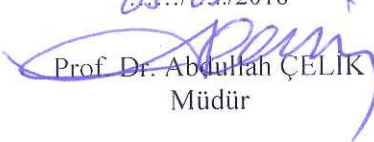
T. C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitünüz Kamu Yönetimi Anabilim Dalı 155232009 numaralı Hasan AKSU'nun hazırladığı "Kent Konseylerin Yerel Demokrasiye Katkısı (Büyükşehir Kent Konseyleri Örneği)" konulu yüksek lisans tezi ile ilgili tez savunması, 13/04/2018 tarihinde, saat 10:00'da yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABUL (başarılı) olduğuna oybirliği/oy çokluğu ile karar verilmiştir.

13/04/2018

(Danışman- Başkan)	Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TAŞTEKİN	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Oğuz KAAN	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Ahmet TERZİOĞLU	

Bu tezin Kamu Yönetimi Anabilim Dalında Yapıldığını ve Enstitümüz Kurallarına Göre Düzenlendiğini Onaylarım.

03.../05/2018

Prof. Dr. Abdullah ÇELİK
Müdür

Not: a) Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan alıntıların, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

b) Tez, HÜBAK'tan Bilimsel Araştırma Projesi mali destek Almıştır Almamıştır.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ORJİNALLİK RAPORU VE BEYAN BELGESİ

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ

Adı-Soyadı: Hasan AKSU
Öğrenci Numarası: 155232009
Enstitü Anabilim Dalı: Kamu Yönetimi
Anabilim Dalı
Programı: Kamu Yönetimi
Başlık (Türkçe)

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yukarıda başlığı belirtilen Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkısı: Büyükşehir Kent Konseyleri Örneği adlı çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 101 sayfalık kısmına ilişkin, 05/03/2018 tarihinde şahsım/ danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, benzerlik oranı %12'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 6 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen tezli/tezsiz lisansüstü programlarda seminer, dönem projesi, tez vb Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından kabul edilen lisansüstü orijinallik raporu alınması uygulama esasları ile belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve bütün bilgilerin, akademik kurallara uygun olarak toplanıp sunulduğunu, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı, blok şeklinde alıntılar yapmadığımı ve tüm alıntılarının bilimsel atıf kuralları çerçevesinde kaynağını gösterdiğimi, Yükseköğretim kurulu bilimsel araştırma ve yayın etiği yönergesi ile Harran Üniversitesi bilimsel araştırma ve yayın etiği yönergesinin 8. maddesinde yer alan etik ihlallerden her hangi birisinin yer almadığını, etik ihlal tespiti halinde, Enstitü yönetim kurulunca, diplomamın iptal edilmesini kabul ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

08/03/2018

Hazırlayan Öğrencinin
İmzası

Yukarıda yer alan raporun ve beyanın doğruluğunu onaylarım . 08/03/2018

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Taştekin
Danışmanın Unvanı-Adı-Soyadı

(İmzası)

ÖNSÖZ

Günümüzde karar alma süreçlerinde halkın katılımı önemsenmektedir. Bu sayede devletler, hem vatandaşlarını memnun etmiş olacak hem de kamu hizmetlerinin daha verimli kullanılmasını sağlayacaktır. Bu amaçla ortaya çıkan kent konseyleri kentsel ortak aklın gelişimiyle tüm hemşerilerin ortak katılımı ile oluşturulan yapılardır. Önemli işlevleri olmasına rağmen konseylerin yeterince etkin çalışmadığı söylenebilir. Nitekim bu çalışma ile genel olarak tüm kent konseylerinin, özellikle büyükşehirlerdeki kent konseylerinin almış oldukları kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alınıp alınmadığı ve kent konseylerinin yerel demokrasiye olan katkısı ortaya çıkarılacaktır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında en büyük payı olan, çalışmanın her safhasında fikirlerine başvurduğum ve çalışmanın en iyi şekilde oluşmasını sağlayan, yüksek lisans öğrenimim boyunca bana yardımcı olan sayın danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TAŞTEKİN'e teşekkürleri bir borç bilirim.

Çalışma süresince her türlü yardımını esirgemeyen Bölüm Başkanımız Sayın Prof. Dr. Abdullah ÇELİK'e ve diğer bölüm hocalarıma tümüne saygılarımı sunuyor, bütün kalbimle teşekkür ediyorum. Eğitim hayatım boyunca her zaman yanımda bulunan değerli ailem ve anket çalışması sırasında bana yardımcı olan, değerli dost ve arkadaşlarım Ramazan KAYMAKÇI ve İsmail MARDİNLİ'ye ayrıca sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
KISALTMALAR.....	V
TABLO LİSTESİ.....	VI
ÖZET.....	X
ABSTRACT.....	XI
GİRİŞ.....	1

1.BÖLÜM

1. KAVRAMLAR VE DEMOKRASİ - YEREL YÖNETİM İLİŞKİSİ.....	3
1.1. Kent.....	3
1.2. Kentleşme.....	5
1.3. Kentleşme.....	6
1.4. Demokrasi.....	7
1.5. Yerel Demokrasi.....	9
1.6. Kent Konseyi.....	11
1.7. Yönetişim.....	11
1.8. Yerel Yönetişim.....	12
1.9. Yerel Yönetim.....	13
1.10. Yerel Yönetim ve Demokrasi İlişkisi.....	13
1.11. Katılım.....	15

1.12. Yerel Katılım.....	16
1.13. Yerel Yönetim Bağlamında Demokrasi	18
1.14. Yerel Yönetişim ve Demokrasi İlişkisi.....	19
1.15. Türkiye’de Kent Konseyleri ve Demokrasi İlişkisi.....	21
1.16. Avrupa’da Kent Konseyleri ve Demokrasi İlişkisi.....	23
1.16.1. Almanya’da Yerel Gündem 21 ve Berlin.....	23
1.16.2. İspanya’da Yerel Gündem 21 ve Udelserea.....	24
1.16.3. İngiltere’de Yerel Gündem 21.....	24

2. BÖLÜM

2. TÜRKİYE’DE KENT KONSEYLERİ.....	26
2.1. Kent Konseylerinin Gelişim Süreci.....	26
2.2. Kent Konseylerinin Kuruluş.....	27
2.3. Kent Konseyi Üyeliği.....	30
2.4. Kent Konseyi Organları.....	31
2.4.1. Genel Kurul.....	31
2.4.2. Yürütme Kurulu.....	32
2.4.3. Meclisler ve Çalışma Grupları.....	32
2.4.4. Kent Konseyi Başkanı ve Genel Sekreterlik.....	33
2.5. Kent Konseyinin Faaliyetleri ve Görevleri.....	34
2.5.1. Kent Konseylerinin Gençler, Kadınlar ve Çocuklarla İlgili Faaliyetleri.....	34
2.5.2. Kente İlişkin Faaliyetleri.....	35
2.5.3. Kentlilere İlişkin Faaliyetleri.....	35

2.5.4. Çevreye Yönelik Faaliyetleri.....	36
2.5.5. Kent Yönetimine İlişkin Faaliyetleri.....	37
2.6. Kent Konseylerinin Görevleri.....	37
2.7. Kent Konseylerinin Çalışma İlkeleri.....	39
2.8. Kent Konseylerinin Yapılan Eleştiriler.....	40
2.9. Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkıları.....	43
3. BÖLÜM	
3. KENT KONSEYLERİNİN YEREL DEMOKRASİYE KATKISI: BÜYÜKŞEHİR KENT KONSEYLERİ ÖRNEKLEMİ.....	45
3.1. Araştırmanın Metodolojisi.....	45
3.1.1. Araştırmanın Amacı.....	45
3.1.2. Araştırmanın Yöntemi.....	45
3.1.3. Araştırmanın Hipotezleri.....	46
3.1.4. Evren ve Örneklem.....	46
3.1.5. Veri Toplama Aracı.....	47
3.1.6. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması.....	47
3.1.7. Sınırlılıklar.....	47
3.2. Bulgular ve Yorumlar.....	47
3.2.1. Kişisel Bilgiler.....	47
3.2.2. Yargısal Değerlendirme.....	52
3.2.3. Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkısı.....	63
3.1.9. Tabloların Genel Değerlendirmesi.....	83
SONUÇ.....	89

KAYNAKÇA.....93

EKLER.....102

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AK Parti	: Adalet ve Kalkınma Partisi
Akt.	: Aktaran
BM	: Birleşmiş Milletler
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
HDP	: Halkların Demokratik Partisi
IULA-AMME	: Uluslararası Yerel Yönetimler Birliği
md.	: madde
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi
SPSS	: Statistical Packagesfor Social Science
UCLG-MEWA Asya Bölge Teşkilatı	: Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı
UNDP	: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
YG- 21	: Yerel Gündem 21 Programı

TABLO LİSTESİ

Tablo 3. 2.1 .1. Yaş.....	47
Tablo 3.2.1.2. Cinsiyet.....	48
Tablo 3. 2. 1. 3. Meslek.....	48
Tablo 3. 2. 1. 4. Öğenim Durumu.....	49
Tablo 3. 2. 1. 5. Gelir Durumu.....	50
Tablo 3. 2. 1. 6. Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir.....	51
Tablo 3. 2. 1. 7. Kent Konseyindeki Göreviniz.....	51
Tablo 3. 2. 2. 1. Daha Önce Kentinizde Yerel Gündem 21 programı Uygulandı Mı.....	52
Tablo 3. 2. 2. 2. Kent Kimliğine İlişkin Tarihi, Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması ve Geliştirilmesi.....	53
Tablo 3. 2. 2. 3. Ortak Yaşam Bilincinin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar.....	54
Tablo 3. 2. . 4. Sürdürülebilir Gelişmeye Yönelik Planların Hazırlanması.....	55
Tablo 3. 2. 2. 5. Kent Kaynakların Etkili ve Adil Kullanımı.....	56
Tablo 3. 2. 2. 6. Sivil Toplumun Gelişmesi ve Sivil Toplumun Gelişmesine Katkıda Bulunmak.....	57
Tablo 3. 2. 2. 7. Gençlerle İlgili Çalışmalar.....	58
Tablo 3. 2. 2. 8. Kadınlarla İlgili Çalışmalar.....	59
Tablo 3. 2. 2. 9. Kent Yönetiminde Saydamlık ve Hesap Verilebilirlikle İlgili Çalışmalar.....	60
Tablo 3. 2. 2. 10. Çocuklarla İlgili Çalışmalar.....	61

Tablo 3. 2. 2. 11. Engellilerle İlgili Çalışmalar.....	62
Tablo 3. 2. 3. 1. Kent Konseyinin Toplantılarına Katılımcıların Dışında Hemşerilerin Katılımı Yeterli Düzeyde Oluyor Mu.....	63
Tablo 3. 2. 3. 2. Toplantılara Katılan Hemşeriler Genellikle Aynı Kişiler Mi Yoksa Farklı Kişiler De Katılıyor Mu.....	64
Tablo 3. 2. 3. 3. Kent Konseyindeki Göreviniz- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz.....	65
Tablo 3. 2. 3. 4. Kent Konseyindeki Göreviniz- Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	66
Tablo 3. 2. 3. 5. Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz.....	67
Tablo 3. 2. 3. 6. Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	68
Tablo 3. 2. 3. 7. Yaşınız- Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz.....	70
Tablo 3. 2. 3. 8. Yaşınız- Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	72
Tablo 3. 2. 3. 9. Cinsiyetiniz- Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz.....	73
Tablo 3. 2. 3. 10. Cinsiyetiniz- Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	74

Tablo 3. 2. 3. 11. Mesleğiniz- Kent konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	75
Tablo 3. 2. 3. 12. Öğrenim Durumunuz- Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz.....	77
Tablo 3. 2. 3. 13. Öğrenim durumunuz- Kent konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	78
Tablo 3. 2. 3. 14. Gelir durumunuz- Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz.....	79
Tablo 3. 2. 3. 15. Gelir durumunuz- Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor.....	80
Tablo 3. 2. 3. 16. Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir- Kent Konseyi Bünyesi Altında Çalışan Mahalle Meclisleriniz Bulunmakta Mıdır.....	81

ÖZET

KENT KONSEYLERİNİN YEREL DEMOKRASİYE KATKISI (BÜYÜKŞEHİR KENT KONSEYLERİ ÖRNEĞİ)

Kent konseyleri, yerelde demokratik katılımın sağlanması, kentsel bilincin geliştirilmesi, kentin temel sorunların çözülmesinde ortak aklın oluşturulması, hemşeri ve kentli haklarının geliştirilmesi, kent kaynaklarının etkili ve verimli kullanılmasına katkı sağlaması, kentin hem sorunlarını çözmeye hem de gelecek ile ilgili stratejik planların yapılmasında kentte ortak aklın oluşmasına yardımcı olmak amacıyla kurulmuş gönüllülük esasına dayanan yerel meclislerdir. Yerelde Belediye yönetimine hemşerilerin katılımına imkân veren kent konseylerinin bu temel hedeflerin hangi düzeyde gerçekleştirildiğinin ve demokrasiye olan katkısının ortaya çıkartılıp araştırılması çalışmanın temel hedefini oluşturmaktadır.

Araştırmanın amacına uygun olarak, kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki etkisini ölçmek için örneklemdaki kent konseyleri ile anket çalışması yapılmıştır. Çalışma örneklemini, Türkiye'deki Büyükşehir kent konseylerini kapsamaktadır.

Çalışmadan çıkan sonuçlara bakıldığında, kent konseyleri tarafından alınan kararların belediye yönetimleri tarafından yeterince dikkate alınmadığı, yerel yönetimlerde alınan kararlara halkın yeterli düzeyde katılım sağlamadığı, buna rağmen kent konseylerinin, yerel demokrasinin gelişmesinde önemli bir işleve sahip olduğu belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kent Konseyi, Yerel Demokrasi, Yerel Yönetimler, Yerel Gündem 21, Katılım

ABSTRACT

CONTRIBUTION OF CITY COUNCILS TO THE LOCAL DEMOCRACY (THE CASE OF METROPOLITAN CITY COUNCILS)

City councils are local parliaments based on volunteer work and are constituted in order to support participation to local democracy, develop a civic consciousness, generate a common sense while solving basic problems of the city, develop the right of town-dwellers and townsman, to contribute to the usage of city sources effectively and productively and help to form a common sense while both solving the city problems and making strategical plans related to the future. City councils which enable the townsmen to participate in the local municipality administration is the main purpose of this study by searching of the realization degrees and its contribution to the democracy.

According to the aim of the study, a survey has been performed with exemplary councils in order to measure the effect of city councils on local democracies. The sample of research includes the metropolitans city councils in Turkey.

When the results of the research are examined, it can be observed that the city councils' decisions are not considered enough by municipality administrations, there is not enough public participation to the city councils decision, however it has been identified that the city councils have an important function to develop the local democracy.

Key Words: City, City Council, Local Democracy, Local Administrations, Local Agenda 21, Participation

GİRİŞ

Yerel yönetimlerde demokrasinin etkin ve katılımcı bir şekilde uygulanabilmesi için hemşerilerin yerel hizmet ve yerel aktivitelerde aktif bir şekilde rol alması gerekiyor. Yerel yönetimlerde hemşeriler kent konseyleri yoluyla yönetim sürecine katılma fırsatını bulmaktadırlar. Katılımcı demokrasinin yerelde uygulama araçlarından olan kent konseyleri sayesinde bireyler alınan kararlara katılmaktadır. Bu katılım beraberinde demokrasinin yerel yönetimlerde daha etkili bir şekilde uygulanma alanı bulmasını sağlayacaktır.

Yerel Gündem 21 etkinlikleri kapsamındaki çalışmalar ile kent konseylerinin önemi artmıştır. Belediyelerin bünyesi altında varlığını sürdüren kent konseyleri, yerel katılımın teşviki için son derece önemli bir yapıya sahiptir. Yerel yönetimlerde halk yapılacak olan faaliyetler için bir araya gelecek ve ortak çıkarlar doğrultusunda karar alma fırsatı bulacaktır. Halkın bu alanlarda ortak karar alması ve bu kararları etkili bir biçimde kullanması beraberinde kolektif yararı getirecektir. Bu kararlar ile bireysel, kişisel faydanın önüne geçilmiş olup toplumsal fayda sağlanmış olacaktır. Böylece bireylerin demokrasiye olan güven duygusu artacaktır.

Kent konseyleri aracılığıyla bir araya gelen bireyler, sivil toplum kuruluşları ve kamu kuruluşları, kentin bütünü temsil anlamında bir katılım sağlanmış olacaktır. Dolayısıyla bu geniş tabanlı katılım süreci kentte meydana gelen her türlü faaliyet ve ilişkilerde ortak bir kentsel aidiyet sağlanmış olacaktır.

Türkiye’de 1990’lı yıllardan sonra Yerel Gündem 21 programı çerçevesinde yerel meclisler oluşturulmuştur. 5393 sayılı Belediye Kanunu ile yerel gündem yapılanmaları kent konseylerine dönüştürülmüştür. Bu yasal düzenleme gereği bazı kentlerde bu yönde çalışmalar olsa da henüz bütün kentlerde istenilen seviyeye ulaştığını söylemek çok zordur. Ancak demokratik bir düzen ve yerel halkın katılımı bağlamında kent konseyleri bir an önce gerekli seviyeye getirilmeli ve bu çalışmalara öncelik tanınmalıdır. Bu tip yerel örgütler ile yerel yönetimlerde katılım konusunda

gelişmeler yaşanacak ve bu durum yerel yönetimlerin demokratikleşmesine önemli fayda sağlayacaktır.

Kent konseyleri yerel demokrasi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Kent konseylerinin kentlerle ilgili alınmış ya da alınacak olan kararlarda nasıl bir yol, politika ve strateji izlendiğine çalışma içerisinde yer verilecektir. Birinci bölümde, tüm faaliyetlerin kendini var ettiği ve uygulama alanı bulduğu kent hakkında bilgi verilecektir. Çalışmanın devamında demokrasi ve yerel yönetim ilişkisi ele alınacaktır. Bu bağlamda demokrasi, yerel demokrasi, yerel yönetim ve demokrasi ilişkisi kavramları üzerine durulup bu bölümde tanımlamalar yapılacaktır. İkinci bölümde ise yerel yönetim ve demokrasi kavramları üzerinde değerlendirmeler yapılacaktır. Yerel yönetim bağlamında demokrasi, yerel yönetim ve demokrasi, kent konseyleri ile demokrasi ilişkisine yer verilecektir. Kent konseylerinin yapısal işleyişi, yasal çerçevesine teorik değerlendirmeler yapılacaktır. Son bölümde ise kent konseylerinin yerel demokrasiye olan katkısı üzerinde durulacaktır. Bu doğrultuda alan araştırması yoluyla örneklemdaki kent konseyleri üzerinde uygulanan anketlerle elde edilen veriler, çalışma konusu içerisinde değerlendirilip çalışma sonuçlandırılacaktır.

1. BÖLÜM

1. KAVRAMLAR VE DEMOKRASİ - YEREL YÖNETİM İLİŞKİSİ

1.1. Kent

Kent kavramı, tarihin hemen bütün dönemlerinde değişik anlama sahip olabilen dinamik bir kavram niteliğindedir. Bu kavram için gerek literatürde gerekse mevzuat düzenlemelerinde genel geçer bir tanımlama yapmak zor görünmektedir. Özellikle Sanayi Devriminden sonra kent kavramı daha karmaşık ve dinamik bir yapıya kavuşmuştur. Bu nedenle ortak bir kent tanımı yerine birçok farklı disipline yakın kent tanımlarının yapıldığı görülmektedir (Toprak, 2016: 6).

Kent sözcüğü Orta Asya Türklerince “şehir” karşılığı olarak kullanılmıştır. Bu kavram, “kent”, “yarkend”, “taşkend”, “semizkend” gibi farklı sözcüklerle adlandırılmıştır. Bu sözcük Farsça’da “şehir” kökeninden gelmektedir. Ayrıca Arapça’dan Türkçeye geçen “vilayet” kelimesi; merkezi yönetimin, coğrafya durumuna, ekonomik şartlara, kamu hizmetlerinin gereklerine göre ülke üzerine yayılmış, bir vali yönetimindeki en önemli bölümü olan “il” ile aynı anlama gelmektedir. İngilizcede “city” ve “urban” kelimeleri kent ile benzer anlamlıdır. İtalyanca’da “citta”, Fransızca’da “cite”, İspanyolca’da “ciudad”, Almanca’da “stad” şeklinde telafuz edilmektedir. Yunanca’da karşılığı ise, “polis” kelimesidir. Bakış açısı değiştikçe kent tanımı da değişmektedir. Kapsamlı bir şekilde kent tanımı, şehrin hukuki, siyasi, iktisadi ve içtimai bir birim olduğunu belirtmek durumundadır (Kaya, v.d., 2007: 9-10).

Kent, günümüze kadar süre gelen ve beraberinde farklı işlevler kazanmış olmasına karşın, en yalın haliyle insanların, aynı atmosferde ve birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunmaları sonucu oluşmuştur. Kent, insanların karşılıklı olarak birbirleriyle sürekli bir bağ içerisinde bulunmaları sonucu meydana gelmiştir. Kısacası kent sürekli bir iletişim ve etkileşim alanıdır (Bağlı ve Binici, 2005: 20). Kent, bir toplumu hem içsel hem de dışsal alandan etkileyip ve bu süreçte bu

faktörlerden etkilenen, toplumun dinamik yapısına rehberlik eden sosyolojik bir yapıdır. Karşılıklı bir etkileşim ve iletişim çerçevesinde yaşam alanı bulan yapıdır (Harwey, 2012: 174). Bu tanıma benzer Lefebvre'de Kenti, stratejik konumunun getirmiş olduğu etkenin sonucunda yapısında farklılığı barındıran, etrafındaki diğer yapılarla bir etkileşim içinde bulunan; buna göre ilişki seviyesinin ve arz talep yapısının ne olduğunu belirleyen bir yaşam alanı olarak tanımlamıştır (Lefebvre, 2013: 48). Kent, sahip olduğu nüfusun çoğunun birincil ekonomik faaliyetlerle ifade eden tarımsal toplum yapısından modern tarım anlayışına geçmiş yapılardır (Şahin, 2010: 3). Bu geçişkenliği ile birlikte kentin değeri sahip olduğu toprak parçası ile değerlendirilmiştir. Dışsal alan özelliği ile fiziksel çevreyle çelişen tarımsal faaliyetlerin az olduğu, nüfus bakımından yoğun olan yerleşim yeridir. Kenti, tabiatı olduğu gibi kabul etmeyip kendini tabiattan daha yükseklerde bulan yapı olarak görür (Peker ve Sezgin, 2016: 286).

Kent, bir toplumu oluşturan kültür, erklerin yoğunlaştığı alan, zamanın bir birikimi ve ürünüdür (Soygüzel, 2014: 9). Kent; toplumsal açıdan farklılık gösteren, görece olarak değişebilen, çok nüfuslu ve aynı yerde süreklilik gösteren yapıdır (Keleş, 1990: 102).

Altıparmak ise, kenti şöyle tanımlamıştır; Toplumların yaşam biçimini, mücadele yapısını belirleyen, ticaretin, siyasetin vb. gibi argümanların üretilip ihraç edildiği ve tüketildiği yerlerdir (Altıparmak, 2013: 18). Bu işlevinin yanında anıtsal yapıları ve surları ile hem kendisinin hem de insanların güvenliğini sağlayan birimdir, kent (Arslanoğlu, 1998: 16). Hemşerilik ve yurttaşlık gibi kavramlardan oluşan bir yapıdır, kent (Eren, 2016: 565).

Yukarıdaki tanımlar doğrultusunda bir yerleşim yerinin kent niteliği taşıyabilmesi için şu özellikleri taşıması gerektiği söylenebilir (Kaya, v.d., 2007: 11):

- Belli bir nüfus büyüklüğüne ve nüfus yoğunluğuna erişmiş olması,
- Tarımsal bir üretim yapısından daha ileri bir üretim düzeyi olan sanayi, üretimine geçmiş olması, hizmet sektörünün gelişmiş olması,
- Geleneksel aile yapısının çözülerek yerini çekirdek aile yapısına bırakması,

- Nüfusun büyük oranda örgütlenmiş karmaşık iş bölümüne ve yüksek uzmanlaşma düzeyine erişmiş olması,
- Yerel değerlerin yerinin ulusal değerlerin veya evrensel değerlerin artmış olması,
- Cemaat toplum yapısından cemiyet toplum yapısına geçilmesi,
- Eğitim düzeyinin kırsal alanlardaki eğitim düzeyinden yüksek olması,
- Sosyal normların yerini, resmi denetlemelere bırakması,
- Statülerin aileden gelmeyip, bireylerin kendi çabaları ile kazanılmış olmaları,

1.2. Kentleşme

Kentleşme; dar açıdan bakıldığında, belli bir alanda hayat mücadelesi veren ve yaşamlarını sürdüren bireylerin sayısında nicel bir artış yaşanmasıdır. Ancak bu kavrama farklı bir açıdan, geniş bir perspektiften bakıldığında; ekonomik ilişkilerin meydana geldiği, bunun beraberinde ekonomik ilişkilerin yapısında bir değişikliğin yaşandığı, geleneksel yapıdan modern yapıya geçildiği yaşam alanlarıdır. Kişilerin ilişki biçimlerinde bir değişimin yaşandığı, birincil faaliyetler yerine ikincil faaliyetlerin yapıldığı, cemaatvari bir yapının terk edilip, bunun yerine cemiyet yapısının etkin olduğu geniş yapıya sahip bir kavram olarak ifade edilebilir (Keleş, 2014: 20-21). Teknolojik gelişmelerle birlikte tarımın değer kazanması sonucu pazar anlayışına dayalı faktörlerin işlev kazanması, sanayi ve hizmet anlayışındaki değişim ve beraberinde kitle iletişim araçlarının egemen olduğu, sosyolojik ve çevresel sistemin değiştiği bir anlayış sonucunda meydana gelen değişimler kentleşmeyi beraberinde getirmiştir (Alodalı, v.d., 2014: 281).

Kentleşme, kırsal alanlarda yaşayan kesimin aksine, kentlerde hayatlarını sürdüren insan sayısındaki nicel artış olarak belirtilebilir (Şahin, 2010: 6). Erdem'e göre kentleşme; toplumsal yapıdaki iyileşmeler ve ekonomik gelişmelere bağlı olarak kentlerin sayısında meydana gelen artış, örgütlenme, uzmanlaşma, insanlar arasındaki ilişkilerin, kentin sistem ve işleyişine göre şekil aldığı bir yapıdır. (Erdem, 2016: 268).

Kentleşme beraberinde bazı olumlu ve olumsuz sonuçlar getirmektedir. Olumlu sonuçlara bakıldığında, sanayi ve üretimin getirdiği artışla birlikte kişilerin

refah düzeylerinde iyileşmeler yaşanır. İş imkânları, kırsal kesime oranla bu alanlarda daha fazladır. Kentlerde, bireylere yönelik sağlık hizmetleri daha gelişmiştir. Kentleşmeyle birlikte doğum oranlarına bakılarak doğum oranları kontrol altına alınmıştır. Bireylerin eğitim seviyesi yükselir ve iş bölümünde uzmanlaşma sağlanır.

Olumsuz sonuçlara bakıldığında ise, kontrolsüz kentleşme sonucunda, alt yapı sistemi işlemez hale gelir, hizmetler tıkanır, maliyetler artar ve yaşam pahalı bir hal alır. Aşırı kentleşme beraberinde hava kirliliği, su kirliliği, aşırı ısınma gibi çevresel sorunlara neden olur. Gelir dağılımında adaletsizliklerin yaşanmasına neden olup, birincil ilişkilerin azalması ile birlikte akrabalık ilişkilerin zayıflaması ve kişilerin yalnızlaşmasına yol açabilir.

1.3. Kentlileşme

Kentlileşme; kente göçle birlikte gelen kişilerin, grupların ya da toplumların kendilerinin sahip oldukları kültürü bırakıp, kentin kendine özgün toplumsal hayata yön verdiği değerler, yaşam biçimi gibi temel bileşenlerini benimsemeleridir. Bireyin, yaşam felsefesini kentin bu temel özelliklerine göre düzenleyip yaşantısına buna göre devam etmesidir (Bağlı ve Binici, 2005: 21-22). Çoğu zaman kentleşme kavramıyla karıştırılan bir kavram olan kentlileşme aslında kentleşmeden farklı bir kavramdır. Kentlileşme, kentleşmenin beraberinde getirdiği akım ile birlikte, toplumsal yapıda meydana gelen değişimlerin daha çok bireylerin davranış, ilişki, sahip oldukları değer yargılar, tinsel ve özdeksel yaşam alanlarında yarattığı değişimler şeklinde tanımlanabilir (Erdem, 2016: 269).

Kentlileşmenin gerçekleşebilmesi için bazı temel aşamalar gereklidir. Bunlardan birincisi, kente gelen nüfusun, burada karar kılmasıdır. Kentte kalıcı olmalı, kentli olmalı ve kentli davranış kalıplarını benimsemelidir. İkinci aşaması, ekonomiktir. Kente gelen kişiyi anlamlı kılacak bir işi ve bu işin kentli tarafından olumlu görülmesi gerekir. Diğer aşamalara baktığımızda bireyin kentlileşebilmesi eğitim ve kültür düzeyinin yüksek olması gerekir. Birey kente özgü davranış kalıplarını benimsemeli, kültürel ve sosyal aktivitelere katılarak kente ait olan değer ve davranış biçimlerini benimsemelidir (Kaya, v.d., 2007: 29).

Diğer bir açıdan bakıldığında, kente gelen birey, kentin sahip olduğu bu değer ve yargıları benimsemeyince uyum problemi yaşamaktadır. Özellikle göçle birlikte kente gelen bireylerin, kente uyum sağlama süreci karmaşık bir yapıya sahiptir. Kente yeni gelen bireyler kırsal alandaki değer ve yargılarıyla yaşamaya devam edince kentin değerlerini benimseyememekte ve kentlileşememektedir. Kente hazırlıksız bir şekilde gelen bireylerin alt yapı hizmetleri ve barınma ihtiyaçları gibi temel ihtiyaçları karşılanmayınca, bu durum beraberinde kentte gecekondulaşmaya neden olur. Gecekondulaşmanın etkisiyle kent yozlaşarak değerlerini kaybetmeye başlar.

1.4. Demokrasi

Demokrasi sözcüğü, Eski Yunanda demokratia sözcüğünden gelip demos ve 'kratia' başka bir deyişle 'cratos' kavramlarının birleşiminden meydana gelmiştir. Demos sözcüğü Eski Yunanda 'deme' kelimesinden türetilmiş olup, mahallede bir arada yaşayan gruplar veya topluluklar, 'kratia' kelimesi ise; Latin kökenli bir kelime olup, egemenlik anlamına gelmektedir. Halkta bulunan egemenlik hakkının, halkın oyunu alarak seçilmiş kişi ya da grupların taşıdığı egemenlik ya da iktidar anlamına gelir. Halk egemenliği diğer bir ifade ile demokratik iktidar, Eski Yunandan günümüze kadar, üç farklı şekilde uygulanmıştır. Bunlar; doğrudan demokrasi, temsili demokrasi ve yarı doğrudan demokrasidir.

- *Doğrudan Demokrasi:* Doğrudan demokrasi, halkın alınacak olan kararlarda hiçbir temsil ya da aracı olmadan etkili bir şekilde kendilerini ifade edebilmeleridir. Yani kararların doğrudan halk tarafından alınmasıdır. Günümüzde bu demokrasi biçimi, ölçek itibarıyla ulusal düzeyde uygulanma şansı pratik güçlükler nedeniyle uygulanması imkânsızdır (Gözler, 2017: 108). Bu yönüyle doğrudan demokrasi bugün için sadece hayalî olmakla beraber e-demokrasi şeklinde uygulanıp uygulanmayacağı teorik tartışma düzeyinde kalmaktadır. Ancak bazı ülkelerde örneğin İsviçre'de yerel düzeyde Kantonlarda halen uygulanmaktadır.
- *Temsili Demokrasi:* Temsili hükümet de denilen "temsilli demokrasi", halkın egemenliğini kendi seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullandığı demokrasi tipidir. Diğer bir ifade ile temsili demokrasi, "temsilci" denilen kişileri halk

seçmekte ve bu kişiler ise egemenliği kendi adlarına değil, halk adına kullanmaktadır (Gözler, 2017: 108).

- *Yarı Doğrudan Demokrasi:* Bu demokrasi anlayışında halk, demokrasi ile yönetilen toplumlara benzer bir şekilde yönetilmekte olup, bunun yanında halk, seçimler dışında katılımı sağlayacak olan kararlarda son sözü söyleyebilme hakkına sahiptir. Halk bu demokrasi yönetiminde bazı mekanizmaları değiştirebilme hakkına sahiptir. Bunlar: halk oylaması olan referandum, halk vetosu, teklif edebilme hakkı ve seçilmiş olan temsilcilerin azli olarak sıralanabilir.

Katılımcı Demokrasi: Halkın, temsilcilerle beraber yönetim sürecine katıldığı demokrasi biçimine katılımcı demokrasi denir. Bugün Batı Avrupa ülkelerinde daha çok uygulama alanı bulunan ve çoğulcu demokrasi olarak nitelendirilen bu anlayış iki farklı kavram şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bunlar; çoğulculuk ve katılımdır.

Çoğulculuk: Bir yerde yaşayan halkın siyasi iktidarı ele geçirebilmek için siyasi faaliyette bulunmaları, ideoloji ve düşüncenin farklılığına bakılmaksızın örgütlenmeleri ve bu örgütlemeler yaşanırken devlet denen aygıtın buna dâhil olmamasıdır.

Katılım: Bireylerin, kişilerin, grupların, sivil toplum kuruluşlarının kendilerini ilgilendiren konularda alınacak olan kararlara etkide bulunabilmelerine katılım denir (Bozkurt, 2014: 229-230). Belediye Kanunu'nda açık bir şekilde belirtilen tanımlamaya bakıldığında, (md.13) bir yerde ikamet eden tüm vatandaşlar, hemşeridir. Dolayısıyla hemşerilerin bulunduğu alandaki yerel birimlerin aldığı kararlara ve hizmetlere katılma hakları bulunmaktadır. Yerel birimler yapmış veya yapacakları faaliyetler hakkında yerel halkı bilgilendirme görevine sahiptirler (Acar ve İpekten, 2016: 150).

Kestellioğlu ise demokrasiyi; halk katılımı, çoğunluk ve çoğulculuk faktörlerinin benimsenmesi, toplumları yönetenlerin hem kendi danışmanlarına hem de kendilerini seçen halka karşı şeffaf, hesap verilebilir olmaları olarak dile getirmiştir. Bu kavramlar aynı zamanda yerel yönetimler için önemli ilkelerdir (Kestellioğlu, 2011: 122).

Arslan ise demokrasiyi; halkın egemenliğini temsil eden siyasi bir yönetim biçimi olarak ifade etmiştir. İlk tespiti bakılırsa demokrasi aslında yönetim ve iktidarla ilgili bir kavramdır. Demokrasi aslında bir iktidar sorunudur. Bu sorunun siyasal iktidar tarafından halka dayanmasıyla demokrasi kendine uygulama alanı bulmaktadır (Arslan, 2000: 82).

İlkay Sunar ise; çağdaş demokrasiyi şöyle tanımlamaktadır: Temsili niteliği yüksek olan demokrasiler, çağdaş aynı zamanda modern olan demokrasilerdir. Vatandaşlık algısını besleyen, siyasi olarak katılım düzeyinde sınırlandırılmış toplumlar, ancak destekleyip oy verdikleri siyasi partiler aracılığıyla ya da seçilen temsilciler vasıtasıyla, kendi siyasi çıkarlarını bu doğrultuda yönetime benimsettirir ve yönetimin buna duyarlı hale getirilmesini sağlayıp yönetimin bu doğrultuda hareket etmesini olanak vermektedir. (Sunar, 2010: 17). Kocaoğluna göre demokrasi; kamuyu yakından ilgilendiren temel sorunlar hakkında temel belirleyici olan kararların, bütün toplumun olumlu ya da olumsuz olarak karar almada etkin olduğu bir siyasal yapıyı ifade eder (Kocaoğlu, 2015: 21).

Demokratik düzenlerin gelişmesiyle beraber farklı etnik yapıya sahip grupların sorunları ortaya çıkmaktadır. Günbegün bu sorunlarla yüzleşen hem dini hem de laik gruplar, amaçlarına ulaşabilmek için etkili olarak kullanabildikleri araçları hızlı bir şekilde devreye sokarlar. Statükocu yapılar ve birbirinden farklı heterojen yapıya sahip ve karmaşık yapılu muhalif gruplar arasında sürekli bir etkileşim söz konusudur. İşte tüm farklılıklar ancak demokrasinin varlığını sürdürdüğü yapılar içerisinde etkisini hissettirebilir (Küçükylmaz, 2011: 14). Demokrasi; insanların istekleri ve tercihleri sonucu oluşmuş demokratik değerler bütünü olarak betimlenebilir (Çukurçayır, 2012: 23). Gerçek anlamda işlevini devam ettiren demokrasi, beraberinde katılımcılığı işlevsel hale getirecektir. Bu tür işleyişlerin sonucunda toplumda demokratik bir yapı meydana gelecektir (Arslan, 2001: 84).

1.5. Yerel Demokrasi

Demokrasi için yapılan çeşitli tanımlamalar yerel demokrasi için de geçerlidir. Bu yönüyle yerel demokrasinin kapsamlı yapısından ve temel değerlerinden söz etmek daha doğru olacaktır. Yerel demokrasiyi oluşturan temel bazı prensiplerden söz edilebilir. Bu prensiplerden birincisi, merkeziyetçiden uzak

yerel yönetimlerde seçilen yapıların, kendilerinin karar alıp, bu kararı uygulamalarıdır. İkincisi ise; yerel yönetimlerde halk tarafından seçilen bu yapıların (yöneticilerin); meclis delegelerini, kendilerine oy veren seçmen kitlelerini, sivil toplum ve diğer baskıcı aygıtları arasındaki iletişimsel ve rekabetsel süreci yönetmektir. Bu gruplar demokratik bir süreç içerisinde kendilerini seçen seçmene karşı sorumluluk duygusuna sahip olmalı ve halka karşı isteyerek bu durumu sahiplenmelidir. Üçüncü prensip ise, yerel yönetimler kendilerine verilmiş olan yetkileri ve sorumluluk bilinçleri konusunda halka bilgi vermeli ve halkı etkileyen veya etkileyecek olan konular için alınacak kararlara mümkün olduğu kadar halkın katılımını sağlamalıdır (Kestellioğlu, 2011: 124). Yerelde yönetimlerde halk tarafından seçilen kişilere bu kadar yetkinin verilmesinin yanında yereldeki halkın katılımlarını sağlayacak istek ve tutumlarını yerine getirecek temel düzenlemeler gereklidir. Bu düzenlemeler; seçmene karşı dürüst, şeffaf, hesap verilebilirlik ilkelerine sahip olmalıdır. Yerel yönetimlerde faaliyet sürdüren mekanizmaların temel amaçları demokrasinin daha rahat uygulama alanı bulması düşüncesidir. Bu anlayışa sahip yerel topluluklarda, yerel grupların alınacak olan kararlarda kendilerini doğrudan etkileyecek konuların belli olması gereklidir. Yerel yönetimlerin görevi bu konuları demokratik çözüm yollarıyla yerine getirilmesini sağlamak ve meydana gelebilecek olası sorunları ön görmektir (Kaya, v.d., 2007: 313).

Yerel yönetimin değişik bir tanımlaması yerel halkın temsilidir. Yerel yönetimlerde yerel halkın temsili demokrasi için vazgeçilmez bir unsurdur. Yerel katılım ve temsillik, yapılan bir antlaşma ile halkın kendisini yönetmesi için başka kişi ve gruplara vermiş olduğu temsil edilme hakkıdır. Temsili elinde bulunduran grup ve kişilerin görevi; bireyin etnik kimliği, toplumdaki rolü, statüsü, temsil ettiği hukuki kişiliği, içinde yer aldığı sosyal grup yapısına bakılmaksızın, o kişiyi sahip olduğu temel özellikleriyle kabul edip toplumda temsil etmektir. Yerel bağlamdaki katılım, alınması planlanan bir karara ilişkin düşüncenin planlanıp geliştirilmesi, kararın alınma süreci ve uygulanma sürecinde etkilenecek olan kişi ya da grupların alınacak olan kararlara doğrudan katılmaları ve alınacak olan kararlara katkı sağlama fırsatları sunulmalıdır. Yerellik, yönetenler ile yönetilenler arasında bir köprü rolü üstlenerek alınacak olan kararlarda halkın katılımını sağlar. Katılım sayesinde

yönetenler ve yönetilenler arasında oluşabilecek muhtemel sorunları çözülür. Alınacak olan kararlar güvenilir hale getirilir. Bu kararlar, yönetenler ile yönetilenler arasında bir uzlaşma sağlayıp yerel demokrasinin daha iyi uygulanmasını sağlayacaktır (Yıldırım, v.d., 2011: 508-510).

Yerel demokrasi sözcüğü için yönetimdeki demokratik değerler üzerinde durulduğu görülmektedir. Bazen bu kavramın yerel özerklik kavramıyla bir tutulup aynı anlamda kullanıldığı da görülür. Yerel birimlerde; aktif bir yönetim anlayışını benimseyen, etkinlik ve faaliyetlerde demokratik değerleri ön planda tutan, demokrasinin bünyesinde var olan birçok değeri yönetim anlayışını benimsettirir, yerel demokrasi. Yerel demokrasi içinde bulunan toplumun demokratik açıdan özgürleşmesine olanak veren değerler bütünü olarak da tanımlanabilir (Görmez ve Altınışik, 2011: 37).

1.6. Kent Konseyi

Kent konseyleri, merkezdeki hükümetin uygulayacağı kamu politikalarında ya da alınacak olan kararlarda yerel yönetim, sivil toplum kuruluşları vb. kamu kurumu niteliğinde bulunan kurumlar ile birlikte bir araya gelerek ortak karar almaları, kentin sorunlarının dile getirildiği, kentin gelecekte karşılayabileceği sorunları hakkında değerlendirilmelerin yapıldığı, demokratik bir süreç içerisinde, katılımcı bir anlayışla ele alındığı ve birbirinden farklı organlardan oluşan sivil toplum kuruluşlarıdır (Baran, v.d., 2011: 190). Kent konseyleri ile ilgili ayrıntılı bilgiye üçüncü bölümde yer verilmiştir.

1.7. Yönetişim

Yönetişim, demokrasinin etkin olduğu, demokratik bir yönetim anlayışının ne olduğu veya nasıl olması gerektiğini belirten, son yıllarda popüler bir hâkimiyet alanı bulan kavramdır. Özellikle hukukun üstünlüğünün olduğu, hesap verilebilirliğin, şeffaflığın ön planda olduğu demokratik yönetim anlayışlarında yönetişim kavramından söz etmek olanaklıdır (Pektaş, 2012: 327). Yeni kamu yönetimi anlayışı sonucunda meydana gelen değişimlerle birlikte, sivil toplum ve kamu yönetimi anlayışında bir değişimin yaşandığı görülmektedir. Bu yeni kamu yönetimi anlayışında; piyasa, sivil toplum örgütleri ve hükümet politikaları farklı bir işleyiş içerisine girmiştir. Bu örgütler artık birbirleriyle çatışma yerine, uzlaşmacı ve

işbirliğine dayanan bir anlayış içerisinde hareket etmeye başlamışlardır. Yönetişim olarak ifade edilen bu yeni yönetim anlayışında, artık örgütler arasındaki hiyerarşi, yerini karşılıklı etkileşime, karşılıklı uyum ve dikey ilişki yerini yatay ilişki biçimine yer vermiştir. Yönetişim, çoklu grupların bulunduğu ve bu grupların birbirleriyle karşılıklı olarak bir etkileşim içerisinde bulunduğu süreçtir (Göymen, 2004: 51).

Bu nedenle, devletin tek elde ve tek yönlü olarak yönettiği mevcut yönetim anlayışından vazgeçip, bunun yerine karar alma süreçlerinde devletin yanında özel sektörlerin ve sivil toplum örgütlerinin de etkin bir şekilde faaliyet göstermesi gerekir. Halkın katılımını öngören bir yapı çerçevesinde kararların alınması ve katılımcı bir yönetim anlayışı benimsenmelidir (Kalfa ve Ataay, 2008: 232).

1.8. Yerel Yönetişim

Tarımsal ve geleneksel toplum yaşamından modern toplumsal hayata geçiş ile birlikte toplumların yapılarında bir hareketlilik yaşanmıştır. Bu hareketlenme sonucunda toplumlarda yeni felsefi düşünceler oluşmaya başlamış ve beraberinde yönetim anlayışında da değişikliğe neden olmuştur. Yaşanan bu dinamik değişimlerin sonucunda toplumlar, var olan yönetim anlayışlarını değiştirmeden daha modern hale getirerek, katılımı sağlayacak yeni düzenlemelerle yönetim anlayışlarında bir değişikliğe gitmişlerdir (Kermen, v.d., 2011: 15-16).

Yeni kumu yönetimi yaklaşımında yurttaşlığın giderek müşteriye indirgenmesi, ekonomi mantığı içinde salt maliyet ve büyüme oranlarıyla tanımlaması yönetim ile sivil toplum kuruluşları arasında mesafelerin açılmasına yol açsa da, sivil toplum ile işbirliği içerisinde olan, yurttaşı bir ortak olarak gören yerel yönetişim, yönetim alanına yeni bir boyut kazandırmıştır. Yerel yönetişimin temel amacı; bireyleri, sivil toplum kuruluşlarını, iş dünyasını, diğer bir ifade ile toplumu, yönetimle bütünleştirerek toplumu, alınacak olan uygulamaların belirlenmesinde önemli bir aktör haline getirmektir (Kaya, v.d., 2007: 290).

Yerel yönetişim ile birlikte toplumlar daha demokratik bir katılım biçimini elde etmek için mevcut yönetim anlayışlarını değiştirmekle beraber farklı uygulamalara başvurmaktadır. Bu bakımdan, yerel yönetimlerde katılımın sağlanabilmesi açısından önemli bir işleve sahip olan kent konseyleri, yerel yönetişim ilkesinin uygulanmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Çünkü halkın

karar alma süreçlerinde doğrudan katılma hakkını elinde bulundurması yerel yönetişim ilkesini uygulamaya zorlamaktadır.

1.9. Yerel Yönetim

Yerel yönetimler, belli ihtiyaçlara ve hedeflere ulaşabilmek için, toplumların süreç içerisinde ihtiyaçlarına cevap veren idari ve özerk birimlerdir. Yerel yönetimlerin karşıladığı bu ihtiyaçlar; idari, siyasi, toplumsal özellikler taşıyan gereksinimlerdir (Keleş, 1998: 19-20).

Yerel yönetimin daimi öznesi kenttir. Bu açıdan bakıldığında, kent yapısı ile yerel yönetim birbirlerine çok benzemekte ve birbirleri ile aynı anlama gelmektedir. Parlak: kentin tanımlanmasında sosyal, politik, ekonomik yapının yönetimi yerel yönetim kavramıyla tanımlanacak kadar yakın olarak görmektedir (Parlak, 2015: 6).

Yerel yönetimler, yerelde hizmetleri yerine getirmek için il özel idaresi, belediyeler ve köylere yasalarla verilmiş olan yetkiler çerçevesinde zorunluluk veya isteğe bağlı kalınarak, toplumda alınmış olan ortak kararları yürütmek üzere kurulmuş, kamu tüzel kişiliğine sahip birimlerdir (Taştekin, 2015: 157).

Yerel yönetimler, toplumların ya da yerel birimlerdeki halkın ekonomik, sosyal, siyasal, idari yapısının yanında, demokrasi kültürünün topluma yerleştirilmesinde ve demokrasinin bir toplumda gelişmesine katkı sağlayan bir rolü üstlenen birimdir. Toplumlara demokratik değerlerin kazandırılmasında, yönetimde etkin katılımın sağlanmasında ve bu değerlerin verimli bir şekilde sağlanmasında yerel yönetimler önemli bir rol üstlenmektedir (Memişoğlu, 2015: 51-52).

1.10. Yerel Yönetim ve Demokrasi İlişkisi

Tarihsel süreç içerisinde bakıldığında yerel merkezlerde yönetimlerin özerklik konumlarına gelme aşamaları bir tesadüf sonucu gerçekleşmemiştir. Yerel yönetimler bu hakkı uzun çabalı süreçler sonucunda elde etmiştir. Yerel birimlerin kendi başlarına göre yönetilmesi, etkin katılım ve değerlerin paylaşıldığı bir hayat alanının varlığını ortaya koyma ve bu alanı olduğunca zenginleşmesini sağlamaktadır (Çelik, 2013: 19).

Yerel yönetim ve demokrasi farklı şekillerde dile getirilmiş ve bu iki kavram hakkında çok tanımlama yapılmıştır. Yerel toplulukta yaşamını sürdüren ve yerel toplumu meydana getiren kişilerin ortak amaçlar doğrultusundaki ihtiyaçlarını gideren, kamuya ait malları ve hizmetleri temin eden ve yerel birimlerin kendilerince seçmiş oldukları organlar tarafından yönetilen yerel birimlerdir. Başka kaynaklarda, bir ulusun veya bölgesel olarak örgütlenmiş bir yönetimin hiyerarşik yapısı altında bulunan kurumlardır. Bu kurumlar dar bir alandaki alan hâkimiyetine sahip sayısal olarak sınırlı olan kamusal hedeflerin belli olmasında ve bu hedefleri uygulamakla yükümlü kamu kurumları veya belli bir coğrafi alandaki hâkimiyetini sürdüren yerel birimlerdir. Yerel yönetim, temel gereksinimleri yerine getirmek için kurulan, organlarının yerel halk tarafından seçildiği, kanunlarla kendilerine verilen görev ve sorumluluğa sahip, özerk, geliri olan, kendisine ait bütçe, elemana sahip kamusal tüzel kişi biçiminde tanımlanabilir. Bu yönden baktığımızda yönetim ile demokrasinin birbirlerine benzedikleri söylenebilir. Yerel yönetim birimleri sayesinde insanlar özgür bir hayata kavuşmakta, bu kurumsal yapıların demokratik özellikleriyle yerel yönetimlere benzemesi sonucu demokrasi daha yaşanabilir hale gelerek bireylerin sahip olması gereken temel eğitimleri kazanmalarına yardımcı olmaktadır (Memişoğlu, 2015: 55). Yerel yönetimlerde sağlanan demokrasi anlayışı ile birlikte güç kazanan bu sivil toplum örgütleri, yerel birimler için gerekli temel değerlerin zorunlu kılınmasıyla beraber halkın alınacak olan kararlarda etkinliğini artırır. Bu etkinlikler hiçbir aracı olmadan direkt kendisinin katılması ya da kendilerinin seçtikleri temsilciler vasıtasıyla kararlara katılımlarını göstermektedir. Yerel yönetimlerin temel yapısında demokrasi ilkesinin varlığından söz etmek için bazı ilkeler gerekmektedir. Bunlar (Bozkurt, 2014: 230-231):

- Halk tarafında seçilen kişilerin karar alma süreçlerinde söz sahibi olmaları
- Söz sahibi yetkili kurumların üye, halk ve sivil toplum kuruluşları gibi gruplar arasındaki eşgüdümü sağlaması ve birbirleri ile yarışma esasına dayanan demokratik seçim yollarında etkili ve kendilerini seçen halka dönük tutarlı olmaları
- Yerelleşme babında yapılacak olan etkinlikler ve çalışmalar çerçevesinde halk eğitilmeli ve toplumu etkileyecek olan aktivitelerde katılımın

sağlanması için çalışmaların yapılmasını sağlamak gibi maddeleri sıralayabiliriz.

Yerel yönetimlerin katılım, faaliyet, demokratik değer vb. kavramlarla hatırlanılması veya yerel yönetimlerin toplumların demokrasi ilkelerine sahip bir seviyeye getirilmesindeki faydası, bu birimlerin demokratik değerler olarak anılmasına neden olmuştur. Bununla birlikte hem demokrasi hem de yerelleşmenin beraberinde getirdiği yerel demokrasi anlayışının da prensip olarak katılma ilkesini beraberinde getirdiğini söyleyebiliriz

1.11. Katılım

Katılım gerçek anlamda bir katılma duygusudur. Yapılan aktivitelere, toplumsal, kültürel olan faaliyetlere katılmayı, var olanı da birlikte paylaşmayı ifade eder (Kaypak, 2011: 136). Toplumda meydana gelen değişimler ile birlikte, demokrasinin içeriği ve yapısal işlevinde ve demokrasinin temsili yönetiminde bir değişim yaşanmıştır. Halkın siyasal alanda gücünü temsili olarak teslim ettiği bu yönetim anlayışında, tüm toplumun beklentilerinin karşılanması ve karar alma süreçlerinde halkın düşüncelerine başvurulmasıyla kararlar alınmaktadır (Akdeniz, 2007: 13).

Katılımın kavram olarak ne anlama geldiğini ifade ettikten sonra siyaset bilimi alanında ne anlam ifade ettiği kavramsallaştırmak gerekir. Katılım, toplumun ve yönetimin alınacak olan kararlarda halkın etkin katılımının sağlanması demektir. Katılımın amacı, demokrasiye olan güveni sağlamasının yanında, halkı ilgilendiren konularda alınan kararların emir niteliğinden çıkartmaktır. Alınan kararları yöre halkına mal etmektir (Çevikbaş, 2008: 74).

Siyasal katılma, bireyin siyasal alanda sistemle kurmuş olduğu ilişkidir. Bireyin bu ilişkileri siyasal olayları izlemek ve bilgi edinmek yerine, siyasal eylemlerde bulunma, oy verme, siyasal karar mekanizmalarında yer almasıdır. Bu eylemler, bireyin aktif katılım etkinlikleri içerisinde rol almasına yol açar (Gökçimen, 2008: 7). Siyasal katılımın geçmiş dönemlerine bakıldığında oy verme hakkının sadece toplumun belli kesimlerine ait olması, siyasal katılımın yalnız vergi vermekle ibaret olduğu, kadınların seçme ve seçilme hakkından yoksun olmaları gibi faktörler göz önüne alındığında günümüzdeki bu yapı aradaki farkı ortaya

çıkartmaktadır (Çevikbaş, 2008: 71). Siyasal katılma, düzenli olarak yapılan seçimlerde oy vermenin yanında her türlü siyasal karar ve faaliyetler karşısında ortaya çıkan kararlara katılmadır. Dolayısıyla siyasal katılımın iki temel ögesi olan siyasal yöneticilerin seçimi ve siyasal karar alma süreçlerine bireyin aktif bir şekilde katılımının sağlanmasıdır (Dursun, 2010: 234). Siyasal otoritelerin kararlarını etkilemek amacıyla gösterilen tepkilerin başka gruplar tarafından planlanması ve tasarlanması mümkündür. Siyasal katılmanın farklı şekiller çerçevesinde gerçekleşmesi ilgi, önemseme, bilgi ve eylem olarak farklı şekillerde uygulama alanı bulmaktadır. Bu bakımdan bir davranışın meydana gelebilmesi için öncelikli olarak bireyin o konuya ilgi göstermesi ve o konu hakkında bilgi sahibi olması gerekir. Görüldüğü üzere siyasal katılım belli bir yoğunlukta merak, ilgi, bilgi ve eylem gerektiren bir durumdur. Bütün bireylerde bu durum aynı olmadığı gibi farklı şekilde ve türde de önem arz edebilmektedir (Çukurçayır, 2006: 216).

Demokrasinin daha etkili işleyebilmesi için katılımın aktif bir şekilde olması gerekir. Yerel yönetimlerde katılımın sağlanabilmesi için yerel halkın alınan ya da alınacak olan kararlara doğrudan aktif bir şekilde katılması gerekir. Aktif katılım beraberinde demokrasiyi güçlendirerek yerel halkın toplumsal ve kültürel değerlerini paylaşmasında belirleyici bir faktör olacaktır.

1.12. Yerel Katılım

Toplumsal eşitlik ölçütleri içerisinde halka hizmet edecek politikaların hayata geçirilmesinde katılım, önemli bir paya sahiptir. Demokrasinin, temel yapısı olan halkın katılımı ve çoğunluk ilkesinin uygulanabilirliği, hem dayanışmayı hem de hesap verilebilirliği beraberinde getirecektir. Günümüzde hemen hemen tüm ülkelerde yerel yönetimlere, demokratik kurumlar gözüyle bakılmaktadır. Bunun en önemli nedeni, halkın kendi kendini yönetme hakkını elinde bulundurmasıdır (Görün, 2006: 164-166). Ancak bu durum yerel yönetim organlarının çoğunluğunun seçimlerle oluşturulması, bu kurumları tümüyle demokratikleştirmez. Bir adım öteye geçilerek, gerçek anlamda bir halk katılımının sağlanması gerekir (Keleş, 2012: 82).

Yerel katılım yalnız mahalli idare kurumlarının seçimle meydana getirilmesi değildir; yerelleşmenin gerçek anlamda sağlanarak, halkın yönetime aktif, doğrudan söz söyleyecek seviyeye gelmesidir (Çevikbaş, 2008: 72). Yerel demokrasinin

geliştirilmesindeki en önemli unsur, yerel halkın alınan kararlardaki katılımın derecesi ve yerel halkın bu kararların alınmasına yapmış olduğu katkıdır (Okur ve Çakıcı, 2011: 6).

Yerel yönetim ve siyasal katılımı demokrasiyi kendilerine ilke edinmiş olan ülkeler, halktan imza kampanyaları oluşturarak yerel meclislere teklifte bulunma, yerel yönetimlerin kalkınmasına yönelik plan, program ve toplantıları halka açık alanlarda yapılmasına önem vermektedirler. Kendi anayasalarında mahalli idarelerin ayrı bir bölüm altında ele alınarak halkın iradesine ne derecede başvurulduğuna önemli vurgu yapmaktadırlar (Çevikbaş, 2008: 72).

Yerel yönetimler demokrasinin temel eğitim kurumlarıdır. Yerel yönetimlerin demokratik kuruluşlar olarak gelişim göstermesi demokrasinin gelişimine paralellik gösterir (Yaylı ve Puslu, 2008: 135). Bu özelliklerin yerel yönetimlerde işlevsellik kazanabilmesi için bu kuruluşların, halkın katılım sağlamasına imkan veren iletişim kanallarını açık tutması gerekir (Tortop, v.d., 2008: 24).

Katılımın kimin tarafından başlatıldığına göre değerlendirildiğinde ortaya aktif ve pasif katılım şeklinde iki farklı kavram ortaya çıkmaktadır. Yerel yönetimlerdeki halk hiçbir aracı olmadan kendiliğinden olaylara ilgi duyup katılımı bulursa aktif katılım sağlanmış olur. Eğer süreç yerel yönetim birimleri tarafından başlatılıp halk buna dâhil olursa pasif katılım sağlanmış olur (Zeren ve Özmen, 2010: 166). Katılımcı yerel yönetim anlayışında tüm vatandaşların etkin katılımı önemlidir. Katılım ile beraber çalışanların ve halkın motivasyonu önemli ölçüde sağlanabilir.

Yerel katılımın önemi, uluslararası alanlarda yapılmış olan antlaşmalarda belirtilmiş olup yerel demokrasinin gelişimine olan katkısı vurgulanmıştır. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nda ve insan hakları ile ilgili diğer uluslararası metinlerde, yurttaşların kamusal etkinliklere katılma hakkı açıkça belirtilmiştir. Avrupa Konseyi'ne üye olan tüm devletlerin Avrupa Yerel Özerklik Şartında belirtilen bu kurallara uyulması gerektiği belirtilmiştir (Önder, 2013: 315).

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal İlişkiler Dairesi'nce katılım konusunda yapılan bir çalışmada şu sonuca ulaşılmıştır. Katılım, halkın çeşitli düzeylerde etkin bir şekilde karar alma süreçlerine dâhil olmasıdır (Çukurçayır, 2006: 44). Bu kapsamda bir tanım yapmak gerekirse, yerel katılım; tüm vatandaşların

yerel karar alma süreçlerine katılması ve kentle ilgili alınacak olan her türlü kararda etkin bir şekilde sürece dâhil olmasıdır.

1.13. Yerel Yönetim Bağlamında Demokrasi

Türkiye uluslararası antlaşmalar çerçevesindeki Yerel Gündem 21 faaliyetleri kapsamında 1992'de Rio'da gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Sürdürülebilirlik Çalışmalarını kabul etmiştir. Bu antlaşma bütün ulusların 21. Yüzyılda müşterek paylaşım şeklinde kabul ettiği, onayladığı antlaşmadır. Bu antlaşmadan doğan bütün sorumluluklar, haklar ve şartlar Gündem 21 sertifikası başlığı altında toplanmıştır. Yerel Gündem 21, bu şartları kabul eden bütün BM üyelerine sınırlama getirmiştir. Gündem 21 belgesinin 28. Bölümünde tüm yerel birimlerin sürdürebilir bir hayat kapsamında kalkınmaya yönelik katılımı esas alacak faaliyetlerin desteklenmesi için, Yerel Gündem 21'de alınan kararlarda bunların desteklenmesi gerektiği antlaşmayla karara bağlanmıştır (Emrealp, 2005: 29). Ülkemizdeki Yerel Gündem 21 çalışmaları UNDP programının girişimiyle UCLG-MEWA koordinatörlüğünde gerçekleşen çalışma şeklinde başlatılıp ilerleyen yıllarda çalışma kapsamından çıkartılıp YG 21 çalışmasına dönüştürülmüştür. UNDP ile Türkiye bu konuda düzenlenen bir antlaşma ile mutabakata varmış, bu antlaşmanın yerel yönetimler ve yerel yönetim mekanizmalarının varlığı için geliştirilmiş olan YG 21 programını uluslararası bir çalışma programı olarak görmüştür (Çevikbaş, 2008: 85). Ülkemiz de Yerel Gündem 21 çalışma programını kapsamında kendi iç hukukunda almış olduğu kararlara bu programı desteklemiş ve bu antlaşmayı bir uluslararası antlaşma şeklinde kabul edip aşağıdaki gibi deklare etmiştir (Emrealp, 2010: 8-9):

- YG 21 çalışmalarının teşvik edilmesi ve çalışma kapsamının daha da genişlemesini sağlamak,
- Ülkemizde Yerel Gündem 21'in uygulanabilmesi için projeleri genişletmek ve bunlara uygun revize çalışmaları gerçekleştirmek,
- Ülkemizde YG 21 çalışmalarını uygulamak için yapılan projeler,
- Ülkemizde YG 21 projelerinin uygulanması,
- Ülkemizde katılımcı bir demokratik yapının kazandırılmak istenmesi kapsamında sürdürülebilir çalışma ağlarının yapılması projesi,

- Ülkemizde YG 21 yönetim ağı ile Birleşmiş Milletler Johannesburg, programının Türkiye'ye uygulanma projesi,
- Ülkemize YG iyi bir yönetişim ve bilişim için Birleşmiş Milletler kalkınma amaçlarının kazandırılmasının istenmesi,

Kent konseylerini daha da güçlenmesini sağlamak ile yerel birimlerdeki yönetişimin sağlanmasını gerçekleştirmek için eğitim programları ve desteklerin verilmesi sağlanmıştır. Türkiye 19 Mart 1988 tarihi ve 7 Kasım 2000 yılında çalışma başlatması, 18 Temmuz 2007'deki yayımlanan genelgeler ile alınan bu kararların uygulanmasına katkı sağlamış ve bunu uygulamıştır. Uluslararası alanda katılımcılığa imkân veren ve demokratik katılım yönleri bakımından bir model olarak görülen Yerel Gündem 21 uygulanması verdiği sonuçlar açısından değerlendirildiğinde yerel birimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının alınmış kararlarda veya alınacak olan kararlarda etkinliklerinin seviyesini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle demokratik düzenlerin demokrasi ile ne kadar yakından bağlantılı olduğunu ve bu yöntemin, demokrasinin gelişimine ne kadar etkili olduğunu gözler önüne sermektedir.

1.14. Yerel Yönetişim ve Demokrasi İlişkisi

Yerel yönetişim; geleneksel toplum ve tarım etkinliklerinden vazgeçip modern toplum ve tarım etkinliklerine geçilmesidir. Bu değişim toplumların sosyal yapılarında da değişim yaratmıştır (Ökmen ve Parlak, 2015: 55). Bu değişim toplumlarda farklı alanlarda heterojen bir şekilde etkisini hissettirmiş ve mevcut olan yönetim şekillerini de etkileyerek bu yönetimlerin değişmesi gerektiğini savunmuştur. Bu değişimlerin getirmiş olduğu farklılıkları ortadan kaldırmak için ülkeler, arayış içerisine girmişlerdir. Sorunları ortadan kaldırmak için yönetimler, yönetsel birimlerini halkın katılım düzeyine uyuyacak şekilde dizayn etmeye çalışmış ve halkın ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uygulanacak bir yönetim sistemine geçmişlerdir (Çetinkaya ve Korlu, 2012: 98). Toplumlar yönetim anlayışından yönetişime geçiş yapmaya doğru ilerlerken geçmişte yaşanmış olan toplumsal buhran ve ekonomik krizlere karşı uygulanabilecek daha serbest politikalar üretmeye çalışmışlar ve bu durum Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere ve diğer ülkelerde kabul görmüştür. Neoliberalizm olarak

tanımlanan bu yapı; devletlerin küçülterek özel sermayenin önündeki engelleri kaldırmaktadır. Böylelikle özelleştirmeler sağlanacak, durgunluk, girişimci devletin neden olduğu geçmişteki ekonomik krizler, fakirlik, işsizlik vb. gibi toplumları derinden etkileyen toplumsal olaylar eleştirilmeye başlanmış ve ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Bu gelişmeler sonucunda yerel sorunlara daha yakın ve etkili hizmetler sunabilmek için, hizmette subsidiarite olarak tanımlanan yapı ortaya çıkmıştır. Bu yapı hizmetin en yakın yerel birim tarafından yerine getirilmesi düşüncesini benimser. Yerel yönetimlerce uygulanması beklenen ve vatandaşın haklı olarak bir beklenti içerisinde girmesine neden olan bir yapı olarak karşımıza çıkmıştır (Görmez, 1997: 72).

Yerel yönetimlerde bireyin alınacak olan kararlara aktif bir şekilde katılımı, uluslararası alanlardaki ve küresel çevrelerdeki katılım anlayışına göre daha etkileyici ve daha kolaydır. Katılım merkezden adem-i merkeziyete doğru ilerleyince katılımın seviyesinde bir artışın olduğu görülmüştür. Ancak halkın oylarını alarak seçilenlerin oluşturduğu temsili demokrasi olarak nitelenen yapı, bir süre sonra sistem içerisinde eleştirilir bir durum haline gelmeye başlamıştır. Çünkü bu sistemlerde halk artık yönetilen olarak değil de yönetimin her türlü kademesinde karar almak isteyen, sorumluluk sahibi bir yapı haline gelerek, kendisini etkileyecek olan kararlarda söz sahibi bir mekanizma haline gelmek istemektedir (Özgökçeler, 2014: 73).

Yerel anlamdaki yönetişim; merkez, yerel birimler, sivil toplum kuruluşları gibi paydaşlardan oluşan özel ve kamu kesimlerini içerisinde barındıran toplumsal bir bütündür. Hükümetlerin aldıkları kararlarda sivil toplum kuruluşlarının beklentilerin göz önünde bulundurularak alınması yerel bağlamda katılımın ne kadar üst seviyede olduğunu göz önüne sermektedir. Yerel yönetişim, katılımı sağlayan ve bu katılımı söz sahibi olan vatandaşlar arasında eşit söz hakkı tanıyan modern bir yapıyı bünyesinde barındıran yönetim anlayışdır. Bu yönetim anlayışının topluma kazandırılmasında Avrupa Birliğinin getirmiş olduğu özerklik kriterleri, Maasricht kriterleri, kentsel şartlar, Brezilya toplanan Yeryüzü Zirvesi olarak kabul edilen Gündem 21 belgesi oldukça önemli bir belge olma özelliğini taşımaktadır (Keskin, 2011: 15-18).

1.15. Türkiye’de Kent Konseyleri ve Demokrasi İlişkisi

Ülkemizde kent konseylerinin yerleşme çatısı altında yeni bir yapılanma içerisinde varlığını elde etmesi yeni yapılan hukuki düzenlemelerle etkisini hissettirmiştir. Yerel Gündem 21 faaliyetleri çerçevesinde 2004 yılından itibaren yeni yasal düzenlemelerle bu değişiklikler gündeme gelmiş ve bunun yasal bir düzende değerlendirilmesi gerektiğine inanılmıştır. 2006 yılında kent konseyleri yapılanmasındaki bazı maddelerin değişikliği ile kent konseyleri ikinci kez gündemde yerini almaya çalışmıştır. Yerel Gündem 21 Programı ile yeniden düzenlenmesi planlanan kent konseylerinin yerel halkın ihtiyaçlarını yerine getirmeyerek merkezileşme yolunda ilerlediği görülmüştür. Ancak devamında yapılan düzenlemeler ve değişikliklerle kent konseylerinin merkezileşmesi değil yerleşmesi gerektiği düşüncesine karar verilmiştir. Kent konseylerinin varlığı sadece demokrasiyi etkili hale getirmek için değil, aynı zamanda kentlerdeki değişimin uzun bir süreç kapsamında değerlendirmesi gerektiği amacına sahip oluşu da kazanımların içerisinde yer almıştır (Karakuzulu, 2010: 398).

Yerel Gündem 21 planlamasının en temel ilkelerinden biri, mahalli yönetimlerdeki demokrasi anlayışını güçlendirmek ve bunun için de tüm kentlerin bu kapsamdaki düzenlemelere uymaları ve açık olmaları yönündedir. İşte bu ortam içerisinde kent konseylerinin işlevi de bu demokrasi kazanımının elde edilmesi için bir köprü rolü görmek, bunu yaparken de sivil toplum kuruluşları ile diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordineli bir şekilde kararları almaktır. Yapılan tüm toplantı, konferans vb. gibi halkı ilgilendiren alanlarda halkın bunlara doğrudan bir şekilde katılımı olmalıdır. Kentin kalkınmasını sağlamaya çalışırken gelecek kuşakların da hakları göz önünde bulundurulmalıdır. Yapılacak olan üretim ve tüketim kalıplarını belirleyerek kentin sürdürülebilir bir yapıya kavuşması sağlanmalıdır. Kent konseyleri bunu yaparken de tüm halkın uzlaşmacı bir program çerçevesinde hareket etmesini sağlamalı ve belli bir plan ve program içerisinde hareket etmelidir (Kestellioğlu, 2011: 130).

Kent konseyi yönetmenliği incelediğinde aşağıda belirtilen kavramlar, kent konseyleri ve demokrasi ilişkisini ortaya koymaktadır (Emrealp, 2010: 12).

- *Belediye:* Kent konseyleri bünyesindeki yapılanmada yer alan ve işbirliği esası içinde çalışmayı sağlayan birimdir.
- *Kent Konseyi:* Hem merkezden hem de âdemi merkezietten uzak olan yerel birimlerin, kamusal alan niteliğindeki kamu kurumların, sivil toplum kuruluşların bir araya gelerek oluşturmuş oldukları yapılardır. Bir arada yaşama gayesi çatısı altında buluşulan ve bu değerlerin paylaşıldığı, bu alanda çıkmış ya da çıkması olan muhtemel sorunların çözülmesi, kenti gelecekteki kuşakların da haklarının düşünülerek kent için bu alanlarda planlamaların yapılması gibi sorunların ele alındığı temel bir yapıdır.
- *Meclis ve Çalışma Grupları:* Kadınların ve gençlerin ön planda olduğu anlayışı çerçevesinde, konseyin görevsel yapılanmasında iyi bir yönetim disiplinine sahip olan gruplardır. Sürdürülebilir bir planlamaya sahip olunması ve heterojen yapılara sahip toplumsal kesimlerin kent ile ilgili alınacak olan karar alma süreçlerinde faaliyette bulunmaları gerekir. İyi bir kentin yaşam kalitesini temel alan konularda kişilerin bunlara kendiliğinden katılımı sağlanmalı.
- *Yönetişim:* Açıklık, hesap verilebilir, katılımcı bir anlayış gerektiren, birlikte çalışmayı benimseyen, hizmette yerindeliği, homojenliğin yanında heterojen bir yapıyı da benimseyen yönetim yapılarıdır.
- *YG 21 Çalışmaları:* 1992'de Brezilya'da toplanan asrın sorunları çerçevesinde dile getirilen sorunları tartışmak üzere toplanan, BM Rio görüşmeleri sonucunda gündeme getirilen temel sorunlar üzerinde tartışmalar yapılmıştır. Toplantı sonucunda Gündem 21 adlı bildiri ile sorunların kaynağı üzerinde durulmuştur. Bunun yanında ayrıca yerel birimlerin önderliğinde, sivil toplum kuruluşları ve diğer baskı grupları ile birlikte alınacak olan karar ve mekanizmalarda yerel halkın etkili olmaları gerektiği vurgulanmıştır. YG 21 ile ifade edilmek istenilen şudur;

Katılımcı, demokratik yönetim hizmetlerini meydana getirmek için kent konseyleri zorunludur. Bu uzlaşmacı yapıya sahip kültür anlayışını benimsemek istemeyen, birbirleriyle sürekli bir tartışma içerisinde yer alan grupların çıkarları yok etmek gerekir. Alınacak olan kararlarda yönetim organları ile birlikte halkın karar alma sürecinde yer alması vatandaşların aynı seviyede katılım hakkına sahip olması,

yönetimin keyfi davranmasını engellemesi, vatandaş haklarının korunması, birlik, birbirini kabullenme, pozitif kararlara katılma sürecidir (Kestellioğlu, 2011: 130-133).

1.16. Avrupa’da Kent Konseyleri ve Demokrasi İlişkisi

1.16.1. Almanya’da Yerel Gündem 21 ve Berlin

Almanya Avrup’da YG 21 sürecine geç başlayan ülkeler arasında yer almaktadır. 1995/1996 yılları arasında yalnız birkaç Alman yerel yönetim birimi YG 21 sürecini başlatmıştı. Ancak Almanya YG 21 sürecine geç başlamasına rağmen, bu süreçte işlevsel olarak çalışan kentlere örnek olmuştur. YG 21’deki gecikmeye rağmen 1994 yılında Federal Hükümet Gündem 21’in uygulanması için çevre stratejisini kabul etti. 1997 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurul Özel Oturumu vesilesiyle bu strateji güncellendi. Aynı yıl Almanya’da Sürdürülebilir Kalkınma Ulusal Stratejisini açıklayan “Almanya’da Sürdürülebilir Kalkınmaya Doğru” adlı Federal Hükümet raporu, 19 Şubat 1997 tarihinde Federal Bakanlar Kurulu tarafından kabul edildi (Akt. Belli, 2016: 74).

Almanya’da YG 21 sürecinin başlatılmasında aktif rol oynayan şehir Berlin’dir. 1994-1998 yılları arasında 23 belediye YG 21 sürecini başlatmıştır. Günümüzde Berlin’de tüm belediyeler YG 21 sürecini başlatmıştır. Bu süreç ile katılım, halkla ilişkiler ve politika antlaşmaları gibi kritik evreler belirlenerek eylemlerin başarılı bir şekilde uygulanması amaçlanmaktadır. Berlin 21’in Sürdürülebilir Kalkınmayı sağlamak için belirlediği amaçlar aşağıdaki gibidir (Akt. Belli, 2016: 76)

- Metropol bölgesinde sürdürülebilir bir yaşam geliştirmek ve güçlendirmek,
- Berlin’de YG 21 uygulamasını sağlamak,
- Aktif sürdürülebilir kentsel kalkınmayı sağlamak,
- Sürdürülebilir kalkınma için siyaset, yönetim, iş, sivil toplum ve halkın iletişimini sağlamak,
- Yaratıcı, yenilikçi sürdürülebilir projeler desteklemek,
- Sürdürülebilir kalkınma için halkı bilinçlendirmektir.

1.16.2. İspanya’da Yerel Gündem 21 ve Udelserea 21

İspanya yerel yönetimlerin sürdürülebilir politikalar açısından eksik olmasına rağmen 2004 yılına kadar birçok belediye YG 21 sürecini başlatmıştır. 2002 yılında İspanya Hükümeti farklı seviyelerdeki idari yapılar arasında koordinasyonu sağlamak için “Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi İspanyol’u (The Spanish Strategy of Sustainable Development) başlattı. Bu stratejinin amacı yerel birimlerin Gündem 21’i uygulayabilmesini sağlamaktı. Ancak merkezi hükümet Yerel Gündem 21’e ilişkin doğrudan ve aktif bir faaliyete bulunmaktan hep uzak durup, çevresel sorunlara ilişkin bir siyasi görüntü verme amacındadır. Özerk bölgeler YG 21’lerin teşvik edilmesini istemektedir. Bu amaçla birçok bölge, kendi sınırlarında kalan belediyelere hibe yardımıyla bulunarak teknolojik ve metodolojik desteklerde bulunmaktadır. Buna birçok bölgede bütçe desteği sağlanamayıp merkezi hükümetinde bu tür faaliyetlerden kaçınması İspanya’da YG 21’in faaliyetlerini engellemektedir (Akt. Belli, 2016: 77).

1.16.3. İngiltere’de Yerel Gündem 21

İngiltere YG 21 sürecinde önde gelen ülkelerden biridir. Nitkim siyasi ve örgütsel sistemin tüm seviyelerinde faaliyet gösteren çevresel eylemler ve forumlar vardır. YG 21 ile ilgili ilk ulusal belge olan “Daha İyi ve Kaliteli Bir Yaşam Adıyla Birleşik Krallıkta Sürdürülebilir Kalkınma İçin Yeni Bir Strateji Belgesi” 17 Mayıs 1999 yılında hükümet tarafından yayınlandı (Akt. Belli, 02.01.2015: 80).

Strateji belgesinin 1999’da yayınlamasına rağmen İngiltere’de ilk YG 21 süreci yerel yönetimlerin bireysel girişimleri sonucu 1992 yılında başlamıştır (Akt. Belli, 2000). İngiltere’de yerel gündem süreci, YG 21 çalışma grubunun yönlendirilmesi ile gelişim ve kalkınma ajansı tarafından koordine edilmekte ve sürdürülmektedir. Yerel Gündem 21 tüm toplum kesimlerini kapsayarak sürdürülebilir kalkınma planı çerçevesinde yerel yönetimler ve diğer sektörler ile yerel politikaların belirlenmesini, uygulanması sürecinde işbirliği yapılmasını amaçlamaktadır.

İngiltere’de yerel yönetimler idari heyeti etkili bir YG 21 stratejisi için birkaç temel husus gerektiğini belirlemiştir (Akt. Belli, 05.01.2015: 81):

- Sürdürülebilir eylem ve planlar için hedefleri belirleyen vizyon belgesi oluşturmak,
- Eylem planında uygulanacak eylemler için belirlenen hedeflerin hangi örgüt tarafından nasıl ve ne zaman yapılacağı ortaya koymak,
- Uygulama mekanizmasındaki eylemlerin nasıl yapılacağını ve başarı ölçütlerini ortaya koymak,
- Yerel yönetimlerin sürdürülebilirlik performanslarını yönetmek ve artırmak,
- Sürdürülebilirliği yerel yönetimlerin politika ve faaliyetlerine entegre etmek,
- Yerel Gündem 21'e ilişkin bilgilendirme yaparak bilinç oluşturma,
- Kararların alınması sürecine tüm toplum kesimlerinin dâhil edilmesi,
- Tüm yerel gruplarla işbirliği içerisinde çalışmadır.

2. BÖLÜM

2. TÜRKİYE'DE KENT KONSEYLERİ

Yerel yönetimlerde demokrasinin temel işlevini gerçekleştirmede oldukça önemli bir kurum olarak kabul edilen kent konseyleri potansiyel olarak sahip olduğu geniş bir sivil toplum örgütü ve geniş halk kesimi ile katılımı konusunda önemli bir yere sahiptir. Kent konseylerinin fazla geçmişinin olmayışı, literatürde aynı söylemlerin oluşmasına ve kent konseylerine farklı benzetimler yapılmasına neden olmuştur. Çalışma içerisinde bu farklı anlamlar ve benzetimler incelenecektir.

2.1. Kent Konseylerinin Gelişim Süreci

1970'li yıllardan sonra nüfusun hızlı artışıyla birlikte kentleşme ve beraberindeki hızlı sanayileşme çabaları sonucu, insanoğlunun çevreye verdiği zarar artmıştır. Bu durum beraberinde çevre sorunlarına olan hassasiyeti ve duyarlılığı artırmıştır. Birleşmiş Milletlerin 1972, 1992, 2002 ve 2012 yıllarında yapmış olduğu zirveler ile insanlığın, çevreye vermiş olduğu zararları en aza indirmeyi ve gelecek nesillerinde yaşam haklarını güvence altına alarak sürdürülebilir bir yaşam geliştirmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda, özellikle 1992 yılında Rio'da gerçekleştirilen YG 21 Programı önemlidir. YG 21 Programını temel amacı; insanın temel ihtiyaçlarının karşılanması, sağlıklı bir ekosistemi inşa etmek, gelecek nesillerinde haklarını koruyarak bu doğrultuda çalışmalar yapmak çevre ve ekoloji arasındaki dengeyi sağlayan köprü görevini üstlenmektir. (Ulusoy ve Tekdere, 2015: 48-75).

1992 yılından sonra birçok ülke YG 21 Programının getirmiş olduğu değişimler ve bu değişimlerin yansıması olan ilkeleri uygulamaya başlamıştır. Türkiye'de bu uygulamalar 1996 yılından sonra İstanbul'da düzenlenen BM Habitat II İnsan Yerleşimleri Konferansı sayesinde olmuştur. Bu konferans ile yerel yönetimlerimiz YG Gündem 21 programının getirmiş olduğu katılımcı anlayışı ve

kentlinin kentini sahiplenmesini sağlamıştır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) desteği ile yürütülen ve IULA-AMME tarafından Bursa Büyükşehir Belediyesi işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen “Türkiye’de YG 21’lerin Teşviki ve Geliştirilmesi” projesi ile demokratik değerler konusunda Türkiye uluslararası bir nitelik kazanmıştır (Üzan, 1999: 98):

Yerel Gündem 21 çalışma ve toplantı şekline bakıldığında aşağıdaki bölümlere ulaşılabilir (Ertürk, 2009: 338).

- Birinci bölümde “Sosyal ve Ekonomik Boyutlar” başlığı altında, uluslararası işbirliği, yoksulluğu azaltmak, insanların tüketim kalıplarını değiştirmek, demografik hareketler, insan sağlığı, çevre ve kalkınmanın entegrasyonunu sağlamak,
- İkinci bölümde “Kalkınma İçin Kaynakların Korunması ve Yönetimi” adlı bölümde, çevresel değerleri korumak, zararlı faaliyetlerin önüne geçmek ve atmosferi korumaktır,
- Üçüncü bölümde “Etkin Grupların Rollerinin Güçlendirilmesi” başlığı ile kadınlar, gençler, hükümet dışı örgütler, iş çevreleri, teknolojik gelişmeler vb. gibi etkinliklerin artırılması ele alınmıştır,
- Son bölümde ise, alınan kararların uygulama yöntemleri ele alınmıştır. Finansman, teknoloji, bilim, bilinçlendirme, uluslararası işbirliği, kurumsal düzenlemeler, hukuki yaptırımlar ve enformasyon konuları yer almıştır.

2.2.Kent Konseylerinin Kuruluşu

Kent konseyleri, bir ülkenin merkezinde bulunan yürütme organı, ülkenin yerel yönetim birimleri, sivil toplum örgütleri, bir arada yaşayan ve aynı duyguları paylaşan hemşerilerin bir araya gelerek oluşturdukları yapıdır. Bu yapının amacı, kentin kalkınması için çalışmalar yapmak, kentin problemlerini ortadan kaldırmak, gelecekte yaşanılabilir ve sürdürülebilir ekonomik kalkınmalar gerçekleştirmektir. Kentin çıkarları için fikirlerin tartışıldığı ve tartışmalar sonucu ortak bir kararın alındığı yapılardır. Demokrasinin ve iyi yönetim mekanizmalarının taşınması gereken özellikleri barındıran yapılar olarak görülmektedir (Güneş ve Beyazıt, 2012: 142). Belediye Kanununun (m.d. 76) bakıldığında kent konseylerinin nasıl olması gerektiği yönünde açıkça beyanda bulunulmuştur. Bu maddenin amacı, kentlerin yaşam

felsefelerinde, kentte tanınan ayrıcalıkların denetlenmesi, ortaya çıkabilecek olası sorunların önüne geçmek, çevreye karşı zararı önlemek, yönetimlere gerektiğinde hesap vermeleri için eleştirmek, temelde katılımcılığı sağlamak, vatandaşlar arasında birlik ve beraberlik olgusunu yerleştirmek, bu amaçla alınan kararların sosyal hayatta uygulanabilirliğini artırmak ve kent konseylerinin çalışma koşullarını belirtmektir (Resmi Gazete, 08. 10. 2006).

Ülkemizde 1990'lı yıllarında başlayan ve değişik isim ve kavramlar altında faaliyet alanı bulmasına karşın, artık katılımcılığa önem veren, bilgi paylaşımı yönetimini hızlandıran, kararlar alınırken süreci hızlandırmak için bilgi alışverişinde bulunulan yönde gelişmeler kaydedilmiştir. Bu kapsamda değişik zamanlarda kentlerde çalışmalar, aktiviteler ve meclis çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar farklı bir görüntü içerisinde ele alınmış olsa da ortak noktada ele aldıkları temel benzerlikleri mevcuttur. Bu temel özellikler, kentin çıkarları için alınacak kararların, kentte yaşayan tüm bireylerin ve grupların katılımı ile gerçekleşmesi gerektiğine inanılan özelliktir. Yerel Gündem 21 Programı çalışmaları kapsamında baktığımızda bire bir katılım, kenti koruma ve sahiplenme, kentte ortaklık, ortak çözüm ve gelecek için sürdürülebilir bir hayat yaratma anlayışı kapsamında çok önemli bir vurgulama olmuştur. Bu yönde yapılan çalışmalarda vatandaşların aktif bir şekilde bu süreç içerisinde yer almaları gerektiği savunulmuştur (Becek, v.d., 2015: 190). Dişli, kent konseyini şöyle tanımlamıştır: Bir kentte bulunan tüm sivil toplum kuruluşlarının, bürokrasi temsilcilerinin, meslek birimlerinin temsilli bir şekilde yer aldığı bir platformdur. Bu yapısı itibarıyla kent konseyleri, yerel birimde bulunan belediyelerin istişare alanı gibidir (Dişli, 2014: 2).

Kent konseyleri yönetmenliği'nde (m.d. 4) belirtilen hususlara bakıldığında; merkez, yerel birimler, kamusal yapıya sahip kurum ve kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları gibi kurumların uzlaşmacı bir kültür çerçevesinde bir araya gelerek hemşerilik bilincine sahip bir kültür oluşturulmak istenmesidir. Bu kurumların bir araya gelerek kentin öncelikli haklarını gerçekleştirmek, kentin kalkınmasına yardımcı olmasını sağlamaktır. Kentin misyon ve vizyonunun ekonomik temeller çerçevesinde gerçekleşme olanağına kavuşturmak, sorunların katılımcı bir anlayış çerçevesinde dile getirildiği ve bu sorunların demokratik bir şekilde çözüme kavuşturulduğu yapılar şeklinde tanımlamak gerekir. Dünyanın her yerinde

demokratik bir anlayışı içerisinde barındıran yönetim sözcüğüne farklı farklı anlamlar yüklenilerek bu sözcüğün katılımcılık, hesap verilebilirlik, aleni olma, şeffaf bir yapı vb. kavramlara büründürülmektedir. Ülkemizde ise bu kavram, AB kriterlerinin taşıdığı özellikleri barındıran yapıya göre şekillenmiştir. 2001 yılı itibari ile yönetim kavramı yeni bir anlamı ile iyi yönetim, katılımı esas alan, demokratikleşme sonucu elde edilen değerler yapısı olarak yani anlamlar kazanmıştır. Kent konseylerinin (m.d 5) şu özelliklerine ulaşmak mümkündür. Bu özellikler aşağıda şöyle belirtilmiştir;

- Belediyelerin olduğu alanlarda, yerel yönetimlerin yapılan halk seçimlerini takip eden 90 gün içerisinde ve (8.md) belirtilen kriterlere göre üye seçimi yapılır.
- Kent konseyleri genellikle ilk görüşme ve toplantısını, yerel birimdeki belediye amirinin daveti üzerine yapar. Belediye Başkanı başkanlığında bir araya gelen üyeler toplantının düzenli ilerlemesi için kendi içlerinden minimum üç üye seçerek divanı kurulunu oluştururlar.
- Divan oluşturulduktan sonra kent konseyi yürütme organı ile kent konseyi başkanın seçimini de yapar (Emrealp, 2010: 18-19).

Günümüz dünyasında teknolojinin insanı adeta esir alarak kendine bağımlı ettiği bu süreçte bireyi, bu durumların dışında tutmak ve bireyi, mümkün olduğu kadar bu tür uyarıcılardan uzak tutmak bu düşüncenin temel felsefelerinden biri olmuştur. Karşı konulan bu tepkinin uzlaşmacı bir kültür anlayış çerçevesinde değerlendirilmesi gerekir. Demokratik değerlerin kriterlerine uygun olarak bir uzlaşma ve müzakere kültürü oluşturulmalıdır. Toplumdaki demokratik yapıyı güçlendirmek ve demokrasi kültürünün topluma empoze edilerek işlevsel bir yapıya kavuşmasını sağlamaktır (Keskin, 2011: 6).

Kent konseyleri, 5393 sayılı Belediye Yasasına bakıldığında bu yasa kent konseyini şöyle tanımlamıştır: Kentin yaşam felsefesinde, kent misyon ve vizyonunun belirlemesinde, hemşerilik bilincini halka benimsettirmek, gelecekteki kuşakların da haklarını düşünerek, sürdürülebilir bir kalkınma sağlamak, alınmış ya da alınacak olan kararların şeffaf, açık ve hesap

verilebilirlik açısından ilkeli olması bakımından hazırlıklı olmasını sağlamaktır (Kerman v.d., 2011: 23).

2.3. Kent Konseyi Üyeliği

Kent konseylerini oluşturan yapının temel ilkeleri 8 Ekim 2006 yılında bu konseyin yönetmeliğinde (m.d. 9) açık bir şekilde belirtilmiş bu yapının kent konseyi genel kurulu ile bu kurulun çalışma işlevini yerine getiren çalışma grupları açıkça belirtilmiş olup daha sonrasında ilerleyen yıllarda bu yönetmeliğe başkan da eklenmiştir. Bu düzenleme ise 6 Haziran 2009 yılında kent konseyi yönetmeliğinde yapılan bir değişiklik ile gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu yeni düzenleme ile artık kent konseyi genel kuruluna ve yürütme kuruluna başkanın başkanlık edeceği açıkça belirtilmiştir. Başkan genel kurulun belirlediği daha doğrusu seçtiği kişidir. Kadın kolları, gençlik kolları ve bu meclislerin üye oldukları meclis başkanları yürütme organın doğal üyelerini oluşturur.

Kent Konseyi Yönetmeliği'nde 2009 yılında yapılan değişikliğe göre, kent konseyi yalnız kendi başına karar alma niteliğine sahip bir organ olarak değil, buna ek olarak ilave edilen kamu kurum ve kuruluşu niteliğindeki meslek odaları, sivil toplum kuruluşları vb. gibi yerel katılımı sağlayacak kurumların bu sürece dahil edilmesi gerektiği savunularak bu durum yeni değişikliğe eklenmiştir. Bir önceki yönetmelikte belirtilen 1. fıkranın ve 'b' ile 'd' bentlerindeki değişiklik şu maddeleri içeriyordu. Bunlar maddeler; yerel yönetimlerde seçimle başa gelen belediyelerin mevcut yapılarındaki seçim alanı ve milletvekillerini, bu yapının yüzde otuzunu geçmeyecek şekilde teşkilatlanması gerektiği maddeleridir, İl genel kurulunda kabul edilen ve meclisin kendi içerisinde seçebileceği temsilci adaylarını Danıştay'ın bu maddeleri 2008'de kabul edip 3744 sayılı müşterek kararnamesi ile iptal edilebileceği kanunda beyan edilmiştir. Bu durumdan anlaşılacağı üzere kent konseyi ile meclis çalışma birimlerinin arasındaki iletişimsizlik ve yer alamama durumunda güçlü bir iletişim kopukluğuna neden olabileceği görülmektedir. Bu nedenle bu bağı kurmak için belediye meclis üyelerinin konsey içerisinde bulunması gerekir. Kent konseylerine üye olabilmek için kent konseylerinin yönetmeliğine (md. 8) açıkça belirtilen düzenlemeye bakmak gerekmektedir. Burada nasıl ve kimin üye olunabileceği açıkça belirtilmiştir. Bunun yanında kamu kurum ve kuruluşları, sivil

toplum örgütleri, belediye meclis üyelerinin bir araya gelerek oluşturdukları kurum ve kuruluşlardan oluştuğu söylenebilir (Resmi Gazete, 08. 10. 2006). Bunlar;

- Yerel yönetimlerde hiyerarşik yapının en üst düzey amiri olan belediye başkanı veya meclis delegeleri,
- Belediye meclisinin başkanı ya da onu temsilen vekâlet edeceği kişi,
- İllerde ve ilçelerde vali veya kaymakamın belli edeceği ancak bu sayının 10'u aşmayacak şekilde belirlendiği kurumların adayları,
- Yerel yönetimlerde muhtar sayısı yirmiyi bulan belediyelerdeki muhtarların tamamı, diğer belediyelerde ise yerel birim amirinin daveti üzerine toplanan muhtarların sayılarının yüzde otuzunu aşmamak şartıyla ve yirmiden de az olmayacak şekilde organize edilip bu üyelerin kendi içlerinden seçeceği temsilciler,
- Bu kente siyasal olarak teşkilatlarını tamamlamış siyasal parti temsilcileri,
- O kente bulunan yüksek öğretim kurumu olarak bir üniversite varsa sayısal olarak en fazla iki delege olacak şekilde, ama eğer o ilde birden fazla üniversite mevcut ise, bu üniversitelerin her birinden birer delege olabilir,
- Kamu kurum ve kuruluşların, sivil toplum örgütleri, barolar, dernekler, sendikaların delegeleri,

Tüm bunlar kent konseyinin yapısında bulunan meclis ve çalışma alanlarının doğal temsilcileri konumundadırlar (Emrealp, 2010: 20-21).

2.4. Kent Konseyi Organları

2.4.1. Genel Kurul

Bu kurul alınacak olan kararlarda söz hakkına sahip en etkili ve yetkili birimdir. Yukarıda bahsedilen tüm ilke ve görevleri kendiliğinden içinde zorunlu olarak barındırmakla beraber her yıl en az iki defa delegelerin yarısından fazlasıyla toplanır ve sorunlar tartışılır. Bu toplantılarda başkanlık görevini kent konsey başkanı üstlenir. Eğer başkan hazırda yoksa veya herhangi bir nedenden dolayı toplantıya katılamaz ise bu görevi, yürütme içerisindeki yaşça en büyük olan delege yapar. Bu kurulun görevlerine baktığımızda; yürütme organının, meclis grupları ve bu grupların

seçilme ve çalışma koşulları ile ilgili bildiri, beyan ve yönergelerin rotasını belirler (Mecek, v.d., 2015)

2.4.2. Yürütme Kurulu

Bu kurul, genel kurulun belirlediği faaliyetler çerçevesinde bir daha ki yerel seçimlere kadar çalışmalarını yürütürler. Seçildikleri ilk dönemde iki yıl, seçildikleri ikinci dönemde de üç yıl görevlendirilmek üzere çalışan, içerisinde hem kadın meclisi üyeleri hem de gençlik meclislerinin olduğu kuruldur. Bu çalışma meclislerine üyelik konusunda herhangi bir kota konulmazken, minimum yedi üyeden kurulması planlanan kuruldur (Çukurçayır, 2007: 392).

2.4.3. Meclisler ve Çalışma Grupları

Yerel yönetimlerde varlığını sürdürmek isteyen konseyler görev ve yetki bakımından kendilerini ilgilendiren alanlarda istedikleri çalışma gruplarını oluşturabilme yetkilerine sahiptirler. Bu alanda çalışacak meclislerin yöntem ve esasları genel kurul tarafından yazılı olarak belirlenir. Bu çalışma gruplarının geneline baktığımızda bu grupların daha çok farklı alanlarda görevlerini icra ettikleri açıkça görülmektedir. Çalışma gruplarının amacına bakıldığında ise herhangi bir konuda yapılacak olan bir analizde sorunu detaylı bir şekilde ele alınmasını sağlamak için bu konuda bilgili, bu alanda uzmanlaşmış kurum veya kuruluşlarının yapılarından kişiler bir araya getirilerek, bunlardan faydalanılmasını sağlamaktır. Bir araya gelen bu farklı gruplar sadece tartışmak, düşüncelerini dile getirme veya daha da geliştirmek, bir konsensüs (uzlaşma) yapmakla kalmayıp meydana gelmiş olan problemlerin derinlemesine analiz edilip çözülmeye yönelik faaliyetlerin yürütüldüğü platformlardır. Kent konseylerinin internet sayfalarına bakıldığında, kadın meclisleri ve gençlik meclisleri faaliyet alanı çerçevesinde meydana getirilirken, bu alanlarda özel durumlu olan vatandaşların da etkili olabilecekleri engelli ve çevresel meclislerin varlığını sürdürdüğü görülmektedir (Çukurçayır, 2007: 383).

Kent konseyleri, kendi illerinde bulunan sorunların çözümü için bazen ortak bazen farklı çalışma alanları oluşturarak sahip oldukları kentin yapısal özelliklerini göz önünde bulundurarak farklı çözümler oluşturmak istemektedir. Kent konseyleri bu çalışmalarını yaparken kentin imar yapısı, kentin planlaması, ekonomik

kalkınmışlık düzeyi, turistik alan tanıtımlarını, kentin ulaşımında sahip olduğu gelişmişlik düzeyi göz önünde bulundurarak çalışmalarını yapar. Diğer bir yandan kentin AB kriterlerine uygunluğu, o ülkenin milletlerarası ilişkiler ağının durumu vb. gibi kenttin temel sorunlarını meydana getiren ve o ülkenin uygulamış olduğu iç ve dış politikalar çok önemli bir yapıya sahiptir. Bu özellikler çalışma gruplarının çalışma alanlarını ya da ilgi alanlarını oluşturmaktadır. Kent konseyleri içerisinde varlığını sürdüren kadınlar, yerel yönetimlerde kısıtlı bir biçimde seçilen delegeler dışında alt yapılarını oluşturdukları toplum kuruluşlarında görev yapmaktadırlar. Kent konseylerinin amacı, belediyece alınacak olan kararlara, kenti etkileyecek olan karar alma süreçlerine, çalışmaların her alanında kadınların aktif bir şekilde katılımlarını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmaktır. Aynı zamanda kadınlara tanınan bu aktif eylemde bulunma hakkı, kadınlar arasında işbirliğine dayanan iletişimsel anlayışı geliştirmekte ve uzlaşmacı bir kültür oluşumuna ortam hazırlamaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmalar raporlanarak genel kurula gönderilir ve burada tartışıp görüşülür. Alınan bu kararların kent konseyince değerlendirilmesi sağlandıktan sonra yetkili belediye yönetimlerine arz edilir ve bu kararların hayata geçmesini sağlayacak ortamlar oluşturularak işlev kazanmalarına yardımcı olunur (Mecek, v.d., 2015: 191).

2.4.4. Kent Konseyi Başkanı ve Genel Sekreterlik

Kent konseyi yönetmeliği gereğince başkan genel kuruldaki oy çoğunluğu ile belirlenir. Seçilen başkanın görev süresi ise diğer bir organ olan yürütme organının görev süresi ile aynı olarak devam etmek üzere seçildiği ilk dönem için iki, onu takip eden diğer dönem için ise üç yıldır. Başkanlık seçiminde yapılan ilk oylamada delegelerin üçte ikisi veya ikinci oylamada delegelerin salt çoğunluk şartı, yarıdan bir fazlası esas alınarak seçim yapılır. Eğer ikinci oylamada istenilen çoğunluk sağlanamazsa bu üyeler arasından oyu en yüksek alan iki üyenin seçimi için oylama yapılır. Üçüncü oylamada en çok oy alan aday ise başkan olarak göreve başlar. Başkanlık seçimi kent konseyince toplanacak olan ilk toplantıda yapılır. Olası bir durumda veya herhangi bir sebeple kent konseyi başkanının bulunmadığı durumlarda, hastalık geçirmesi, izinli sayılması gibi durumlarda başkanın yerine konseye yürütme organın yaşça en büyüğü olan üye, vekaleten görevi üstlenir. Kent

konseylerinin etkinliklerinde bulunma isteği gönüllülük ilkesi ile ilgilidir (Resmi Gazete, 08. 10. 2006).

Konsey yönetmeliğine sonradan yani 2009 yılında yapılan bir değişlikle genel sekreter ile ilgili bazı değişiklikler yapılmıştır. Belediye başkanı belirlediği üç kişiyi aday olarak yürütme organının onayına sunar. Yürütme organı da bu üç aday arasında bir adayı Genel Sekreter olarak seçer. Seçilen genel sekreter kendisine kent konseyi yönetmenliğinin (md.6) belirlenen görevlerin yerine getirilmesinden sorumludur. Meclis çalışmalarının, çalışma grubunun ve diğer grupların çalışmalarının arasındaki eşgüdümü sağlar. Genel sekreter hem başkana hem de yürütme organına yapacağı çalışmalar sırasında her yönüyle sorumludur. Genel sekreterlik, belediye tarafından belirlenen ve yürütme organınca yapılmasına izin verilen işlevlerin yerine getirilmesinde görevli bir mercidir. Bu alanda çalışma yürüten, hizmet yapan kişiler genel sekreterlik makamına karşı yapacağı işlemlerden sorumludur (Mecek, v.d., 2015: 193).

2.5. Kent Konseylerinin Faaliyetleri ve Görevleri

2.5.1. Kent konseylerinin Gençler, Kadınlar ve Çocuklarla İlgili Faaliyetleri

Kent konseylerinin yapılarında bulunan kadın, gençlik ve diğer çalışma birimlerinde yer alan tüm gruplara verilmek istenen hizmet anlayışı bireylerin faydalarına olabilecek hizmetlerdir. Bu çalışmalara bakılacak olursa, gençlerin zararlı alışkanlıklar edinmelerini engellemek ve gençleri bu tür alışkanlıklardan kurtarmak, kadın gruplarına ve diğer alanlarda bulunan gruplara hizmet içi eğitimlerle kurslar ve farklı alanlarda yetiştirerek bunları mesleğe hazırlamaktır. Kent konseyleri bu alanlardaki faaliyetleri ile özellikle kadınların yeni yaşam alanları açarak buralarda istihdam edilmelerini sağlamaktadır. Kadınların siyasetten de farklı bir grup içerisine girmelerine imkan vermekte, kadının toplumsal yaşamdaki yerini daha önemli hale getirmektedir. Kadınların eğitim gördükleri bu kurslardan sonra ekonomik açıdan bağımsızlıklarını kazanarak katılımda önemli bir engeli geride bırakmaktadırlar (Emrealp, 2010: 31). Bu kapsamda, kadına yapılan şiddetlerin önüne geçmek için yapılan çalışmalara bakıldığında kadınlar için yapılan sığınma evleri projeleri, kadına önce insan olduğu için sonra da kadın olduğu için değer

verilmesi vb. gibi projeler, kadınlara yönelik yapılan çalışmalardır. Toplumda sıkça görülen bebek ölümlerinin önüne geçmek, eğitim seviyelerinin daha da artırılması için verilen mücadele, anneye ve çocuğa verilen değer, çocukların her türlü alışkanlıklardan uzak tutulması için verilen mücadele çalışmaları, kent konseylerinin çocuklar için göstermiş olduğu önemi göstermektedir (Mecek, v.d., 2011: 193).

Kent konseyleri çatısı altında işlev gören gençlik meclisleri, gençlerin ihtiyaçlarını ve hayattan beklentilerini karşılamada işlev gören temel yapılardan biridir. Gençlerin kendi illerinden başka illere gitmelerinde, seyahat etmelerinde ve kültürlerin kaynaşmasında işlev görürler (Usta, 2011: 212).

2.5.2. Kente İlişkin Faaliyetler

Kent konseylerinin kente yönelik faaliyetlerine bakıldığında bu alanda yapılan çalışmalarla kent adeta bir canlı organizma olarak belirtilmiştir. Kent ve kentlinin haklarını korumak için kentin var olan değerlerinin korunması ve kente yaşayan vatandaşların kentin değerlerine sahip çıkması gerekir. Bu görevin yerine getirilmesi için yetki ve sorumluluk belediyelere verilmiştir. Bunun yanında valilik makamı, büyükşehir belediyelerin olmadığı alanlarda il özel idareleri, bu görevleri yerine getirmek için yetkilendirilmiştir. Kamusal yapının dışında kalan kurumlar olan “sivil toplum kuruluşları, meslek odaları”, kentin işleyiş ve düzeninin sağlanmasında bazı yetkilere sahiptirler. Bütün bu kurumsal paydaşlar kent için yürüttükleri ekonomik sosyal ve kültürel faaliyetlerle kentin yönetim sürecine fayda sağlayacaklardır (Batal, 2011: 75).

2.5.3. Kentlilere İlişkin Faaliyetleri

Kent konseyleri sayesinde kentliler. bir araya gelerek kentin olası bir sorunu veya olumsuz bir durumu karşısında birlikte hareket edebilirler. Kent konseylerin birbirleri ile dayanışma içinde bulunmaları, kentli olma yolunda kaydedilen aşama konusunda güçlü bir bağı meydana getirerek kentlileri bu şuur etrafında birleşmelerine olanak verir (Kaypak, 2011: 138).

Kentlilik bilincinin gelişmesine katkı sağlayacak ortak projeler geliştirmek için kent aidiyetini geliştirecek seminer ve kültürel faaliyetlerin düzenlenmesi gerekir. Kentliler için daha rahat ulaşım sağlanması, yeşil alanların genişletilerek

vatandaşların dinlenebilecekleri ve gezebilecekleri alanlar yapılmalıdır. Kentlilerin olması gereken konuma getirilip her türlü ihtiyaçlarına cevap verecek projeler ve aktiviteler yapılmalıdır. Tüm bunların yerine getirilmesi için kent konseyleri bu aşamada halkın yanında yer alıp bu alanlarda projeler üretmeli ve bu doğrultuda çalışmalarda bulunmalıdır (Kaypak, 2011: 140).

2.5.4. Çevreye Yönelik Faaliyetleri

Daha öncede belirtildiği gibi çevrenin her türlü alanda korunabilmesini sağlamak ve doğal kaynakların verimli kullanılmasının sağlanması açısından gelecek kuşakların da bu haklar üzerinde bir hak sahibi olduklarını düşünerek ekolojik sistemin dengesini bozmadan çevreyi kullanmak ve korumak gerekir (Şat, 2011: 114).

1970'li yıllardan sonra çevre sorunlarına çözümler üretmek için toplantılar yapılmıştır. Bunlardan en önemli konulardan biri olan sürdürülebilir kalkınma kavramı, 1987 tarihli Bruntland Raporu çerçevesi içerisinde resmi bir nitelik kazanmıştır. Sürdürülebilir kalkınma politikası, 1992 yılında Brezilya'nın Rio kentinde yapılan BM Dünya Zirvesi ile bir kez daha gündeme getirilmiş ve sürdürülebilir kalkınmanın hedefleri için politik bir yol gösterici olan Gündem 21 kabul edilmiştir. Kent kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması sürdürülebilir kalkınmanın alanına girdiği için kent konseyleri açısından da dikkate alınacak bir konu olmuştur (Atvur, 2009: 398).

Kent konseyleri çevreye yönelik faaliyetleri konusunda kentin değer ve yargılarına zarar vermeden kentin kültürel değerlerini koruyarak çalışmalar yapmalıdır. Daha çok yenilenebilir enerji kaynaklarına dönük proje ve planlamalar yaparak kentin gelecek yıllarda meydana gelebilecek sorunları göz önünde bulundurmalıdır. Bu alanda daha çok rüzgâr gücü, güneş enerjisi, hidroelektrik santralleri, jeotermal enerji kaynakları vb. gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik projeler geliştirilmelidir. Kentin sahip olduğu yenilenebilir enerji kaynaklarının keşfedilip bu kaynakların verimli bir şekilde kullanılması gerekir. Bu noktada kent konseyleri bu sorumluluğu üstlenip çevreye yönelik faaliyetler yapmalıdır.

2.5.5. Kent Yönetimine İlişkin Faaliyetler

Kent konseyleri belediyeçilik faaliyetleri üzerinden yaptığı hizmetlerinin yanında kente yaşayan vatandaşlara yönelik yapmış olduğu hizmetlerdir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, kent konseylerine aktif bir katkıda bulunmaları ile oluşturulmuş faaliyetleri yapan kuruluşlardır. Ancak zaman içerisinde gözlemlenen davranışlar sonucunda konseylere etkin katılımın yeteri kadar sağlanmadığı ve tam katılımın sağlanabilmesinin zor olduğu, bu düzeyde bulunan kent konseylerin ancak teklifte bulunma ile karşı karşıya kaldıkları açıkça görülmektedir (Şahin, 2011: 183).

Kent konseylerinin etkinliği değerlendirildiğinde, Yerel Gündem 21'in getirmiş olduğu kriterlere uyan yerel yönetimlerin katılım konusunda daha aktif halde buldukları ve kent konseyin daha etkin olduğu görülmektedir. Bu sürecin değerlendirilmesine karşın yerelde ağırlığı olan ticaret ve sanayi odaları gibi sivil toplum kuruluşları dışında istenilen seviyede bir katılımın olmadığı eleştirileri yapılmaktadır. Belediyelerin bu konuda yeterli düzeyde konseylere destek vermediğini, kent konseylerinin bu süreçleri sıkıntılı bir şekilde yürüttüğünü, katılımda beklenen seviyede etkinliklerin yapılmaması bu alanda önemli gelişmeler sergilenememesine neden olmaktadır. Yerel yönetimlerdeki demokratik düşüncenin geliştirilmesi ve demokrasinin daha etkin olmasını sağlamak açısından destek sağlayan kent konseyleri, ülkemizde Avrupa'da olduğu kadar destek alamadığından bu kuruma olan güvensizliği ortaya çıkartmaktadır. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde kent konseyleri Avrupa'dan daha az önem arz etmekte ve konseyler değersiz kılınmaktadır. Emrealp bunu; kent konseylerinin yerel yönetimlerde müşterek olan belediyeçilik yönetimi ile kendi aralarına istenmeyen derecede uzak durma eğilimleri ve bağımsız belediyeçilik anlayışının getirmiş olduğu zorunluluklara bağlar (Emrealp, 2011: 44-45).

2.6. Kent Konseylerinin Görevleri

Kentte gönüllülük esasına dayalı kurulan, din dil, ırk, mezhep, cinsiyet ayrımını yapmaksızın faaliyetler yürüten, kentin ortak değerlerini yansıtmaya ve ortak bir kültür yaratma amacı güden sivil toplum kuruluşlarıdır kent konseyleri. Kent konseyleri, kentin değer ve yargılarını gündeme getirmek için kentte yaşayan bütün

vatandaşların aktif katılımını sağlayarak görevlerini yerine getirmektedir. Dolayısıyla kent konseylerinin görevlerine bakıldığında, bu görevler aşağıda belirtilmiştir:

- Yerel yönetimlerde halkın katılımının yaygınlaştırılması, bir arada yaşayan bireylerin hemşerilik bilinci etrafında bir araya getirilerek bu anlayışın geliştirilmesi, toplumda çok yönlü yönetim anlayışının gelişmesine katkıda bulunmak,
- 2009 yılında yönetmelikte yapılan değişiklik çerçevesinde sürdürülebilir gelişim anlayışının sağlanması veya bu çerçevede ortaya çıkabilecek olası sorunların tahminini yaparak bu sorunların önüne geçmek ya da ilerisi için önlem almak (Resmi Gazete, 06. 06. 2009).
- Kente yönelik yapılan veya yapılacak olan strateji ve planlamalarda tüm kentlilerin fikrini alarak ortak yaşam bilincini geliştirmek,
- Subsidiarite (hizmette yerellik) ilkesi gereğince yerel yönetimlerde ve kentlerde katılım kültürünü geliştirip halka yansıtma, demokrasi ve ortak akıl olan uzlaşma kültürünü geliştirmek,
- Kentin tarihsel süreç içerisinde kazanmış olduğu temel özellikleri, doğal güzellikleri vb. gibi benzeri değerlere sahip çıkılmasını sağlamak,
- Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verilebilirlik, şeffaflık ilkelerinin uygulanmasını sağlamak veya uygulanmasına destek vermek,
- Kent konseyince alınan kararların değerlendirilmesi ve belediye yönetimlerine gönderilmesini sağlamak,
- Kent kaynaklarını adil, etkin, sürdürülebilir bir politika çerçevesinde kullanılmasına katkı sağlamak,
- Sürdürülebilir politikalar çerçevesinde kentin yaşamsal alanlarında yaşam kalitesini artırmak, çevreye duyarlı plan ve program üretmek, yoksullukla ilgili alınmış olan programlara destek vermek,
- Sivil toplum kuruluşlarının gelişmesine destek vermek ve bu kurumların kurumsal bir anlayış kazanmasına destek vermek,
- Kentte yaşayan kadın, çocuk, genç, engelli vb. tüm vatandaşların toplumsal yaşam kalitelerini geliştirmek, alınacak olan kararlarda tüm vatandaşların katılımını sağlamak.

2.7. Kent Konseylerinin Çalışma İlkeleri

Kent konseylerinin genel çalışma ilkelerine bakıldığında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan Kent Konseyi Yönetmeliği kısmında, çalışma ilkelerini açık bir şekilde belirtmiştir. Ancak kent konseyleri kendi iç tüzük ve yönetmeliklerinde bazı değişiklikler yaparak çalışma ilkelerini düzenlemektedirler. Kent konseyleri kendi özel tüzüklerinde çalışma, esas ve usullerde değişiklikler yaparak çalışmalarını yapmaktadır.

Kent konseylerinin çalışma ilkeleri kent konseyi Yönetmeliği'nin (md.7) kapsamında şöyle belirtilmiştir.

- Yerel Gündem 21 programı çerçevesinde, bireyin kentine sahip çıkmasını, alınan kararlarda katılım ve uzlaşma kültürü içinde çözüm üretmeyi ve sürdürülebilir bir kentin yaşanılır hale getirilmesini sağlamak,
- Türkiye'nin imzalamış veya onaylamış olduğu Birleşmiş Milletler ve diğer uluslararası alanlarda kabul ettiği kent konseyi ve kent hayatına yönelik ilke ve yasaları hayata geçirmek,
- Kentin vizyonunun geliştirilmesini sağlamak, hemşerilik bilincini halka aşılacak, kentin hak ve hukukunu korumak, gelecek nesillerinde dikkate alınarak sürdürülebilir kalkınmalar sağlamak, yardımlaşma, dayanışma, hesap verilebilirlik, duyarlılığı geliştirmek, aktif halk katılımını ve yerel yönetimlerin işlevliğini ön planda tutmak,
- Uluslararası alanda meydana gelen değişimleri ve ülkenin içinde bulunduğu durumu gözlemleyerek, objektif bir yaklaşımla görüşlerini ve önerilerini belirtmek,
- Aktif katılımı öngören ve ortak akılla çözüm politikaları üreten uzlaşmayı esas almak,
- Değişimleri ve meydana gelebilecek yenilikleri önceden kestirerek sonuçları belli olan çalışma biçimini topluma kazandırmaktır (Resmi Gazete, 04. 10. 2006).

2.8. Kent Konseylerine Yapılan Eleştiriler

Yerel yönetimlerde demokrasinin vazgeçilemez ilkelerinden olan katılımın sağlanmasında kent konseyleri önemli bir işleve sahiptir. Ancak konseyleri bazen uygulamada bazen de mekanizmanın işleyişi sırasında sıkıntılar yaratmakta ve demokratik değerlere aykırı tutum ve davranışlara neden olmaktadır. Bu tür davranışlara bakıldığında genel olarak şöyle özetlenebilir (Keskin, 2011: 8-9):

- Kent konseyinin uygulamada temel bazı kurallara uyulması, kent konseyleri organlarının seçiminde dürüst davranılması, başkanın meclis içindeki delegelerden seçilmesi, üyeleri bulunmayan kişi ya da kişilerin başkan ve kurulda delege olarak seçilmesi, kent konseyine ait yetki ve sorumluluğun bu kişilerce kullanılması,
- Konseyin kendi içinde sahip olduğu normların vermiş olduğu imkânlar aracılığıyla yeniden düzenlemeye giderek kendi temsilcilerini kendisinin belirlemesi,
- En büyük sorunlardan biri yerel yönetimlerde belediye başkanı olan kişinin kent konseyi başkanı olabilmesi,
- Yine konseyin ve yürütme organının belediye amirince dizayn edilmesi,
- Kent konseyinin sahip olduğu yetki ve sorumlulukları yerine getirememesi,
- Kent konseyindeki birimlerin ve personelin, belediye içerisindeki yapılar ile çıkar ilişkileri içerisinde olmaları,
- Çalışma gruplarınca belirlenen etkinliklerin sürekli olamaması, meclisin araştırması için zorunlu olarak gönderilen karar ve maddelerin bürokrasiye takılıp yetkili mercilere ulaşılamaması,
- Kent konseyi toplantılarından çıkan kararların belediyeler tarafından yıllık değerlendirme kayıtlarına alınmaması ve bu kararlara yeterince değer verilmemesi,
- Yerel yönetimlerde alınan karar ve stratejilere katılmada kent konseylerin dikkate alınmaması,
- Kent konseyindeki çalışma meclislerinin, kent konseyi içindeki delegelerden seçilmesi yerine dışarıdan gelen baskı grupları tarafından yürütülmesi ve dikkate alınması,
- Kendi alanına girmeyen çalışma ve görevlerde bulunması,

- Belediyelerin kendilerince her zaman yaptıkları çalışmalarını yapmayıp ancak konseye yapmış gibi göstermesi sonucunda meydana gelen sorunların dile getirilmemesi,
- Yerel yönetimlerdeki hem belediyeler hem de kent konseyleri arasında ilişkilerin resmîyetliğini belirten yasal düzenlemelerin olmaması, kent konseylerinin yasal çerçevelerinin bulunmaması,
- Alınan kararların belediye yönetimince dikkate alınıp değerlendirilmesinde, kent konseyleri ve belediyeler arasında sağlam temellerin olmaması, yasal çerçevenin eksik olması,
- Belediye meclisindeki delegelerin, belediye amirinin kent konseyleri karşısında kendilerine verilen görevlerin yasal bir zeminde sağlam temellere dayandırılmaması,
- Her iki kurumsal örgüt içinde belli olan yasal düzenlemelere uyulmaması,
- Kent konseyleri ile bölgede bulunan ajanslar arasında hukuki kurumsal bağlamda güncellenmenin yapılmaması,
- Kent konseylerine kalkınma ajanslarından delege gelmesi beklenirken, aksine belediye ait delegelerden gelmesi ve bunun sadece yönetim kademelerinde yer alması haricinde yasal bağlayıcılığının olmadığı, belediyelerin çalışma düzeninin ajansların çalışma düzeninden farklı olması,
- Toplumun sosyo-ekonomik çalışma programlarında ajansla birlikte hareket etmesi ve ajansın belirlediği çalışma düzeni içerisinde yer almaması,

Tüm eleştiriler ve karar alma süreçlerinde kent konseylerinin performansı etkilenmektedir. Bu da Avrupa Yerel Özerklik Şartı Katma Protokolü koşullarında açıkça belli edilmiştir. Tüm bu konuların odak noktasında yönetici pozisyonunda bulunan belediye başkanlarının sistemin doğru ve yanlış okunmasında yeterli bilgi, beceriye sahip olmaması ve yönetimin aktif, etkili faaliyetlerin sağlanmasında önemli bir yerde bulunmamasıdır. Yönetici pozisyonunda olan kişiler tamamen siyasal çıkarları doğrultusunda hareket etmekte ve bu işleyişi sürdürmektedirler.

Kent konseyleri için üzerinde durulan ve sıkça dile getirilen diğer bir tenkit ise işlevselliği ile ilgilidir. Konseyin almış olduğu kararlar, konsey ve belediye işbirliği içerisinde belediye meclisine getirilip burada tartışılmaktadır. 5393 sayılı yasa gereğince (md.76) konsey toplantılarında alınmış ya da alınan kararların

belediye meclisin toplanacağı ilk görüşmede gündeme alınması gerektiğini açık bir şekilde düzenlemiştir. Ancak değerlendirilmeye alınıp alınmadığı bilinmediği kesin olmamakla birlikte, eğer dile getirildiyse de bu değerlendirme için kent konseyine dönüş sağlayacak bir yasal düzenlemenin yokluğu kritik bir eleştiridir. Kent konseylerin varlıklarının temelinde ise bu kararların aktif bir şekilde hayata geçirilmesiyle orantılıdır. Kent konseyi bünyesindeki çalışma grupları tarafından alınan kararların yerel yönetim organlarınca dikkate alınmadığı görülmektedir (Toprak, 2016: 20). Bu alınan kararlar yerel birimler tarafından dikkate alınmayınca da halkın gözünde kent konseyleri işlevsiz kurumlar olarak algılanmakta ve çok az sayıdaki kent konseyi hariç, diğerlerinin tümünün belediyelerin bir alt kademesiymiş gibi bir algı oluşmasına neden olmaktadır. Bu sorunun temel nedeni de yöneticilerin demokratik değerler konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını gözler önüne seriyor. Hâlbuki demokratik kültürün odağında, katılıma açık, şeffaflık, hesap verilebilirlik, halkın isteklerine uygun davranan, kurumlara hesap verebilen değerlere sahip yönetici profili olması gerekir. Gelişmiş Avrupa ülkelerinde yürütme faaliyetlerinden sorumlu organlar alınacak kararlar için danışma niteliğindedir. Bu sayede alınan kararlar bir öneri niteliğinde olup bu yönde politikalar üretilmektedir. Türkiye’de danışılan organlar ise; alınacak olan kararlar sözlü olarak dikkate alınmakta ve bu kararlar uygulamada yöneticilerin keyfi davranışlarına bırakılmaktadır (Mecek, v.d., 2015: 194-195).

Kent konseylerine yapılan eleştirilere bakıldığında, kent konseylerinin sorgulanabilir bir aşamaya kadar geldiğini görmekteyiz. Toprak; kent konseylerinin sorgulamasını şöyle dile getirmiştir (Toprak, 2011: 6-9):

- Kent konseylerinin bir araya gelerek oluşturduğu kalabalığın amacı, daha rahat hareket etmek isteyen yönetimlerin güvenliği için mi yoksa halk bir şekilde buna muhtaç bırakılarak katılmayı bir zorunluluk haline geldiği için mi sorgulamasını yapmıştır,
- Yoksa yönetimler böyle davranarak toplumsal yapıyı uyutarak tembelliğe alıştıranak bunu kendi lehine kullanarak meşru bir kabul yaratma isteğini yaratmak,
- Tüm bunlar karşısında toplumların, bireylerin, sivil toplum kuruluşlarının veya toplumu oluşturan tüm yapıların bu kuşkucuların ve belirsizliklerin

karşısında kent konseylerinin gerçek amaçlarından sapıtıp gerçekten uzaklaşıp gittiğini söylemek zor değildir,

- Kent konseyinin yapısında bulunan ve yasal temelini oluşturan ilkelere uyulmaması yani temsilci ve organların seçimi,
- Kent konseyi başkanının kent konseyi üyesi içinden seçimi,
- Kent konseyi bünyesinde olmayan kişi ve grupların kent konseyinin getirmiş olduğu sorumluluklara sahip edilmesi,
- Kent konseyine verilmiş olan hukuki yetkilerin yasal karar alma süreçlerinde kendi temsillerinin sağlanması için çalışmalar içerisinde yer almak istemeleri,
- O yerel birimde yer alan belediye başkanının kent konseyi başkanı seçilebilmesi,
- Yürütme kurulu organının başkan tarafından dizayn edilebilmesi,
- Belediye meclisi ile kent konseyi organlarının karşılıklı çıkar içerisinde çalışma isteği içerisine girmeleri,
- Yerel yönetimlerde yapılan stratejik çalışma ve planlamalara kent konseylerini dâhil edilmemesi veya görüşlerine başvurulmaması,
- Kent konseyince alınan kararlarda belediye yönetiminin bu yıllık raporlamalara uyulmaması,
- Kent konseyi yapıları ile o alanda bulunan kalkınma ajansları arasında bir koordineli ilişki yapısının bulunmaması,

Yukarıda bahsedilen tüm olumsuzluklara karşı koymak ve kitle iletişimin insanlığı esir aldığı bu dönemde kent konseylerin işlevselliğini artırmak gerekir. Bu kapsamda uzlaşmacı bir toplum kültürü bilinci geliştirmeli ve bu kültürü toplumsal yapıya aşlamak gerekir.

2.9. Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkıları

Yerel yönetimle halk arasında bir köprü niteliği taşıyan ve uzlaşma kültürü sağlayan kent konseyleri yerel demokrasinin gelişmesine katkı sağlamaktadırlar. Aynı yerde yaşayan ve hiçbir etnik kimlik, dini inanç, siyasi görüşü dikkate almadan ortak bir alanda yaşama ihtiyacı duyan ve ortak bir fikir üretimine zemin hazırlayan birimlerdir. Bu tür özelliklerin yerel yönetimlerde etkin bir şekilde işletilmesine olanak sağlayan ve demokratik kültür anlayışını toplumlara kazandıran kent

konseyleri, bir uzlaşma odağı konumundadır (Eroğlu, 2010: 49). Yerel yönetim birimlerinde alınan kararların meşruluğu, kararları alan kişilerin seçimle gelmesi yeterli görülmemekte aynı zamanda halkın karar alma sürecine dâhil edilmesi kararların meşruiyetini artırmaktadır. Dolayısıyla belediyelerin almış oldukları kararlarda vatandaşın etkin katılımının olup olmadığını görmek gerekir. Bu katılımı belediyelerin uygulamış oldukları politikalar sonucu yerel birimdeki halkın buna karşı olan tutum ve davranışları belirleyecektir. Kent konseylerinin yerel halk ile almış olduğu kararlar pozitif etkilere neden olmaktadır. En büyük faaliyet alanı olarak bakıldığında yerel birimler ile merkezi idare arasında bağlantıyı gerçekleştirmektedir. Diğer bir işlevi yerelde alınan kararlarda katılımı sağlayarak aktif katılımı, beraberinde alınan bu kararların meşruiyetlerini artırarak halka iletilmesine ve hayata geçirilmesinde yönetimlerin işini kolaylaştırmaktır. Böyle olunca yerel birimlerin halkın istekleri doğrultusunda hareket edecek alınacak sonuçlar bakımından halkın yerel yönetim birimlerine pozitif dönüşler sağlanmasına imkan verecektir. Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Katma Protokolünde yerel demokrasinin gelişmesinde katılımın ön plana çıkarılmış ve yerel katılımı destekleyecek mekanizmaların imzacı devletlerin geliştirilmesi gerektiği zorunluluğu getirilmiştir. Avrupa'nın yerel yönetimler kriterleri kapsamında Türkiye'den istediği ve yerel birimlerdeki demokratik düzenin iyileştirilmesi, bu kapsamda demokrasi anlayışının yerel birimlerde daha etkin hale getirilmesi için kent konseylerinin varlığının geliştirilip bu kriterlerin yerine getirilmesinde önemli bir işlev olarak görev yapmasıdır (Mecek, v.d., 2015: 195-196).

Yerel politik karar alma sürecine halkın katılımını sağlamak, alınan kararların halkın çıkarları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını belirlemek, bu kararların ne kadar meşru olduklarını ölçmek için kent konseyleri önemli bir belirleyiciliğe sahiptir. Yerel kararlara katılımın demokrasinin temel ilkelerinden katılımcılığı beraberinde getirdiği açıkça görülmektedir. Yerel yönetimlerde görülen değişimler sonucunda devletlerin, yönetim anlayışından yönetişim anlayışı sistemine geçilmesi ve yönetişim sisteminin etkin kullanılması katılımcılığın getirmiş olduğu bir anlayıştır (Genç, 2011: 99).

3. BÖLÜM

3. KENT KONSEYLERİNİN YEREL DEMOKRASİYE KATKISI: BÜYÜKŞEHİR KENT KONSEYLERİ ÖRNEKLEMİ

3.1. Araştırmanın Metodolojisi

3.1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, kent konseylerince alınan kararların belediye yönetimleri tarafından hangi ölçüde dikkate alındığı ve alınan kararların uygulanmasına yaşanan sıkıntıların neler olduğunu belirlemek, kent konseylerinin yerel demokrasiye olan katkısını ortaya koymaktır.

3.1.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın amacı gereği, kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki etkisini ölçmek için anket çalışması yapılacaktır. Böylece kent konseylerinin yerel bağlamda alınacak olan karar mekanizmalarının önemi ortaya çıkacaktır.

Anket çalışmasının birinci bölümünde anket testi uygulanan kişilerin demografik özellikleri sorularla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bölümdeki sorular; cinsiyet, yaş, medeni hal, meslek, öğrenim durumu ve gelir durumu gibi bilgiler içeren sorulardan oluşmaktadır.

Anketin ikinci bölümünde ise; kent konseylerinin işlevselliğini ortaya çıkaracak ve kent konseylerinin aktiflik katılım faaliyetlerini ortaya çıkartacak olan soru testlerinden oluşmaktadır.

Anket çalışması yapılan kent konseylerinden Mardin Kent Konseyi yeni oluşumundan dolayı tüm yargıları cevaplamadığından bazı tablolarda “missing system” olarak belirtilmiştir.

3.1.3. Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez 1:

Türkiye’de kent konseyleri tarafından alınan kararların belediye yönetimleri tarafından yeterince dikkate alınmadığı düşünülmektedir.

Hipotez 2:

Yerel yönetimlerde kent konseylerinin aktifliğiyle birlikte alınan veya alınacak olan kararlarda gönüllü katılımın sağlanacağı ve demokrasinin işlevselliğinin daha da artırılacağı düşünülmektedir.

3.1.4. Evren ve Örneklem

Araştırmaya konu olan kent konseyleri, başka bir deyişle, “evren” sosyal bilimlerde belirli olan yöntemlerle belirlenmiştir. Buna göre araştırmanın evrenini Türkiye’deki mevcut 315 kent konseyi oluşturmaktadır (BİMER, 2017).

Bilimsel çalışmalarda çalışmanın yapıldığı alanın ulaşım, iletişim ve fiziksel özellikleri tespit edilmelidir (Karataş, 2015: 64). Araştırmada kent konseylerinin faal durumları dikkate alınarak evren ve örneklem tespit edilmiştir. Bu özelliklerden yola çıkarak Türkiye Kent Konseyi Platformu üzerinden aktif olan 77 kent konseyinden 52 kent konseyi yönetici grubuyla anket çalışması yapılmıştır (TKKB, 2017).

Kent konseyleri seçiminde, araştırmacının öznel şartlara göre, örneği oluşturan katılımcıların çalışmanın problemlerine cevap bulabileceğine inandığı kişilerden seçtiği “kasti” örneklem yöntemi kullanılmıştır (Seyidoğlu, 1995: 34). Başka bir deyişle, seçilen kent konseylerinin, çalışmanın konusunu teşkil eden sorulara cevap verebileceği düşünülerek seçilmiştir.

Araştırmada kullanılacak kota $Q = 52/77 = 0,67$ ’dir. Araştırmacı saptadığı tüm katılımcıların %67’si örneklem olarak almıştır. Böylece çalışmada %5’lik örneklem hatası yani %95 güvenirlilik düzeyi ile örneklem seçilmiştir. Kota saptandıktan sonra belirlenen oranda kişiyle görüşme çalışmanın güvenirliliği açısından önemlidir (Gökçe, 1988: 83).

3.1.5. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Araştırmacı ve denekler için zaman bakımından daha kolaylık sağlanması ve deneklere daha rahat bir şekilde ulaştırılması, tutum ölçümleri ve sayısal verilerin elde edilebilmesi bakımından soru formu kullanılmıştır. Anket, kent konseylerinin yönetim tabakasında bulunan kent konseyi başkanı, başkan yardımcısı, genel sekreter, koordinatör veya meclis üyelerinden oluşan kişilere uygulanması öngörülmüştür.

3.1.6. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada anket soruları aracılığıyla elde edilen veriler ilk olarak SPSS (Statistical Packagesfor Social Science) sistem programında oluşturulan veri kütüğüne aktarılmıştır. Buraya aktarılan veriler üzerinden araştırmada elde edilmek istenilen amaçlara uygun bir şekilde kodlanarak, istatistikî analizler yapmaya elverişli hale getirilip yorumlama yapılmıştır.

3.1.7. Sınırlılıklar

Araştırmada kullanılan anket uygulaması, Türkiye Kent Konseyi Platformu üzerinden aktif olan kent konseylerine uygulanmıştır.

3.2. Bulgular ve Yorumlar

3.2.1 Kişisel Bilgiler

Tablo 3. 2. 1. 1: Yaş

Yaş	Sayı	%
25-34	6	11,5
35-44	15	28,8
45-54	11	21,2
55-64	15	28,8
65 ve üzeri	5	9,6
Toplam	52	100,0

Araştırmaya katılan kent konseyi üyelerinin çoğunluğunu 35-44 (%28,8) ile 55-64 (%28,8) yaş grubu oluşturmaktadır. Bu yaş gruplarından sonra gelen 45-64 yaş grubuna ait oran %21,2 seviyesindedir. Bu yaş grubunun ardından %11,5 ile 25-34 yaş grubu ve %9,6 ile 65 ve üzeri yaş grubu gelmektedir (Tablo 3. 1). Tablodaki veriler göz önüne alındığında araştırmaya katılan kent konseyi üyelerinin daha çok orta yaş grubundan oluştuğu görülmektedir. Bu da kent konseylerinin karar alım süreçlerinde gençlerin arka planda kaldığını, kent konseylerinin yönetim kadrolarında genç nüfusun az olduğunu açıkça gözler önüne sermiştir. Ortaya çıkan bu durum, katılım konusunda gerekli işleve sahip olan kent konseylerinin gençlik alanında hala istenilen seviyeye gelmediğini göstermiştir.

Tablo 3. 2. 1. 2: Cinsiyet

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	36	69,2
Kadın	16	30,8
Toplam	52	100,0

Araştırmaya katılan kent konseyi üyelerinin yarısından fazlası erkeklerden oluşmaktadır. Tabloda da görüldüğü gibi üyelerin %69,2'si erkeklerden, %30,8'i kadınlardan oluşmaktadır (Tablo 3. 2). Kadın sayısının erkek sayısından az olmasında Türkiye'deki mevcut sistem içerisinde kadınların, katılım konusunda aktif bir şekilde karar alma süreçlerinde olmayışı ve toplumsal yapının sosyolojik olarak henüz istenilen derecede kadınları bu sürece dâhil etmemesi etkilidir.

Tablo 3. 2. 1. 3: Meslek

Mesleğiniz?	Sayı	%
Profesyonel Meslek	8	15,4
Memur	25	48,1
Emekli	14	26,9
Diğer	5	9,6
Toplam	52	100,0

Araştırmaya katılan kent konseyleri üyelerinin meslek grubuna bakıldığında belli bir gelir düzeyi olan memur kesimi %48,1 oranla ilk sırada yer almaktadır. Memur kesimini takip eden emekli meslek grubu ise, %26,9 oran oluşturmaktadır. Emekli grubundan sonra yine memur mesleğinde olduğu gibi ekonomik bağımsızlığını kazanmış ve profesyonel meslek grubunda yer alan (Avukat, Doktor, Mali müşavir vb.) meslek grupları %15,4'lük oranı oluşturmaktadır. %9,6'lık kısmı da diğer meslek grubuna üye kişilerden oluşmaktadır (Tablo 3. 3). Tablodan da anlaşılacağı üzere, kent konseyleri üye yapısında faaliyette bulunan kişilerin daha çok memur ve profesyonel meslek gruplarından oluşması kent konseylerine katılım konusunda ekonomik olarak refaha kavuşmuş kişilerin daha çok ön plana çıktığını göstermektedir.

Tablo 3. 2. 1. 4. Öğrenim Durumu

Öğrenim Durumunuz	Sayı	%
Lise	4	7,7
Ön lisans	7	13,5
Üniversite	28	53,8
Yüksek Lisans	8	15,4
Doktora	5	9,6
Toplam	52	100,0

Araştırmaya katılan kent konseyi üyelerinin öğrenim durumuna bakıldığında %53,8 oranla yarısından fazlasını üniversite mezunu yani lisans eğitimini tamamlamış kişiler meydana getirmektedir. Üniversite mezunlarının ardından %15,4 oran ile lisansüstü yani yüksek lisans alanında eğitim görmüş kişiler oluşturmaktadır. Diğer öğrenim gruplarına bakıldığında ise; %13,5 ile ön lisans mezunları, %9,6 ile doktora mezunları oluştururken geriye kalan %7,7 oran ile lise mezunları kent konseylerinin öğrenim yapısını oluşturmaktadır (Tablo 3. 4). Tablodaki genel duruma bakıldığında, kent konseyleri bünyesindeki yöneticilerin eğitim seviyesinin oldukça yüksek bir oranda olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesinin artmasıyla kişilerin gönüllü katılım konusunda etkilerinin de arttığı açık bir şekilde ön plana çıkmıştır. Eğitimini tamamlamış olan yöneticilerin kent konseyleri çatısı altında faaliyet yürüttükleri tablolardaki veriler ile açıkça ortaya konulmuştur. Ancak belli

eğitim almış kişilerin dışında normal vatandaş statusünde bulunan kişilerin kent konseylerinde katılımda bulunmamaları kent konseylerine yeterli oranda değerin verilmediğini ve halkın bu konuda yeterli bir şekilde katılım sağlamadığını açık bir şekilde göstermiştir. Bu durum yerel yönetimlerde aktif katılımın sağlanması ve demokrasinin gelişmesinin önünde temel bir sorun olarak görülmektedir.

Tablo 3. 2. 1. 5: Gelir Durum

Gelir Durumunuz	Sayı	%
3001-4000 TL	28	53,8
4001-5000 TL	14	26,9
5001TL ve zeri	10	19,2
Toplam	52	100,0

Araştırmanın uygulandığı kent konseyi üyelerinin gelir durumlarına bakıldığında %53,8 ile gelir durumu 3001- 4000 TL arasında olan kişilerden oluşmaktadır. Bu gelir durumunu %26,9 ile gelir durumu 4001- 5000 TL arasında olan kişiler meydana getirmektedir. Geriye kalan diğer geliri %19,2 oran ile 5001 TL zeri gelir kesiminde yer alan kişiler oluşturmaktadır (Tablo 3. 5). Araştırmaya katılan kent konseyleri üyelerinin çoğunun gelir durumları Türkiye’deki kişi başına düşen milli gelirden daha yüksek olduğu görülmektedir. Yukarıdaki tablolarda özellikle Tablo 3. 3’teki meslek grubundan da anlaşılacağı üzere kişilerin ekonomik açıdan herhangi bir sıkıntı içinde olmadıklarını ve bu durumun da beraberinde katılımı ön plana çıkardığını açıkça söyleyebiliriz. Bu durum belli bir gelir düzeyi olmayan vatandaşların katılımda yer bulamamasına engel olduğu için kent konseylerinin eksik yanını ortaya koymaktadır.

Tablo 3. 1. 2. 6: Kent konseyinin bulunduğu yerdeki belediye yönetimi hangi siyasi partinin yönetimindedir?

Siyasi Parti	Sayı	%
AK Parti	29	55,8
CHP	20	38,5
Diğer	3	5,8
Toplam	52	100,0

Araştırmaya katılan kent konseyi üyelerinin hangi siyasi partinin denetiminde olduğuna bakıldığında %55,8 oran ile AK Parti ilk sırada yer almaktadır. AK Partiyi %38,5 oran ile CHP takip etmektedir. Geriye kalan %5,8’lik oranı ise diğer siyasi partiler (HDP ve MHP) oluşturmaktadır (Tablo 3. 6). HDP ve MHP bünyesi altında bulunan kent konseylerinin sayılarının az olmasından dolayı iki siyasi parti “diğer” seçeneği olarak birlikte ele alınmıştır. Belediye yönetimlerinin en çok AK Parti bünyesinde olması, bu partinin mevcut sistemde iktidarda olması etkili olmuştur. Çünkü kent konseyleri belediye yönetimlerinin çatısı altında varlıklarını sürdürmektedir.

Tablo 3. 1. 2. 7: Kent konseyindeki göreviniz?

Kent konseyindeki göreviniz?	Sayı	%
Kent konseyi başkanı	16	30,8
Kent konseyi genel sekreteri	28	53,8
Koordinatör	8	15,4
Toplam	52	100,0

Araştırmaya katılan üyelerin, kent konseyi içerisindeki görevlerine bakıldığında, kent konseyi genel sekreterliği görevini yürüten birimlerin salt çoğunluğu elinde bulundurduğu görülmüştür. Kent konseyi genel sekreterliği %53,8 oran ile araştırmaya katılan üyelerin en başında gelmektedir. Kent konseyi genel sekreterliğini %30,8 oran ile kent konseyi başkanı takip etmiştir. Kent konseyleri bünyesi altındaki koordinatörlük ise bu görev dağılımında %15,4’lük oranı oluşturmaktadır (Tablo 3. 1. 2. 7).

3. 2. 2. Yargısal Değerlendirme

Bu bölümde, kent konseyleri tarafından alınan kararların belediye yönetimleri tarafından ne derecede dikkate alınıp alınmadığı ya da alınan kararların uygulanıp uygulanmadığı üzerinde durulacaktır.

Tablo 3. 2. 2. 1: Daha Önce Kentinizde Yerel Gündem 21 Programı Uygulandı Mı?

	Sayı	%
Evet	30	57,7
Hayır	22	42,3
Toplam	52	100,0

Daha önce kentinizde yerel gündem 21 programı uygulandı mı? Yargısına, kent konseyindeki katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında (30) kent konseyi %57,7'lik oran ile “evet” uygulandı yanıtını verirken %42,3'lük oranda “hayır” uygulanmadı yanıtını vermiştir (Tablo 3. 2. 2.1).

Yerel yönetimlerde alınan kararların yürürlüğe girip girmediğinin anlaşılması ve yerel yönetimlerin faaliyet alanlarını belirten yerel gündem 21 faaliyetlerinin genişlemesi ile birlikte kent konseylerine düşen görevlerin neler olduğu açısından kent konseyleri önemli bir işleve sahiptir.

Yerel Gündem 21 programı çoğu kent konseyinde uygulandığı için kentlerin Avrupa Yerel Özerklik Şartı kapsamında demokratikleşme konusunda ilerleme sağladıkları görülmüştür. Ancak Yerel Gündem 21 programının uygulanması ile kent konseylerinin tam anlamıyla faaliyetlerini yerine getirdiği söylenemez. Kent konseylerince alınan kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alınıp alınmadığı yönetimlerin demokratik bir yapıya sahip olduklarını belirtir.

Tablo 3. 2. 2: Kent Kimliğine İlişkin Tarihi, Kültürel ve Doğal Değerlerin Korunması ve Geliştirilmesi

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	22	43,1
Kararlar kısmen uygulandı	17	33,3
Hiç dikkate alınmadı	12	23,5
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Kent kimliğine ilişkin tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması ve geliştirilmesine yönelik alınmış olan kararların hayata geçirilmesi konusunda kent konseyleri yöneticileriyle yapılan çalışmada kent konseyi üyeleri %43,1'lik oran ile “kararlar tamamen hayata geçirildi”, %33,3'lük oran ile “kararlar kısmen uygulandı”, %23,5'lik oran ile de “kararlar hiç dikkate alınmadı” yanıtını vermiştir (Tablo 3. 2. 2 .2).

Genel anlamda bakıldığında %43,1'lik oran ile alınmış olan kararlar tamamen hayata geçirilmiş, %33,3'lük oran ile alınmış olan kararlar kısmen uygulanmış ve %23,5'lik oran ile de kararların hiç dikkate alınmadığı sonucuna varılmıştır. Bu da yerel yönetimlerde son yıllarda katılım konusunda artan bilinçlenme ve yerel sorunların kent konseyleri tarafından gündeme getirilmesinde kent konseylerinin etkisinin gittikçe artırdığını göstermiştir. Kent kimliğine ilişkin tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması kapsamında kent konseylerine büyük bir görev düşmektedir. Çünkü kent konseylerinin temel görevi kentin sahip olduğu değerlerin korunmasıdır. Buna göre tablodaki verilere bakıldığında kent konseylerinin kent ait değerleri koruma ve geliştirme konusunda istenilen seviyeye gelindiği söylenemez. Ancak kent konseylerinin bu alanlarda gittikçe etkilerinin arttığı söylenebilir.

Kent konseyleri kentin değerlerini korumada ve geliştirmesinde daha fazla sorumluluk almalıdır. Çünkü kent konseylerinin çalışma meclisleri altında bulunan mahalle meclisleri, bu alanlarda çalışmalar yaparak kentin değerlerini korumaktadır.

Tablo 3. 2. 2. 3: Ortak Yaşam Bilincinin Geliştirilmesine Yönelik Çalışmalar

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	19	37,3
Kararlar kısmen uygulandı	17	33,3
Hiç dikkate alınmadı	15	29,4
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Ortak yaşam bilincinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara verilen yanıtlara bakıldığında kent konseyi yönetici grubu %37,3'lük oran ile "kararlar tamamen hayata geçirildi", %33,3'lük oran ile "kararlar kısmen uygulandı", %29,4'lük oran ile de "hiç dikkate alınmadı" yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 2. 3).

Kent konseyleri aktif bir katılım sağlaması ve demokrasinin işlevselliğinin geliştirilmesi konusunda oldukça önemli bir yapıya sahiptir. Yerel halkın hemşerilik hukukunun geliştirilmesi açısından alınmış ya da alınacak olan kararlarda birlikte hareket etmesi ve yerel halkı ilgilendiren konularda bir araya gelip ortak yaşam bilinci çerçevesi içerisinde hareket etmesi oldukça önemlidir. Çünkü kenti ilgilendiren konularda birlikte hareket etme duygusu kenti, geleceğe yönelik sürdürülebilir bir yaşam ağına kavuşturacak ve toplumu sosyolojik açıdan da bir araya getirme duygusu çerçevesinde hareket etmesini sağlayacaktır. Bu açıdan bakıldığında çalışma içerisinde yapılan anket çalışmasında, ortak yaşam bilincinin geliştirilmesi yargısına verilen yanıtlar, katılımı artıracak faaliyetlerin tam olarak yerine getirildiği söylenemez. Bu da ortak yaşam bilincinin geliştirilmesi açısından kent konseylerinin etkili bir şekilde çalışmalar içerisinde olmadığını göstermiştir.

Kentte yaşayan hemşerilerin ortak yaşam çerçevesinde bir araya gelip kentin sorunlarını dile getirilmesi gerekir. Bu kapsamda kentin sorunları ortak bir akılla

çözülecek ve tüm vatandaşların etkin katılımı sağlanmış olacaktır. Ancak kent konseyi yönetici grubunun bu yargıya vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında ortak yaşam bilincinin geliştirilmesi konusunda yeterli çalışmalar yapılmadığı ya da yapılan çalışmaların belediye yönetimleri tarafından dikkate alınmadığı görülmüştür.

Tablo 3. 2. 2. 4: Sürdürülebilir Gelişmeye Yönelik Planların Hazırlanması

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	12	23,5
Kararlar kısmen uygulandı	20	39,2
Hiç dikkate alınmadı	19	37,3
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Sürdürülebilir gelişmeye yönelik planların hazırlanması yargısına verilen cevaplara bakıldığında alınan kararların %23,5’lik oran ile “kararlar tamamen hayata geçirildi”, %39,2’lik oran ile “kararlar kısmen uygulandı”, %37,3’lük oran ile de “kararlar hiç dikkate alınmadı” yanıtı verilmiştir (Tablo 3. 2. 2. 4).

Sürdürülebilir bir kent sürdürülebilir planlar ve stratejiler çerçevesi içerisinde uygulama alanı bulur. Dolayısıyla kent ile ilgili alınacak olan kararlarda halkın katılımı sağlanması yanında planların uygulanabilir ve sürdürülebilir olması gerekir. Kent konseyleri bu kapsamda sorumluluğu üstlenmelidir. Daha çok yenilenebilir enerji kaynakları, güneş enerjisi, rüzgâr gücü gibi kaynaklara yönelmelidir. Bu kaynaklar kent için dengeli ve gelecek kuşakları da düşünülerek kullanılmalıdır.

Kentlerin sürdürülebilir bir plan çerçevesinde gelişmesine yönelik planların hazırlanıp hayata geçirilmesinde kentlerin, hem bugün hem de gelecekteki kuşakların haklarını dikkate alınarak yapılması planlanması gerekir. Sürdürülebilir planlar ile kent daha sağlıklı bir yapıya sahip olacak, gelecekte hazırlanacak olan plan ve programlara da alt yapı görevi üstlenmiş olacak. Ancak çalışma içerisinde kent konseyi katılımcılarının vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında Türkiye’de kentlerin sürdürülebilir bir plan çerçevesinde hareket edilmediği, sürdürülebilir bir kent için hazırlanmış olan planların dikkate alınmadığı yargıya verilen cevaplarla

açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. Kent konseyleri tarafından alınan kararların belediyeler tarafından %39,2 ve %37,3'lük oranlarla kararların kısmen uygulandığı ya da hiç dikkate alınmadığı belirtilmiştir.

Tablo 3. 2. 2. 5: Kent Kaynakların Etkili ve Adil Kullanımı

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	14	27,5
Kararlar kısmen uygulandı	18	35,3
Hiç dikkate alınmadı	19	37,3
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Kent kaynaklarının etkili ve adil kullanımı yargısına verilen cevaplara bakıldığında bu konuda alınan kararların %27,5'lik oran ile “kararların tamamen hayata geçirildiği”, %35,3'lük oran ile “kararların kısmen uygulandığı”, %37,3'lük oran ile de “kararların hiç dikkate alınmadığı” yanıtı verilmiştir (Tablo 3. 2. 2. 5).

Sürdürülebilir bir kentin planlı ve etkili bir şekilde yaşamını sürdürebilmesi için kentin sahip olduğu değerlerin ve kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılması gerekir. Bu açıdan bakıldığında yerel yönetimlerde kentlerin sahip oldukları değerlerin korunması ve kullanılması açısından yerel birimlerin alınmış ya da alınacak olan kararlarda kent konseylerinin bu taleplerini dikkate almaları ve değerlendirmeyi iyi bir şekilde analiz etmesi gerekir. Çalışmaya bakıldığında ise kent kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması yargısına, anket çalışması yapılan kent konseyi yönetici gruplarının vermiş oldukları cevaplar, bu yargının olumlu bir şekilde değerlendirildiğini göstermemektedir. Kent konseylerinin kentin daha iyi bir işleve sahip olması için almış oldukları kararların belediye yönetimleri tarafından yeterince dikkate alınmadığı ve kararların hayata geçirilmesi konusunda sıkıntı yaşadıkları ortaya çıkmıştır. Yerel Gündem 21 planı çerçevesi kapsamında da üzerinde durulan sorunlardan biri olan bu değerlerin hayata geçirilmesi, yerel yönetimlerin aktif bir şekilde faaliyet alanını genişletecektir. Ancak Türkiye’de kent konseyleri gibi sivil toplum kuruluşlarının kentler için almış oldukları bu kararlar, uygulama alanı açısından verilen cevaplara bakıldığında sıkıntı içerisindedir. Yani

kentlerin, kaynaklarının etkili ve verimli kullanılması için hazırlanan kararlar tam anlamıyla verimli bir şekilde uygulama alanı bulmamıştır.

Tablo 3. 2. 2. 6: Sivil Toplumun Gelişmesi ve Sivil Toplumun Gelişmesine Katkıda Bulunmak

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	19	37,3
Kararlar kısmen uygulandı	20	39,2
Hiç dikkate alınmadı	12	23,5
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Sivil toplumun gelişmesi ve katkıda bulunması yargısına katılımcıların verdikleri cevaplara bakıldığında %37,lük oran ile “kararların tamamen hayata geçirildiği”, %39,2’lik oran ile “kararların kısmen uygulandığını”, %23,5’lik oran ile de “kararların hiç dikkate alınmadığı” yanıtları verilmiştir (3. 2. 2. 6).

Sivil bir yapı etrafında faaliyet alanı bulan kent konseyleri, sivil toplumların gelişmesi ve aktif bir şekilde uygulama alanı bulması için çalışmalarını durmadan hızlı bir şekilde devam ettirmektedir. Yerel yönetimlerde aktif bir katılımın sağlanması ve halkın alınacak ya da alınmış olan kararlarda etkilerini ortaya koymasında kent konseyleri, sivil toplum açısından önemli bir rol üstlenmektedir. Kentin sorunlarını gündeme getirmede bir sivil toplum görevi üstlenen kent konseylerin, kent için almış olduğu kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alınması ve değerlendirilme süreci sancılı bir şekilde gelişmiştir. Nitekim (Tablo 3. 2. 2. 6) bakıldığında kent konseyi bünyesinde faaliyet yürüten kent konseyi yönetici grubunun vermiş oldukları cevaplar, bu yargının açık bir şekilde uygulama alanı bulmağını göstermektedir. Dolayısıyla bu yargıya verilen cevaplara bakıldığında kent konseylerinin kent için, sivil toplum çalışmaları ile gündeme getirdikleri sorunların ve kararların belediye yönetimleri tarafından dikkatli bir şekilde uygulama alanı bulmadığı ve yürürlüğe konulmadığı görülmüştür.

Tablo 3. 2. 2 .7: Gençlerle İlgili Çalışmalar

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	31	60,8
Kararlar kısmen uygulandı	15	29,4
Hiç dikkate alınmadı	5	9,8
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Gençlerle ilgili çalışmalar yargısına katılımcıların vermiş oldukları cevaplara bakıldığında kent konseyleri tarafından alınan kararların %60,8'lik oran ile “tamamen hayata geçirildiği”, %29,4'lük oran ile “kararların kısmen uygulandığı”, %9,8'lik oran ile de “hiç dikkate alınmadı” yanıtı verilmiştir (Tablo 3. 2. 2. 7).

Kent konseyleri bünyesi altında bulunan çalışma meclislerinden biri olan gençlik meclisleri için alınmış olan kararların uygulama alanına bakıldığında, bu alanda alınan kararların daha fazla uygulama alanı bulduğu ve hayata geçirildiği görülmüştür. Dolayısıyla kent konseylerinin bu alanda aldıkları kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alındığı ve gençliğe yönelik çalışmaların belediye yönetimlerince desteklendiği görülmektedir. Bütün kent konseylerinin bünyesi altında gençlere yönelik çalışma meclisleri bulunmaktadır. Kent konseylerinin bu alanda gençlerle ilgili kurdukları çalışma meclisleri ile gençlerin daha aktif ve daha katılımcı bir yaşam biçimini benimsemelerine neden olmuştur.

Tablodaki verilere bakıldığında (%60,8) oranla kararların uygulama alanı bulması kent konseylerinin gençlere yönelik yapmış oldukları çalışmaların önemini ortaya koymaktadır. Gençlerin bu faaliyetlerle kentin değer ve yargılarını benimseyeceği ve bilinçli bir vatandaş olmasına katkı sağlanacaktır. Kent konseyleri tarafından alınan bu kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alınması da kentlerin demokratikleşmesine ve yerel yönetimlerde demokrasinin gelişmesine fayda sağlayacaktır.

Tablo 3. 2. 2. 8: Kadınlarla İlgili Çalışmalar

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	30	58,8
Kararlar kısmen uygulandı	17	33,3
Hiç dikkate alınmadı	4	7,8
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Kadınlarla ilgili çalışmalar yargısına katılımcıların vermiş oldukları cevaplara bakıldığında kent konseylerince alınan kararların belediye yönetimleri tarafından %58,8’lik oran ile “tamamen hayata geçirildiği”, %33,3’lük oran ile “kısmen uygulamam alanı bulduğu”, %7,8’lik oran ile de “kararların hiç dikkate alınmadığı” yanıtı verilmiştir (3. 2. 2. 8).

Kent konseylerinin gençlik meclisleri gibi önemli bir işleve sahip olan kadın meclislerinin de katılıma ve kentle ilgili alınan kararlarda aktif bir işleve sahip oldukları ve bu aktif katılımın gittikçe arttığı gözlemlenmiştir. Kent konseylerinin bu alanda almış oldukları kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alınmaları ve uygulama alanı bulması, kent konseylerinin tıpkı gençlerde olduğu gibi kadınlara yönelik çalışmalarını benimsedikleri görülmüştür. Belediye yönetimleri, kent konseyleri gibi sivil toplum kuruluşlarının tavsiyelerini benimsediği ve kararları dikkate aldığı yapılan anket çalışmasında ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla yönetimlerin demokratikleştirilmesi ve etkin katılımın sağlanması konusunda kent konseylerinin önemli bir unsur olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 3. 2. 2. 9: Kent Yönetiminde Saydamlık ve Hesap Verilebilirlikle İlgili Çalışmalar

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	16	31,4
Kararlar kısmen uygulandı	18	35,3
Hiç dikkate alınmadı	17	33,3
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Kent yönetiminde saydamlık ve hesap verilebilirlikle ilgili çalışmalar yargısına katılımcıların vermiş oldukları cevaplara bakıldığında kent konseyleri tarafından alınan kararların belediye yönetimleri tarafından uygulama alanı bulmasında %31,4'lük oran ile “tamamen hayata geçirildiği”, %35,3'lük oran ile “kararların kısmen uygulandığı”, %33,3'lük oran ile de “hiç dikkate alınmadığı” yanıtı verilmiştir (Tablo 3. 2. 2. 9).

Kent yönetiminde hesap verilebilirliği artırmak ve şeffaflığı sağlamak için kent konseylerinin bu alanda almış oldukları kararlar ve bu kararların uygulama alanı bulması oldukça önemlidir. Dolayısıyla tablodaki verilere bakıldığında belediye yönetimlerinin bu alanda kararları yeterince dikkate almadığı gözlemlenmiştir. Yerel Gündem 21 programı ile yerel yönetimlerin şeffaflaştırılması konusunda ülkemizin de bu plan çerçevesinde almış olduğu kararlar mevcuttur. Bu kararlara bakıldığında yönetimlerin hesap verilebilir ve şeffaf bir yapıya kavuşturulacağı yönünde politikalar belirlendiği öngörülmüştür. Ancak anket çalışmasında elde edilen verilere bakıldığında kent konseylerin kent ile ilgili almış oldukları kararların belediye yönetimleri tarafından yeterince önemsenmediği ve hesap verilebilirliğin aksine yönetimlerin daha kapalı bir yapıya büründüğü görülmüştür. Hemşerilik bilinci çerçevesinde o yörede yaşayan herkesin kent üzerinde ortak bir hakka sahip olduğu göz önüne alındığında, belediye yönetimlerinin kenti ilgilendiren temel ve hayati öneme sahip kararların yerel halkla paylaşılmadığı ve değerlendirilmeye alınmadığı görülmüştür. Bu durum yerel yönetimlerin demokratikleşmesini ve demokrasinin uygulama alanı bulmasını engellemektedir.

Tablo 3. 2. 2. 10 : Çocuklarla İlgili Çalışmalar

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	30	58,8
Kararlar kısmen uygulandı	14	27,5
Hiç dikkate alınmadı	7	13,7
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Çocuklarla ilgili çalışmalara katılımcıların vermiş oldukları cevaplara bakıldığında alınan kararların belediye yönetimleri tarafından %58,8'lik oran ile "tamamen hayata geçirildiği", %27,5'lik oran ile "kısmen uygulandığı", %13,7'lik oran ile de "hiç dikkate alınmadığı" yanıtları verilmiştir (Tablo 3. 2. 2. 10).

Kent konseylerinin çocuklarla ilgili çalışmalarında alınan kararların belediye yönetimleri tarafından değerlendirilmesine bakıldığında kadınlara ve gençlere yönelik çalışmalara benzer bir sonuç elde edilmiştir. Kent konseylerinin bünyesi altında kurulmuş olan çalışma meclislerinin kadın, çocuk, gençler ve engelli meclislerinden oluşması bu sonucu etkilemektedir.

Çocukların daha rahat bir ortamda büyümesi ve hayat şartlarının iyileştirilmesi için kent konseylerinin bu alanlarda çalışmalar yapması gerekir. Çocukların oynayabileceği parklar, yeşil alanlar ve oyun alanları gibi mekânsal çalışmalar yapılmalıdır. Bu kapsamda kent konseylerinin tespit ettiği sorunların belediye yönetimleri tarafından çoğunlukla dikkate alındığı söylenebilir.

Tablo 3. 2. 2. 11: Engellilerle İlgili Çalışmalar

	Sayı	%
Kararlar tamamen hayata geçirildi	26	51,0
Kararlar kısmen uygulandı	17	33,3
Hiç dikkate alınmadı	8	15,7
Toplam	51	100,0
Missing System	1	
Toplam	52	

Engellilerle ilgili çalışmalara katılımcıların vermiş oldukları cevaplara bakıldığında kent konseyleri tarafından alınan kararların belediye yönetimleri tarafından uygulama alanı bulmasında %51,0'lık oran ile “kararların tamamen hayata geçirildiği”, %33,3'lük oran ile “kararların kısmen uygulandığı”, %15,7'lik oran ile de “kararların hiç dikkate alınmadığı” yanıtları verilmiştir (Tablo 3. 2. 2. 11).

Engellilerin topluma kazandırılmasında ve ihtiyaçlarını giderilmesinde sivil toplum kuruluşlarına önemli görevler düşmektedir. Kent konseylerinin engellilere yönelik çalışmalarda bulunması gerekir. Engellilerin daha rahat ulaşım sağlayabilmeleri, spor yapabilmeleri için özel ulaşım yolları vb. gibi temel ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yapılıp belediye yönetimlerine bildirilmesi gerekir. Tablodaki veriler göz önünde bulundurulduğunda kent konseylerinin engellilere yönelik çalışmalar içerisinde olduğu görülmüştür. Kent konseylerince tespit edilen bu sorunların belediye yönetimleri tarafından çoğunlukla yerine getirildiği ve uygulama alanı bulduğu görülmüştür. Unutulmamalıdır ki engelliler de diğer kentlilerin sahip olduğu gibi tüm haklara sahiptir. Hemşerilik bilinci çerçevesinde ortak yaşam alanının genişlettirilmesi ve ortak haklara saygılı davranılması gerekir.

3. 2. 3. Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkısı

Tablo 3. 2. 3. 1: Kent Konseyinin Toplantılarına Katılımcıların Dışında Hemşerilerin Katılımı Yeterli Düzeyde Oluyor Mu?

	Sayı	%
Yeterli	13	25,0
Kısmen Yeterli	27	51,9
Yetersiz	11	21,2
Kısmen Yetersiz	1	1,9
Toplam	52	100,0

Kent konseylerinin toplantılarına katılımcıların dışında hemşerilerin katılımı yeterli düzeyde oluyor mu? yargısına katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında %25,0'lık oran ile “yeterli”, %51,9'luk oran ile “kısmen yeterli”, %21,2'lik oran ile “yetersiz”, %1,9'luk oran ile de “kısmen yetersiz” yanıt verilmiştir (3. 2. 3. 1).

Demokrasinin en temel işlevi olan katılımın sağlanması konusunda kent konseylerinin üstlenmiş olduğu sorumluluk oldukça önemlidir. Kent konseyleri katılımı artırmak ve yerel demokrasinin etkisini genişletmek amacıyla kent ile ilgili alınacak olan kararlarda yerel halkın katılımını sağlaması için toplantılar düzenlemektedir. Ancak çalışmada katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında toplantılara yerli halkın katılımının yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu yargıya verilen yanıtlara bakıldığında kent konseyleri toplantılarına istenilen düzeyde bir katılımın olmadığı ve yerel demokrasinin tam anlamıyla işlenmediği ortaya çıkmıştır. Çünkü katılımın artması ve farklı kişilerin katılıma yönelmesiyle doğru orantılı olarak demokrasi de aktif bir işleve sahip olacaktır. Türkiye’de katılımların yeterli düzeyde olmadığı yapı ortaya çıkmıştır. Toplantılara katılan kişilerin farklı kişiler değil aynı kişilerin olduğu belirtilmiştir. Hemşerilerin yeterli bir şekilde toplantılara katılmadığı ortaya çıkmıştır.

Yerel yönetimlerin demokratik bir toplum yapısına kavuşabilmesi için alınacak olan kararlarda pasif katılımın değil, aktif katılımın sağlanması gereklidir.

Hiçbir aracı olmadan halkın alınacak olan kararlara kendiliğinden katılması gerekir. Kent konseyi toplantılarına sadece katılımcıların değil, bütün hemşerilerin katılması gerekir. Çünkü burada alınacak olan kararlar sadece belli bir kesimi değil, orada yaşayan bütün halkı ilgilendirir. Dolayısıyla kent konseyi toplantılarına bütün hemşerilerin aktif katılımı söz konusudur. Ancak verilere bakıldığında toplantılara bütün vatandaşların ortak bir şekilde katılım sağlamadığı görülmüştür. Bu durum yerel demokrasinin gelişmesi önünde önemli bir sorun teşkil etmektedir.

Tablo 3. 2. 3. 2: Toplantılara Katılan Hemşeriler Genellikle Aynı Kişiler Mi Yoksa Farklı Kişiler De Katılıyor Mu?

	Sayı	%
Aynı Kişiler	15	28,8
Farklı Kişiler	37	71,2
Toplam	52	100,0

Toplantılara katılan kişilerin, aynı kişiler mi yoksa farklı kişiler mi yargısına katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında %28,8'lik oran ile “aynı kişiler”, %71,2'lik oran ile de “farklı kişiler” katılıyor yanıtı verilmiştir (Tablo 3. 2. 3. 2).

Yerel demokrasinin geliştirilmesi ve aktif bir katılımın sağlanması bağlamında temel işleve sahip olan kent konseylerinin kentlerle ilgili alınacak olan kararlarda yapılmış ya da yapılacak olan toplantılarına aynı kişilerin değil, farklı kişilerin ve kesimlerin katılması gereklidir. Çalışma içerisinde deneklerle yapılan anket çalışmasında alınan cevaplara bakıldığında toplantılara katılan kişilerin aynı değil daha çok farklı kişilerin katıldığı ortaya çıkmıştır. Bu durum katılım ile beraber demokrasinin işlevini ortaya çıkartarak kent konseylerinin önemini ortaya çıkartmıştır. Dolayısıyla kent konseylerinin işlevselliklerinin artmasıyla beraber yerel yönetimlerde demokrasinin de işlevinin arttığı görülmüştür.

Tablo 3. 2. 3. 3: Kent konseyindeki göreviniz?-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz?

Kent konseyindeki göreviniz?	Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?			Toplam
	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	
Kent konseyi başkanı	Sayı 13 % 81,2	3 18,8	0 0	16 100,0
Kent konseyi genel sekreteri	Sayı 23 % 82,1	4 14,3	1 3,6	28 100,0
Koordinatör	Sayı 5 % 62,5	3 37,5	0 0	8 100,0
Toplam	Sayı 41 % 78,8	10 19,2	1 1,9	52 100,0

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında genel anlamda %78,8’lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %19,2’lik oran ile “katılıyorum”, %1,9’luk oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtı verilmiştir. Kent konseyleri başkanları ise %81,2’lik bir oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %18,8’lik oran ile “katılıyorum” yanıtı vermiştir. Kent konseyleri genel sekreterleri %82,1’lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %14,3’lük oran ile “katılıyorum”, %3,6’lık oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtını vermiştir. Koordinatörler ise bu yargıya %62,5’lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %37,5’lik oran ile “katılıyorum” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 3).

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına kent konseyleri yönetici gruplarının hemen hepsi yüksek oranlarla “kesinlikle katılıyorum” yanıtı vermiştir. Dolayısıyla kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki etkisini kabul eden kent konseyi üyeleri, hemşerilerin de katılımıyla beraber demokrasi anlayışının daha çok pekiştirileceği ve kent konseyleri çalışmalarıyla bunun daha aktif hale getirileceği yargısına varılmıştır.

Tablo 3. 2. 3. 4: Kent Konseyindeki Göreviniz?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Kent konseyindeki göreviniz?		Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam
		Kültürel- sosyal etkinlik	Kent konseyi amacına uygunluk	
Kent konseyi başkanı	Sayı	5	11	16
	%	31,2	68,8	100,0
Kent konseyi genel sekreteri	Sayı	14	14	28
	%	50,0	50,0	100,0
Koordinatör	Sayı	5	3	8
	%	62,5	37,5	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,8	100,0

Kent konseylerinin ana faaliyetlerinin ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? Yargısına katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında genel anlamda %46,2'lik oran ile "kültürel-sosyal etkinlik", %53,8'lik oran ile de "kent konseyi amacına uygunluk" yanıtı verilmiştir. Kent konseyi başkanları %31,2'lik oran ile "kültürel- sosyal", %68,8'lik oran ile de "kent konseyi amacına uygunluk" olarak yapıldığı yanıtları vermiştir. Kent konseyleri genel sekreterlerinin bu yargıya %50,0'lık oran ile "kültürel- sosyal", 50,0'lık oran ile de "kent konseyi amacına uygunluk" yanıtını vermiştir. Koordinatörlerin bu yargıya verdiği yanıtı bakıldığında, %62,5'lik oran ile "kültürel- sosyal", %37,5'lik oran ile de "kent konseyi amacına uygunluk" yanıtlarını vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 4).

Kent konseylerinin ana faaliyetlerine bakıldığında yapılan çalışmalarda bütün halkı kapsayacak faaliyetler ele alınmalı ve kentin bütün vatandaşlarını, geleneklerini, değerlerini kapsayacak biçimde ele alınması gereklidir. Yapılan anket çalışmasında katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında ise, bu durumun tam anlamıyla gerçekleşmediği sonucu ortaya çıkmıştır. Kent konseyi başkanları

(68,8), kent konseyi genel sekreterlerinin (%50,0) ve koordinatörlerin de (37,5) oranlarla kent konseyi amacına yönelik faaliyetleri kapsayan çalışmaları belirtmesi de bu durumu kanıtlamıştır. Dolayısıyla yapılan faaliyetler kentin kültürel değerlerini ön plana çıkartma, kent için sosyal çalışmaları gündeme getirme yerine, prosedüre uygunluk ve kurallar gereği kent konseyi toplantıları gerçekleştirilmektedir. Hâlbuki kent konseyi toplantılarının ana işlevi kent ve kentlileri ilgilendiren konuların gündeme getirilmesi ve bunu bütün hemşerilerin katılımıyla yapılacak toplantılarda dile getirmektir. Kent konseylerinin ana faaliyetlerinin kent konseylerinin amacına uygunluk olarak yapılması, katılımın geri planda kalmasına ve katılımın olmamasıyla birlikte demokrasi işlevini yerine getirmemiştir.

Tablo 3. 2. 3. 5: Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir?-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz?

Siyasi Parti	Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?			Toplam
	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	
AK Parti	Sayı 21 % 72,4	7 24,1	1 3,4	29 100,0
CHP	Sayı 17 % 85,0	3 15,0	0 0	20 100,0
Diğer	Sayı 3 % 100,0	0 0	0 0	3 100,0
Toplam	Sayı 41 % 78,8	10 19,2	1 1,9	52 100,0

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına genel anlamda %78,8’lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %19,2’lik oran ile “katılıyorum”, %1,9’luk oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtı verilmiştir. AK Partili belediyelerin denetimindeki kent konseyleri ise %72,4’lük oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %24,1’lik oran ile “katılıyorum”, %3,4’lük oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtını verirken CHP’li belediye yönetimleri ise bu yargıya %85,0’lık bir oranla “kesinlikle katılıyorum”, %15,0’lık oran ile “katılıyorum” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 5).

Kent konseylerinin temel işlevi, yerel yönetimlerde katılımı sağlayarak, yerel demokrasi bilincini halka aşılmasıdır. Kent konseyleri hemşerilik hukuku çerçevesinde halkın ortak sorunlarını gündeme getirip, halkın istekleri doğrultusunda hareket etmektedir. Bunu da aktif bir katılım ile gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla yapılan anket çalışmasında bu yargıya verilen cevaplar, bu durumu desteklemiştir. Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine, bütün siyasi parti yönetimlerinin hâkim olduğu yerlerdeki kent konseyi yöneticilerinin yüksek oranlarla “kesinlikle katılıyorum” yanıtını vermesi de bu durumu net bir şekilde ortaya çıkarmıştır. Türkiye’deki mevcut siyasi partilerin bu yargıya ortak bir yanıtla “kesinlikle katılıyorum” yanıtı vermesi, yerel yönetimlerde demokrasiye olan inancın giderek geliştiğini ve kent konseylerinin bu doğrultudaki işlevine verilen önemi ortaya çıkarmıştır. Bu durum kent konseylerin toplumda uzlaşıcı bir demokrasi kültürünün gelişmesine neden olmuştur.

Tablo 3. 2. 3. 6: Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Siyasi Parti	Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam	
	Kültürel-sosyal etkinlik	Kent konseyi amacına uygunluk		
AK Parti	Sayı	16	13	29
	%	55,2	44,8	100,0
CHP	Sayı	7	13	20
	%	35,0	65,0	100,0
Diğer	Sayı	1	2	3
	%	33,3	66,7	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,8	100,0

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? Yargısına

genel anlamda katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında %46,2'lik oran ile “kültürel-sosyal etkinlik”, %53,8'lik oran ile “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtları verilmiştir. AK Partili belediyelerin denetimindeki kent konseyleri, %55,2'lik oran ile “kültürel-sosyal”, %44,8'lik oran ile “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtını verirken, CHP'li belediye yönetimleri, %35,0'lık oran ile “kültürel-sosyal”, %65,0'lık oran ile de “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 6).

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına, siyasi partilere göre kent konseylerinin vermiş oldukları yanıtlar birbirinden farklıdır. AK Partili belediyelerin denetimindeki kent konseylerinde katılımcıların vermiş olduğu yanıtlar daha çok kültürel ve sosyal yanıtı olurken, CHP'li belediye yönetimleri bünyesindeki kent konseyleri ise, kent konseyi amaçlarına uygunluk yanıtı vermiştir. Kent konseylerinin ana faaliyetlerine bakıldığında, aslında temel faaliyet alanlarının kentın sosyal ve kültürel değerlerini ön plana çıkartıp, kenti sosyal bir yapıya kavuşturarak, hemşerilik bilinci çerçevesinde bir araya getirmektir. Bu verilere bakılınca, AK Partili belediyelerin bulunduğu yerlerdeki kent konseylerinin bu amaçla faaliyet alanı bulunduğu ve bu doğrultuda çalışmalar yapıldığı görülmüştür. CHP'li belediye yönetimleri ise, daha çok kent konseyi amacına uygunluk çerçevesinde faaliyette bulunarak kentın sosyal, kültürel faaliyetlerini ikinci planda tutmuşlardır.

Tablo: 3. 2. 3. 7: Yaşınız?-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz?

Yaşınız?	Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?			Toplam	
	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum		
25-34	Sayı	5	1	0	6
	%	83,3	16,7	0	100,0
35-44	Sayı	12	3	0	15
	%	80,0	20,0	0	100,0
45-54	Sayı	8	2	1	11
	%	72,7	18,2	9,1	100,0
55-64	Sayı	11	4	0	15
	%	73,3	26,7	0	100,0
65 ve üzeri	Sayı	5	0	0	5
	%	100,0	0	0	100,0
Toplam	Sayı	41	10	1	52
	%	78,8	19,2	1,9	100,0

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? yargısına genel anlamda verilen yanıtlara bakıldığında %78,8’lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %19,2’lik oran ile “katılıyorum”, %1,9’luk oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtları verilmiştir. 25-34 yaş aralığındaki katılımcılar %83,3’lük oranla “kesinlikle katılıyorum”, %16,7’lik oranla da “katılıyorum” yanıtı vermiştir. 35-44 yaş aralığındaki denekler ise %80,0’lık oranla “kesinlikle katılıyorum”, %20,0’lık oranla “katılıyorum” yanıtı verirken, 45-54 yaş aralığındaki denekler, %72,7’lik oranla “kesinlikle katılıyorum”, %18,2’lik oranla “katılıyorum”, %9,1’lik oranla da “kesinlikle katılmıyorum” yanıtı vermiştir. 55-64 yaş aralığındaki denekler, %73,3’lük oranla “kesinlikle katılıyorum”, %26,7’lik oranla da “katılıyorum” yanıtı

vermiştir. Son olarak 65 yaş ve üzeri katılımcılar %100'lük oran ile “kesinlikle katılıyorum” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 7).

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine inanıyor musunuz yargısına, bütün yaş grupları yüksek oranlarla “kesinlikle katılıyorum” yanıtı vermişlerdir. Kent konseyi içerisinde aktif olarak çalışan bu katılımcıların, yüksek oranlarla ve kesin bir şekilde katılıyorum yanıtı vermeleri, kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki etkisini ortaya çıkartmaktadır. Bununla beraber kent konseylerinin temel işlevi olan hemşerilik bilinci kapsamında içerisinde hareket etmesi demokrasi anlayışını ortaya koymaktadır. Bu durum kent konseylerinin yerel demokrasi açısından ne kadar önemli bir işleve sahip olduklarını göstermiştir. Dolayısıyla kent konseyleri içerisinde faaliyetlerde bulunan bu katılımcıların demokrasiye olan inançlarının çok yüksek olduğu ve bu doğrultuda çalışmalarını yürüttükleri gözlemlenmiştir.

Tablo 3. 2. 3. 8: Yaşınız?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Yaşınız?	Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam	
	Kültürel- sosyal	Kent konseyi amacına uygunluk		
25-34	Sayı	4	2	6
	%	66,7	33,3	100,0
35-44	Sayı	9	6	15
	%	60,0	40,	100,0
45-54	Sayı	2	9	11
	%	18,2	81,8	100,0
55-64	Sayı	8	7	15
	%	53,3	46,7	100,0
65 ve üzeri	Sayı	1	4	5
	%	20,0	80,0	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,3	100,0

Kent konseylerinin ana faaliyetlerinin kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin amacına uygunluk olarak mı yapılıyor? yargısına genel anlamda verilen yanıtlara bakıldığında %46,2'lik oran "kültürel-sosyal etkinlik", %53,3'lük oran "kent konseyine amacına uygunluk" yanıtı vermiştir. 25-34 yaş grubu aralığındaki denekler %66,7'lik oran ile "kültürel-sosyal", %33,3'lük oran ile "kent konseyi amacına uygunluk" yanıtını, 35-44 yaş aralığındaki denekler %60,0'lık oran ile "kültürel- sosyal", %40,0'lık oran ile "kent konseyi amacına uygunluk" yanıtını, 45-54 yaş aralığındaki denekler %18,2'lik oran ile "kültürel- sosyal", %81,8'lik oran ile "kent konseyi amacına uygunluk yanıtını, 55-64 yaş aralığındaki

denekler %53,3'lük oran ile “kültürel- sosyal”, %46,7'lik oran ile “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtını, 65 ve üzeri yaş aralığındaki denekler ise, %20,0'lük oran ile “kültürel-sosyal”, %80,0'lük oran ile de “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 8).

Katılımcıların bu yargıya vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında 25-34 yaş aralığı, 35-44 yaş aralığı ile 55-64 yaş aralığı faaliyetlerin kültürel ve sosyal etkinliklere yönelik yapıldığını belirtirken, 45-54 yaş aralığı ile 65 ve üzeri yaş grubu daha çok faaliyetlerin kent konseylerinin amacına yönelik yapıldığını belirtmiştir. Ancak genel olarak yaş aralıklarına bakıldığında 45 grubundan sonraki yaş aralığındaki katılımcılar, yapılan faaliyetlerin daha çok kent konseylerinin amacına uygunluk olarak yapıldığını, kültürel ve sosyal etkinliklerin geri planda kaldığını belirtmişlerdir. Kent konseylerinin ana faaliyetlerinin daha çok bütün kentlileri içine alan kapsamlı sosyal ve kültürel etkinlikler yapılması gerekirken aksine daha çok kent konseyi amacına yönelik yapılmıştır. Bu da beraberinde katılımın olmadığını ve kentin değerlerine yönelik faaliyetlerin yapılmadığını göstermiştir. Dolayısıyla katılımın yeteri kadar uygulama alanı bulamadığı söylenilebilir.

Tablo 3. 2. 3. 9: Cinsiyetiniz?-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz?

Cinsiyetiniz?		Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?			Toplam
		Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	
Erkek	Sayı	29	7	0	36
	%	80,6	19,4	0	100,0
Kadın	Sayı	12	3	1	16
	%	75,0	18,8	6,2	100,0
Toplam	Sayı	41	10	1	52
	%	78,8	19,2	1,9	100,0

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine inanıyor musunuz? yargısına genel anlamda katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında %78,8’lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %19,2’lik oran ile “katılıyorum”, %1,9’luk oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtları verilmiştir. Erkek katılımcıların %80,6’lık oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %19,4’lük oran ile de “katılıyorum” yanıtı verirken, kadın katılımcıların %75’0’lık oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %18,8’lik oran ile “katılıyorum”, %6,2’lik oran ile de “kesinlikle katılmıyorum” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 9).

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine inanıyor musunuz? yargısına hem erkek katılımcılar hem de kadın katılımcılar kent konseylerinin demokrasiyi güçlendirdiğini ifade etmişlerdir. Ancak erkek denekler oran olarak kadın katılımcılara göre kent konseylerinin daha fazla yerel demokrasiyi güçlendirdiğini ifade etmiştir. Erkek deneklerde kesinlikle katılmıyorum yanıtı vermezken kadın katılımcılarda (%6,2) oran “kesinlikle katılmıyorum yanıtı vermiştir. Dolayısıyla çoğunluklu olarak erkek denekler, kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğini ifade etmiştir.

Tablo 3. 2. 3. 10: Cinsiyetiniz?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Cinsiyetiniz?	Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam	
	Kültürel- sosyal	Kent konseyi amacına uygunluk		
Erkek	Sayı	16	20	36
	%	44,4	55,6	100,0
Kadın	Sayı	8	8	16
	%	50,0	50,0	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,8	100,0

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amacına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına toplamda %46,2’lik oran ile “kültürel-sosyal etkinlik”, %53,8’lik oran ile de “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtları verilmiştir. Erkek denekler %44,4’lük oran ile “kültürel-sosyal”, %55,6’lık oran ile de “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtı verirken, kadın denekler %50,0’lık oran ile “kültürel-sosyal”, %50,2’lik oran ile de “kent konseyi amacına uygunluk yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 10).

Demokrasinin daha işlevsel olması ve bütün halkın katılımıyla birlikte hemşerilik bilinci çerçevesinde kentin sosyal ve kültürel değerlerine yönelik etkinliklerin olması için etkinlik çalışmaları yapılmalıdır. Ancak erkek katılımcılar bu çalışmanın daha çok bunun kent konseyi amacına uygunluk olarak yapıldığını ve kadın katılımcıların da yarısı kültürel sosyal olarak yarısı da kent konseyi amacına uygunluk olarak ifade etmiştir. Dolayısıyla katılım ve demokrasinin arka planda bırakılmıştır

Tablo 3. 2. 3. 11: Mesleğiniz?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Mesleğiniz?		Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam
		Kültürel-sosyal	Kent konseyi amacına uygunluk	
Profesyonel Meslek	Sayı	3	5	8
	%	37,5	62,5	100,0
Memur	Sayı	17	8	25
	%	68,0	32,0	100,0
Emekli	Sayı	2	12	14
	%	14,3	85,7	100,0
Diğer	Sayı	2	3	5
	%	40,0	60,0	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,8	100,0%

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygunluk olarak mı yapılıyor? Yargısına meslek gruplarının vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, profesyonel meslek grubu %37,5'lik oran ile "kültürel-sosyal", %62,5'lik oran ile de "kent konseyi amacına uygunluk", memur grubu %68,0'luk oranla "kültürel-sosyal", %32,0'luk oran ile "kent konseyi amacına uygunluk", emekli grubu %14,3'lük oran ile "kültürel-sosyal", %85,7'lik oran ile "kent konseyi amacına uygunluk" ve diğer meslek grubuna üye denekler ise %40,0'luk oran ile "kültürel-sosyal", %60,0'luk oran ile "kent konseyi amacına uygunluk" demiştir (Tablo 3. 2. 3. 11).

Meslek gruplarının bu yargıya vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, genellikle "kent konseyleri amacına uygunluk" yanıtı verildiği görülmüştür. Ancak bunun yanında memur grubu, yapılan faaliyetlerin daha çok kültürel ve sosyal alanlarda yapıldığı yanıtını vermiştir. Kent konseylerinin daha çok kültürel ve sosyal alanlarda etkinlik faaliyetleri yapılması gerekirken, aksine daha çok kent konseyleri amacına uygunluk olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla kent konseyleri faaliyetlerinin farklı katılımın olmadığı ve demokrasinin işlevsel olmadığı bir yapıda olduğu görülmüştür.

Tablo 3. 2. 3. 12: Öğrenim Durumunuz?-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz?

Öğrenim Durumunuz?	Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inandırıyor musunuz?			Toplam	
	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum		
Lise	Sayı	2	1	1	4
	%	50,0	25,0	25,0	100,0
Ön lisans	Sayı	6	1	0	7
	%	85,7	14,3	0	100,0
Üniversite	Sayı	22	6	0	28
	%	78,6	21,4	0	100,0
Yüksek Lisans	Sayı	8	0	0	8
	%	100,0	0	0	100,0
Doktora	Sayı	3	2	0	5
	%	60,0	40,0	0	100,0
Toplam	Sayı	41	10	1	52
	%	78,8	19,2	1,9	100,0

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inandırıyor musunuz? yargısına, öğrenim durumuna göre verilen yanıtlara bakıldığında lise grubu %50,0'lık oran ile "kesinlikle katılıyorum", %25,0'lık oran ile "katılıyorum", %25,0'lık oran ile de "kesinlikle katılmıyorum", ön lisans grubu %85,7'lik oranla "kesinlikle katılıyorum", %14,3'lük oran ile "katılıyorum", üniversite grubu %78,6'lık oranla "kesinlikle katılıyorum", %21,4'lük oran ile "katılıyorum", yüksek lisans grubu %100'lük bir oranla "kesinlikle katılıyorum", son olarak doktora grubu da %60,0'lık oranla "kesinlikle katılıyorum", %40,0'lık oranla "katılıyorum" yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 12).

Öğrenim seviyesinin yükselmesiyle birlikte katılımcıların demokrasiye olan inançlarını da yükseldiği görülmüştür. Kent konseyleri aracılığıyla bir araya gelen

hemşerilerin aktif bir katılım içerisine girdikleri görülmektedir. Dolayısıyla katılımın artmasıyla birlikte yerel demokrasi de uygulama alanı bulmuştur.

Tablo 3. 2. 3. 13: Öğrenim durumunuz?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Öğrenim Durumunuz?	Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam	
	Kültürel- sosyal	Kent konseyi amacına uygunluk		
Lise	Sayı	1	3	4
	%	25,0	75,0	100,0
Ön Lisans	Sayı	2	5	7
	%	28,6	71,4	100,0
Üniversite	Sayı	13	15	28
	%	46,4	53,6	100,0
Yüksek Lisans	Sayı	5	3	8
	%	62,5	37,5	100,0
Doktora	Sayı	3	2	5
	%	60	40,0	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,8	100,0

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına, öğrenim durumuna göre katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında lise grubu %25,0'lık oranla "kültürel- sosyal", %75,0'lık oran ile "kent konseyi amacına uygunluk", ön lisans grubu %28,6'lık oran ile "kültürel-sosyal", %71,4'lük oran ile "kent konseyi amacına uygunluk", üniversite grubu %46,4'lük oran ile "kültürel-sosyal", %53,6'lık oran ile "kent konseyi amacına uygunluk", yüksek lisans grubu %62,5'lik oranla "kültürel-sosyal", %37,5'lik oran ile "kent konseyi amacına uygunluk", doktora grubu %60,0'lık oran ile "kültürel-sosyal",

%40,0'lık oran ile “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 13)

Katılımcıların bu yargıya verdikleri yanıtlara bakıldığında lise, ön lisans, üniversite öğrenim grubu daha çok yapılan ana faaliyetlerin daha çok kent “konseyi amacına uygunluk” yanıtı verirken, yüksek lisans ve doktora öğrenim grubu ana faaliyetlerin, “kültürel ve sosyal” etkinlikler şeklinde yapıldığını belirtmiştir. Dolayısıyla öğrenim durumunun yükselmesiyle, kent konseylerinin ana işlevlerinin olması gereken faaliyetler olan, kültürel ve sosyal etkinlikleri biçiminde yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Tablo 3. 2. 3. 14: Gelir durumunuz?-Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiyi Güçlendirdiklerine İnanıyor Musunuz?

Gelir Durumunuz?	Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?			Toplam	
	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum		
3001-4000 TL	Sayı	23	4	1	28
	%	82,1	14,3	3,6	100,0
4001-5000 TL	Sayı	10	4	0	14
	%	71,4	28,6	0	100,0
5001TL ve üzeri	Sayı	8	2	0	10
	%	80,0	20,0	0	100,0
Toplam	Sayı	41	10	1	52
	%	78,8%	19,2%	1,9%	100,0%

“Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?” yargısına gelir durumuna göre katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında, 3001-4000 TL gelir arası %82,1'lik oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %14,3'lük oran ile “katılıyorum”, 4001-5001 TL gelir arası %71,4'lük oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %28,6'luk oran ile “katılıyorum”, 5001 TL üzeri gelir grubu

%80,0'lık oran ile “kesinlikle katılıyorum”, %20,0'lık oran ile de “katılıyorum” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 14).

Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz yargısına, gelir durumuna göre katılımcıların çoğu “kesinlikle katılıyorum” yanıtı verirken, “katılıyorum” yanıtları da az oranda olsa da belirtilmiştir. Belli bir gelire sahip olan katılımcıların, kent konseylerinin yerel demokrasi üzerinde etkisinin olduğunu ortaya koymakla birlikte konseylerin yerel demokrasiyi güçlendirdiğini de ifade etmiştir.

Tablo 3. 2. 3. 15: Gelir durumunuz?-Kent Konseylerinin Ana Faaliyetleri Ağırlıklı Olarak Kültürel, Sosyal Etkinlik Olarak Mı, Yoksa Kent Konseylerinin Kuruluş Amaçlarına Uygun Olarak Mı Yapılıyor?

Gelir Durumunuz?	Kent konseylerinin ana faaliyetleri?		Toplam	
	Kültürel- sosyal	Kent konseyi amacına uygunluk		
3001-4000 TL	Sayı	13	15	28
	%	46,4	53,6	100,0
4001-5000 TL	Sayı	6	8	14
	%	42,9	57,1	100,0
5001TL ve üzeri	Sayı	5	5	10
	%	50,	50,0	100,0
Toplam	Sayı	24	28	52
	%	46,2	53,8	100,0

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına gelir durumuna göre katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, 3001-4000 TL gelir grubu %46,4'lük oranla “kültürel-sosyal”, %53,6'lık oranla “kent konseyi amacına uygunluk”, 4001-5000 TL gelir grubu %42,9'luk oranla “kültürel-sosyal”, %57,1'lik oran ile “kent konseyi amacına uygunluk”, 5000 TL ve

üzeri gelir grubu da %50,0'lık oranla “kültürel-sosyal”, %50,0'lık oran ile de “kent konseyi amacına uygunluk” yanıtı vermiştir (Tablo 3. 2. 3. 15).

Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına bakıldığında, “kültürel ve sosyal” ve “kent konseyi amacın uygunluk” yanıtları birbirine yakın oranlar şeklinde belirtilmiştir. Ancak “kent konseyi amacına uygunluk” oranları kültürel-sosyal oranlara göre daha yüksek olarak belirtilmiştir.

Tablo 3. 2. 3. 16: Kent Konseyinin Bulunduğu Yerdeki Belediye Yönetimi Hangi Siyasi Partinin Yönetimindedir?-Kent Konseyi Bünyesi Altında Çalışan Mahalle Meclisleriniz Bulunmakta Mıdır?

Siyasi Parti		Kent konseyi bünyesi altında çalışan mahalle meclisleriniz bulunmakta mıdır?		Toplam
		Evet	Hayır	
AK Parti	Sayı	5	24	29
	%	17,2	82,8	100,0
CHP	Sayı	9	11	20
	%	45,0	55,0	100,0
Diğer	Sayı	0	3	3
	%	0	100,0	100,0
Toplam	Sayı	14	38	52
	%	26,9	73,1	100,0

Kent konseyi bünyesi altında çalışan mahalle meclisleriniz bulunmakta mıdır? sorusuna toplamda %26,9'luk oran ile “evet”, %73,1'lik oran ile de “hayır” yanıtı verilmiştir. Kent konseylerinin bulunduğu yerdeki belediye yönetimlerin siyasi partiler arasındaki dağılımına bakıldığında AK Parti %17,2'lik oran ile “evet”, %82,8'lik oran ile “hayır”, CHP'li yönetimler %45,0'lık oran ile “evet”, %55,0'lık oran ile “hayır” dediği görülmüştür (Tablo 3. 2. 3. 16).

Kent konseyi bünyesi altında çalışan mahalle meclisleriniz bulunmakta mıdır? yargısına katılımcıların vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında, AK Partili

belediyelerin bulunduğu belediye y6netimleri b6nyesi altındaki kent konseylerinde 7alışma meclislerinin olmadığı, ancak y6ksek oranda olmasa da CHP’li belediyelerin olduğu alanlarda 7alışma meclislerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3.1.9. Tabloların Genel Değerlendirmesi

“Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkısı: Büyükşehir Kent Konseyleri Örneği” konulu alan araştırması ile araştırmaya katılan kent konseyleri üzerinde genel bir değerlendirme yapmak mümkündür. Araştırmadan elde edilen bulgular çerçevesinde şu değerlendirmeler yapılabilir:

- Kent konseyi üyelerinin çoğunluğunun 35 yaş ve üzeri orta yaş grubundan oluştuğu görülmüştür. Ayrıca kent konseyi üyelerinin çoğunluğunun erkeklerden oluştuğu, üyelerin meslek grubu olarak da çoğunluğunun memur mesleğini icra ettikleri görülmüştür.
- Kent konseyi üyelerinin öğrenim durumlarına bakıldığında ise öğrenim durumunun yüksek olduğu ve çoğunluğunun üniversite mezunu olduğu aynı zamanda bu üyelerin gelir durumları olarak çoğunlukla (3000-4000) TL arasındaki bir gelire sahip oldukları görülmüştür.
- Kent konseylerinin bulunduğu yerlerdeki belediye yönetimlerinin hangi siyasi partinin denetiminde olduğuna bakıldığında daha çok AK Parti’li belediye yönetimlerinin olduğu görülmüştür. İkinci siyasi parti olarak da CHP’li belediye yönetimlerinin olduğu görülmüştür. Bu durumun temel nedeni ise AK Parti ve CHP’nin kent konseylerin yerel demokrasinin gelişmesinde önemli bir yere sahip olduklarına ve kent konseylerinin katılımı sağlamada önemli bir işleve sahip olduklarına inanmaktan kaynaklanmaktadır.
- Kent konseyinde çalışan yöneticilerin görevlerine bakıldığında kent konseyi genel sekreterlerinin çoğunlukta çalışmaya katıldığı ve genel sekreterlerden sonra kent konseyi başkanlarının çoğunlukta çalışmaya katıldığı görülmüştür.
- Daha önce kentinizde Yerel Gündem 21 Programı uygulandı mı? yargısına verilen yanıtlara bakıldığında, çoğunluğun “evet uygulandı” yanıtı verdiği görülmüştür. Dolayısıyla, kent konseylerinin alınan kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alındığı ve Yerel Gündem 21 programlarının getirmiş olduğu kurallara bağlılığı ortaya çıkardığı görülmüştür.
- Kent kimliğine ilişkin tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması ve geliştirilmesi yönelik alınan kararların uygulanıp uygulanmadığı yargısına verilen yanıtlara bakıldığında, çoğunluğunun alınan kararların tamamen hayata geçirildiğini belirtirken, kent konseyi başkanları daha çok kısmen

uygulandığını belirtmiştir. Bu yargıya verilen yanıtlara bakıldığında, alınan kararların belediye yönetimleri tarafından uygulandığı görülmüştür.

- Ortak yaşam bilincinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar alanında alınan kararların uygulama durumuna bakıldığında kent konseyindeki görev dağılımına göre verilen yanıtlar daha çok kısmen uygulandı veya hiç dikkate alınmadı yanıtı şeklindedir..
- Sürdürülebilir gelişmeye yönelik planların hazırlanması ile ilgili alınan kararların, uygulanabilirliği açısından ele alındığında bu alanda alınmış kararların daha çok kısmen uygulandığı veya hiç dikkate alınmadığı görülmüştür. Kent konseyi görev dağılımına bakıldığında özellikle kent konseyi başkanları ve koordinatörler, alınan kararların çoğunluğunun kısmen uygulandığını belirtmiştir. Dolayısıyla bu alanda alınan kararların belediye yönetimleri tarafından yeterince dikkate alınmadığı görülmüştür.
- Kent kaynaklarının etkili ve verimli kullanımına kent konseyi üyelerinin verdikleri yanıtlara bakıldığında bu alanda alınmış olan kararların ya kısmen uygulandığı ya da hiç dikkate alınmadığı görülmüştür. Ayrıca kent konseyi üyelerinin, sivil toplumun gelişmesi ve katkıda bulunmasına yönelik olarak alınmış olan kararların ise tamamen uygulandığı ya da kısmen uygulandığı görülmüştür.
- Kent konseylerinin gençler ile ilgili çalışmalarda alınan kararların çoğunluğunun tamamen hayat geçirildiğini, kadınlarla ilgili çalışmaların da çoğunlukla tamamen hayata geçirildiği görülmüştür. Bu alanlarda alınmış olan kararların tamamen uygulama alanı bulması bu çalışma gruplarının bütün kent konseylerinin bünyesi altında faaliyet gösteren çalışma meclisleri olmalarıdır. Dolayısıyla, bu çalışma meclisleri ile ilgili alınan kararların belediye yönetimleri tarafından dikkate alındığı görülmüştür.
- Kent yönetiminde saydamlığı sağlamak ve hesap verilebilirliği artırmak adına alınmış olan kararların, belediye yönetimleri tarafından uygulamasına bakıldığında çoğunluğunun kısmen uygulama alanı bulduğu, kent konseyinde görev yapan üyeler tarafından dile belirtilmiştir. Kentli olma bilincinin yaratılması ve kentle ilgili alınan kararların halkla paylaşılması konusunda, belediye yönetimlerinin şeffaf olmadıkları görülmüştür.

- Kent kimliğine ilişkin tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması ile ilgili alınan kararların uygulama alanı bulması yargısına verilen yanıtlara bakıldığında alınan kararların çoğunluğunun uygulama alanı bulduğu vurgulansa da bazı kararların kısmen uygulandığı görülmüştür. Sivil toplumun gelişmesi ve katkıda bulunmasına yönelik alınan kararların uygulama alanı bulması açısından siyasi partilerin denetimleri altındaki kent konseylerine bakıldığında AK Partili belediyelerin çoğunluğunun, kararların kısmen uygulama alanı bulduğunu belirtirken CHP'li belediyeler ise kararların çoğunluğunun tamamen uygulama alanı bulduğu görülmüştür.
- Çocuklarla ilgili çalışmalara yönelik alınan kararların uygulamasına bakıldığında alınan kararların çoğunluğunun uygulama alanı bulduğu vurgulanmıştır.
- Kent yönetiminde saydamlık ve hesap verilebilirlik ile ilgili çalışmalara yönelik alınan kararların, siyasi parti denetimindeki belediye yönetimleri tarafından uygulamasına bakıldığında, çoğunluğunun alınan kararların hiç dikkate alınmadığını, geriye kalan kesimler ise kararların kısmen uygulama alanı bulduğu görülmüştür. Alınan bu kararların tamamen uygulama alanı bulamaması belediye yönetimlerinin kent konseyleri tarafından alınan kararların dikkate almadığını göstermiştir.
- Kent konseyi toplantılarına katılımcıların dışında hemşerilerin katılımı yeterli düzeyde oluyor mu? Yargısına kent konseyindeki görev dağılımına bakıldığında, kent konseyinde görev yapan üyelerin çoğunluğunun kısmen yeterli olduğu görüşünü belirttiği toplantılara katılan hemşerilerin genellikle aynı kişiler mi yoksa farklı kişiler mi? Yargısına, kent konseyinde görev yapan üyelerin çoğunluğunun farklı kişiler olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla toplantılara katılım düzeyinin istenilen seviyede olmadığı ancak toplantılara katılan hemşerilerin farklı kişiler olması, demokrasinin temel işlevi olan katılımın sağlandığının ve kent konseylerinin bu katılım ile birlikte yerel demokrasi üzerindeki etkisinin ortaya çıktığı görülmüştür.
- Kent konseyi toplantılarına katılımcıların dışında hemşerilerin katılımı yeterli düzeyde oluyor mu? Yargısına, kent konseyinin bulunduğu yerdeki belediye yönetiminin görev dağılımına bakıldığında çoğunluğunun, katılımın kısmen yeterli olduğu belirtmiştir. Toplantıya katılan kişilerin aynı kişiler mi yoksa

farklı kişiler mi? yargısına ise çoğunluğunun farklı kişiler olduğu görülmüştür. Kent konseyleri, hemşerilerin toplantılara katılımlarının istenilen düzeyde olmadığını ancak toplantıya katılan kişilerin farklı kişiler olduğu belirtmiştir. Farklı kişilerin toplantılara katılımıyla birlikte kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki etkisinin giderek arttığı görülmüştür.

- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? yargısına, kent konseylerinde çalışan üyelerin vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, çoğunluğunun kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği görülmüştür. Kent konseyinde görev alan bu kişilerin, üniversite mezunu çoğunlukta olmaları ve eğitim bakımından bilinçli olmaları, kesinlikle katılıyorum anlayışını ortaya çıkartmıştır.
- Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına, kent konseyinde görev yapan üyelere kent konseyi başkanları daha çok kent konseyi amacına uygunluk yanıtı verirken, kent konseyleri genel sekreterlerinin yarısı kültürel-sosyal etkinlik yarısı da kent konseyi amacına uygunluk yanıtını ve koordinatörler de çoğunlukla kültürel-sosyal etkinlikler yanıtı vermiştir. Kent konseylerinin temel işlevlerine bakıldığında, etkinliklerin daha çok kentin kültürel-sosyal değerlerine yönelik yapılması gerekirken bunun yanında daha çok kent konsey amacına uygunluk olarak da etkinliklerin yapıldığı görülmüştür. Dolayısıyla yerel demokrasilerde katılımın arka planda kaldığı ve demokrasinin işlevselliğini aktif bir şekilde sürdürmediği görülmüştür.
- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına, siyasi parti yönetimindeki kent konseylerinin vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında çoğunluğun kesinlikle katılıyorum yanıtı verdikleri görülmüştür. Tüm siyasi partilerin bu yargıya kesinlikle katılıyorum yanıtı vermeleri, kent konseylerinde görev alan üyelerin eğitim seviyelerinin oldukça yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.
- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına, yaş grupları dağılımının çoğunluğunun kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği görülmüştür. Kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki

etkisine bakıldığında, bütün yaş gruplarının bu yargıya, yüksek bir oranla kesinlikle katılıyorum yanıtını vermelerinin nedeni, kent konseyi üyelerinin eğitim seviyelerinin yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla eğitim seviyesinin yükselmesiyle birlikte demokrasiye olan inancın daha da güçlendiği görülmüştür.

- Kent konseylerinin ana faaliyetlerinin ağırlıklı olarak kültürel, sosyal mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? Yargısına yaş gruplarının verdiği cevaplara bakıldığında, çoğunluğunun kültürel-sosyal etkinlikler yanıtı verdiği görülürken, (44-54) yaş aralığı daha çok etkinliklerin kent konseyi amacına uygunluk olarak yapıldığını belirtmiştir. Dolayısıyla yaş aralığının yükseldikçe, üyelerin vermiş oldukları yanıtların farklılık gösterdiği görülmüştür.
- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına, cinsiyete göre verilen yanıtlara bakıldığında hem erkeklerin hem de kadınların yüksek bir oranla kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği görülmüştür. Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine ve katılımı sağladığına her iki grup katılıyorum yanıtı vermiştir.
- Kent konseylerinin ana faaliyetlerinin ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? Yargısına, cinsiyet dağılımına göre verilen yanıtlara bakıldığında, erkeklerin çoğunluğunun, kent konseyi amacına uygunluk olarak etkinliklerin yapıldığını, kadınların ise, yarısı kültürel-sosyal etkinlikler yarısı da kent konseyi amacına uygunluk olarak etkinliklerin yapıldığını belirttiği görülmüştür. Kent konseylerinin temel işlevi, bütün hemşerileri kapsayan, kenti, kentlileri ve kentin değer yargılarını kapsayan aktiviteler ve etkinlikler yapılması konusunda çalışmalar yapmaktır. Dolayısıyla kadınların, erkeklere göre daha çok kentin değerlerine önem verdiği ve kentin kültürel ve sosyal değerlerinin korunması gerektiği ifade edilmiştir.
- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? Yargısına, meslek gruplarının vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında çoğunluğunun kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği görülmüştür. Belli bir geliri elde etmiş olan bu meslek gruplarının, eğitim bakımından donanımlı

olmalarından dolayı, demokrasiye olan güvencelerinin katılıyorum şeklinde yanıt vermelerine neden olmuştur.

- Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor? yargısına, meslek gruplarının vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, çoğunluğun kent konseyi amacına uygun olarak yapıldığı ancak memur grubunun ise kültürel ve sosyal etkinlikler için yapıldığını belirttiği görülmüştür.
- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi inanıyor musunuz? yargısına, öğrenim gruplarının vermiş olduğu yanıtlara bakıldığında çoğunluğun kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği görülmüştür. Liseden başlayarak yukarıya doğru ilerlediğinde, kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine, öğrenim gruplarının daha yüksek bir oranla inandığı görülmüştür. Dolayısıyla bu durum, eğitim seviyesi yükseldikçe demokrasiye olan güvenin de arttırdığını göstermiştir. Öğrenim grubunun, kent konseyleri faaliyetlerinin daha çok kent konseyi amacına yönelik yapıldığını belirtirken yüksek lisans ve doktora öğrenimini gören üyelerin daha çok kültürel, sosyal etkinlikler için yapıldığını belirtmiştir.
- Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz? yargısına, gelir durumu gruplarının vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, çoğunluğunun, kesinlikle katılıyorum yanıtı verdiği, kent konseylerinin ana faaliyetlerinin ağırlıklı olarak kültürel, sosyal olarak mı, yoksa kent konseyi amacına yönelik mi yapıldığına ise, çoğunluğunun kent konseyi amacına uygunluk yanıtı verdiği görülmüştür.
- Kent konseyi bünyesi altında çalışan mahalle meclislerinizin bulunmakta mıdır? yargısına, kent konseyinin bulunduğu yerdeki belediye yönetiminin bünyesi altında bulunduğu siyasi partili grupların yanıtlarına bakıldığında çoğunluğunun hayır yanıtı verdiği görülmüştür. Kent konseyleri altında bulunması gereken çalışma meclislerinin olmaması, kentte meydana gelen sorunların meclis gündemlerine taşınmasına engel olup hemşerilik bilincinin yok olmasına ve kentin değerlerinin ve sorunlarının gündeme gelmemesine neden olduğu görülmüştür.

SONUÇ

Kent konseyleri, merkezi hükümetin, mahalli yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek birimlerinin ve sivil toplumun ortaklık anlamda hemşerilik hukuku çerçevesinde bir araya geldiği; kentin kalkınma önceliklerinin, problemlerinin, vizyonun veya geleceğini, sürdürülebilir kalkınma çerçevesi temelinde belirlendiği, sorgulandığı, çözümlerin bulunduğu ortak aklın ve uzlaşımın esas olduğu kurumsal yapılardır. Demokratik birimler ile yönetim organlarını karşılayan bir birim olarak kabul görmektedir.

Kent konseylerin üzerinde durduğu temel kavram sürdürülebilir kalkınmadır. Sürdürülebilir kalkınmanın da hayata geçirilebilmesi için en temel ilke olan yönetim ilkesidir. Çünkü bu ilke toplumların demokrasiye ve demokratik bir düzene ne derecede sahip olduklarını gösteren vazgeçilmez bir ilke olmuştur. Uluslararası alanda ülkelerin yönetimlerine bakıldığında gelişmiş ülkelerin demokratikleştiklerini ve bu sayede yerel yönetimlerinin yönetimden yönetişime geçtiği görülmektedir. Uluslararası alanlardaki birçok sözleşmede ve Avrupa Yerel Özerklik Şartında da belirtildiği gibi toplumlar, yerel yönetimlerin önündeki engelleri kaldırmalı ve yerel yönetimlerin özerkliğine kavuşturulması için çalışmalara önem vermelidir.

Bu çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda kent konseyleri, yerel yönetimlerin bu doğrultuda ne kadar özerk olduklarını açık bir şekilde göstermektedir. Çünkü kent konseylerine bireyin ya da kentlinin, alınacak kararlarda etkili olması ve katılımı önemlidir. Bu durumun beraberinde aktif bireyi meydana getirileceği düşüncesi hâkimdir. Kent konseylerinin sahip olduğu bu temel işlev ile birlikte demokrasinin vazgeçilemez temel unsurlarından katılımı sağlamış ve yönetim ilkesine paralel bir şekilde gelişme göstermiştir.

Bu açıdan Avrupa'ya bakıldığında, bu süreci yaşamış olan bireyin, kentlileştiği, kentin kültürünü benimseyerek kente yapılabilecek herhangi bir aktivitede söz sahibi olduğu ve bu yönüyle alınacak olan kararlara katılıp aktif bir

vatandaş konumuna geldiği görülmektedir. Kent konseyleri Avrupa'da bir nevi ihtiyaçlara paralel olarak ortaya çıkmış bir gereksinim haline gelmiştir. Türkiye açısından bakıldığında özellikle Yerel Gündem 21 ile birlikte yerel yönetimlere verilen önem gittikçe artmış ve bu doğrultuda çalışmalar yapılmıştı. Bu çalışmalardan biri de üzerinde durulan ve araştırmaya konu edinilen kent konseyleridir. Ülkemizde bütün kentlerde olmasa da bazı kentlerde son dönemlerde çalışmalar yapılmaktadır. Ancak yapılan bu çalışmalar ihtiyaçlar doğrultusunda yapılmamaktadır. Avrupa'da olduğu gibi bireyin aktif bir katılım içerisinde olmadığı ve bireyin kentli kimliğine sahip olunmadığı için kent konseyleri bu işlevini yerine getirememektedir. Çoğu zaman kentli, kent konseyinin ne olduğunu bilememekte ve katılımında bulunamamaktadır. Toplumsal yapıda katılım kültürünün tam olarak yerleşmemiş olması, demokrasi kültürünün toplum tarafından yeterince benimsenmemiş olması bireyin katılımında bulunamamasının en önemli nedeni olmaktadır. Çünkü birey kentin değerleriyle bütünleşmemekte ve kentin değerlerine sahip çıkamamaktadır.

Kent konseyleri, aktif katılımın sağlanması, yerel yönetimlerin özerkleştirilmeleri, demokratikleşmeleri demokrasiye olan katkılarıyla vazgeçilmez temel aktörlerdir. Bu amaçla bireyler bilinçlendirilmeli, kentin değerleri bireye benimsetilmeli, kentle ilgili alınacak olan her türlü kararda bireye danışılmalı ve bu yönde kararlar alınmalıdır. Çünkü bu tür faaliyetler yapılırsa gerçek anlamda kent konseyleri işlevlerine kavuşmuş olacak ve faaliyetlerine yerine getirmiş olacaktır.

Alan araştırması elde edilen verilere bakıldığında, kent konseylerinde etkin katılım ve yönetim bağlamında istenilen seviyeye ulaşılmadığı görülmüştür. Kent konseyleri tarafından ele alınan kararların, belediye yönetimleri tarafından dikkate alınması ve uygulama alanı bulması açısından bakıldığında, kent konseylerinin bünyesi altında buldukları siyasi partilerin, alınan kararların uygulamaya konulmasında sıkıntı yaşadıkları görülmüştür. AK Parti, CHP ve diğer siyasi partilerin, kendi bünyeleri altındaki kent konseylerince kentin değer yargılarına kültürüne, sürdürülebilir kalkınmaya ve hemşerilik bilincinin geliştirilmesine yönelik alınan kararların belediye yönetimleri tarafından yeterince dikkate alınmadığı görülmüştür. İktidar konumunda bulunan AK Parti ve ana muhalefet konumunda bulunan CHP'nin bünyelerinde daha çok belediye yönetimi olduğundan bu iki

partinin alınan kararlara uygulamada etkisi fazla olmuştur. Bütün siyasi partilerin ortak noktada ele alınan kararların uygulama alanı bulduğu ve uygulamada sıkıntının yaşanmadığı çalışma alanları; kadınlara yönelik, çocuklara yönelik ve gençlere yönelik alınan kararların uygulama alanı bulmasıdır. Bu gruplara yönelik alınan kararların uygulama alanı bulmasını temel nedeni ise, bu çalışma meclislerin, kent konseyleri yapısı altında faaliyetlerini sürdürmeleridir.

Kent konseyleri tarafından ele alınan diğer kararlara bakıldığında ise, alınan kararların belediye yönetimleri tarafından tam anlamıyla uygulandığı söylenemez. Özellikle şeffaf bir bilgi akışı, hesap verilebilirlik, sürdürülebilir kalkınmaya yönelik alınan kararlar, yapılan etkinliklerin katılımı sağlayamadığı, kent konseyi toplantılarına hep aynı kişilerin katıldığı görülmüştür. Dolayısıyla kent konseyleri tarafından ele alınan ve kentlin sorunlarını dile getiren, ortak bir uzlaşma kültürü çerçevesi kapsamında çözüme kavuşturulması gereken konular, belediye yönetimleri tarafından dikkate alınmamıştır. Özellikle siyasi partilerin kendi çıkarlarına ters düşen durumlarda, alınan kararları desteklemediği ve aksine bu kent konseylerinin varlığını azaltmak için çalışmalarda bulunuldukları, yapılan anket görüşmelerinde, kent konseyleri yöneticilerinin ifadelerinde açık bir şekilde dile getirilmiştir. Kent konseyleri de belediye yönetimleri altında faaliyet gösterdikleri ve gelirlerinin bir kısmının belediye yönetimleri tarafından finanse edildikleri için, bu durumun yaşanması kaçınılmaz olmuştur. Dolayısıyla bu durumun bir neticesi olarak kent konseylerinin sağlıklı bir şekilde çalışma alanı bulamadıkları ve aldıkları kararların da uygulamada sıkıntı yaşadığı görülmüştür.

Çalışma kapsamında üzerinde durulan bir diğer konu ise, kent konseylerinin yerel demokrasi üzerindeki etkisi ve kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiğine dair yargılardır. Kent konseyi katılımcılarına yöneltilen soruların cevaplarına bakıldığında tüm katılımcıların, kent konseylerinin yerel demokrasiye olan katkısının oldukça fazla olduğunu ve kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiği kanısının hâkim olduğu görülmüştür. Siyasi partilerin bünyesi altında bulunan belediye yönetimleri, kent konseyleri çalışmalarının, demokrasiyi güçlendirdiği düşüncesi altında birleşmiştir. Ancak uygulamada bu sorunlarla karşılaşmaktadır.

Kent konseyi toplantılarına katılımın yeterli olup olmadığına ise, katılımcıların vermiş oldukları yanıtlara bakıldığında, çoğunluğunun kısmen yeterli olduğu görüşünü belirttiği görülmüştür. Ayrıca toplantılara katılan kişilerin de farklı kişilerin olmadığı, aksine aynı kişilerin toplantılara katıldığı görülmüştür. Kent konseylerinin bütün kentlileri kapsadığı ve ortak sorunların, ortak bir anlayışla çözüme kavuşturulması gerektiği düşünüldüğünde, bu durumun uygulama da sıkıntı yaşattığı, katılımın gerçek anlamda sağlanmadığı ve katılımın olmamasıyla beraber demokrasinin varlığını yeterince hissettirmediği görülmüştür.

Kentin değer ve kültürel yargılarına, kenti ilgilendiren sorunların dile getirilmesinde, katılımın sağlanması konusunda, hemşerilik bilincinin geliştirilmesi, gelecek nesillerinde haklarının göz önünde bulundurularak yapılacak olan sürdürülebilir politikalar v.b gibi alanlarda, kent konseylerince alınan kararların uygulamada sıkıntı yaşadığı görülmüştür. Özellikle YG 21 Programı çerçevesinde getirilen kuralların, yerel yönetimler tarafından uygulanmadığı, yönetim mekanizmasının devre dışı kaldığı görülmüştür. Katılımcıların eğitim seviyelerinin yüksek olmasından dolayı, demokrasiye olan güvenlerinin yüksek olduğu ve kent konseylerini yerel demokrasi üzerinde çok etkili bir sivil toplum hareketi görmelerine karşın, alınan kararların uygulama da sıkıntı yaşadığı açık bir şekilde belirtilmiştir. Türkiye’de kent konseyi toplantılarına hala yeterli seviyede katılımın olmadığı, bazı illerimizde kent konseylerinin yeni kurulduğu görülmüştür.

Sonuç olarak bakıldığında, kent konseylerinin sahip olduğu temel özellikler ve mevcut durumları göz önünde bulundurulduğunda, kent konseyleri beklenen hedefleri henüz gerçekleştirmiş değildir. Özellikle büyükşehir belediyelerde, kent konseylerinin yasal haklarını koruyacak yasaların eksikliği ve düzenleme yoksunluğu yüzünden, kent konseyleri istenilen hedefleri gerçekleştirmede sorun yaşamaktadır.

KAYNAKÇA

- Acar, Suna, Musa İpekten, “Kent ve Katılım: Bir Katılım Aracı Olarak Mahalle Komiteleri ve 21. Yüzyıl’da Mahalleli Olmak,” ed. Gül Atanur, v.d., *Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınlar Dizisi-3, 2016.
- Akdeniz, Halil, “Yerel Yönetimlerde Demokratikleşme ve Halk Katılımına Etkisi Bağlamında İnternet ve Toplumsal Katmanlaşma,” ed. Ahmet Mengi, *Yerellik ve Politika*, Ankara: İmge Kitapevi, 2007.
- Alodalı, Muhammed, Fatih, Bilal, v.d., “Kamu Politikası Örneği Olarak Türkiye’de Konut Politikalarının Şekillenmesinde TOKİ’nin Rolü,” *Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, S. 10, (2014), 281.
- Altıparmak, Cüneyd, “Kent v Dönüşüm,” *Şanlıurfa Büyükşehir Kent Konseyi Dergisi*, S. 2, (2014), 2.
- Aslanoğlu, Rana, *Kent, Kimlik ve Küreselleşme*, Bursa: Asa Kitapevi, 1998.
- Atvur, Senem, “Yerel Gündem 21 ve Çevre: Antalya Kent Konseyi Örneği,” *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 2, (2009), 231-241.
- Bağlı, Mazhar, Abdulkadir Binici, *Kentleşme Tarihi ve Diyarbakır Kentsel Gelişimi*, Ankara: Bilim Adamı Yayınları, 2005.

Baran, Kadir, vd., “İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde Bulunan Silivri İlçesi Kent Konseyi Yapılanması ve Gerçekleştirilen Faaliyetler,” , ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Batal, Salih, “Avrupa Birliği Yönetime Katılma İlkesinin Türkiye Uygulaması Örneği: Kent Konseyleri,” ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Belli, Aziz, *Türkiye’de Kent Konseylerinin İşlevsekliği Önündeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Büyükşehir Belediyeler Örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2016. Aktaran: <http://thecityfixturkiye.com/yerel-yonetimlerde-katilimli-surec-vedemokrasi/sthash.1GTxDEOX.dpuf>, (15.12.2014).

Belli, Aziz, *Türkiye’de Kent Konseylerinin İşlevsekliği Önündeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Büyükşehir Belediyeler Örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2016. Aktaran: <http://berlin21.net/content/aufgaben-und-ziele>, (18.12.2014).

Belli, Aziz, *Türkiye’de Kent Konseylerinin İşlevsekliği Önündeki Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Büyükşehir Belediyeler Örneği*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2016. Aktaran: http://www.berlin.de/imperia/md/content/lbint_egrationmigration/publikationen/willkommen/welcome_tuerkisch08.pdf?start&ts=1416487009&file=welcome_tuerkisch_08.pdf, (25.12.2014).

Birsen, Gökçe, *Toplumsal Bilimlerde Araştırma*, Ankara: Savaş Yayınları, 1988.

Bozkurt, Yavuz, “Yerel Demokrasi Aracı Olarak Türkiye’de Kent Konseyleri: Yapı, İşleyiş ve Sorunları”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 4, (2011), 229-231.

Ceren, Kalfa, Faruk Ataay, “Yönetişim: Devlet-Toplum İlişkilerinde Yeni Bir Aşama,” *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 17, S. 3, (2008), 229-240.

Çelik, Abdullah, “Yerel Özerklik Açısından 5393 Sayılı Belediye Kanununun Genel Bir Değerlendirilmesi,” *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 1, (2013), 19.

Çetinkaya, Özhan, Rûkan Kutlu Korlu, “Yerel Demokrasinin Sağlanmasında Katılımcılık Süreci ve Kent Konseylerinin Rolü,” *Maliye Dergisi*, S. 163, (2012), 98.

Çevikbaş, Rafet, “Yerel Yönetimlerde Siyasal Katılım,” *Türk İdare Dergisi*, S. 2, (2008), 71-95.

Çukurçayır, Mehmet Akif, “Katılımcılık Açısından Belediye Yasasının İşlevselliği: Kent Konseyleri ve Öteki Mekanizmalar,” e.d. Harun Özgür v.d., *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar II. Reform*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2007.

Dişli, Yusuf Sabri, “Kent Kimliği Adı: Urfa,” *Şanlıurfa Büyükşehir Kent Konseyi Dergisi*, S. 2, (2014), 2.

Durun, Davut, *Siyaset Bilimi*, İstanbul: Beta Yayınları, 2010.

Emrealp, Sadun, *Türkiye Yerel Gündem 21 Programı Uygulamalarına Yönelik Kolaylaştırıcı Bilgiler*, İstanbul: UCLG- MEWA Yayını, 2010.

Erdem, Barış, Erdem Özkan, “Burdur İli Örneğinde Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerin Kentlilik Bilinci Açısından Değerlendirilmesi,” ed. Gül Atanur, v.d., *Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınlar Dizisi-3, 2016.

Eren, Gülşah, “Kentli Hakları Çerçevesinde Doğal ve Kentsel Alan Olarak Atatürk Orman Çiftliği,” ed. Gül Atanur, v.d., *Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınlar Dizisi-3, 2016.

Eroğlu, Hacer Tuba, “Sürdürülebilir Yerel Kalkınma ve Kent Konseyleri,” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 26, S. 2, (2010), 49.

Genç, Turan, *Kamu Yönetimi*, Ankara: Başkent Klişe Matbaacılık, 1998.

Gökçimen, Semra, “Ülkemizde Kadınların Siyasal Hayata Katılım Mücadelesi,” *Yasama Dergisi*, S. 10, (2008), 59.

Görmez, Kemal, Harika Altınışık Uçar, “Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri”, ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Görmez, Kemal, *Yerel Demokrasi ve Türkiye*, Ankara: Vadi Yayınları, 1997.

Görün, Mustafa, “Yerel Demokrasi ve Katılım: İzmir, Konya ve Ağrı İl Genel Meclis Üyeleri Üzerinde Araştırma,” *Yönetim Bilimleri Dergisi*, C. 4, S. 2, (2006), 159-184.

Göymen, Korel, “Türk Yerel Yönetiminde Katılımcılığın Evrimi: Merkezîyetçi Bir Devlette Yönetişim Dinamikleri,” *Amme İdaresi Dergisi*, S. 4, (1999), 32.

Gözler, Kemal, *Anayasa Hukukuna Giriş*, Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım, 2017.

Güneş, Muharrem, Eylem Beyazıt, *Yerel Gündem 21’den Kent Konseylerine*, Ankara: Detay Yayıncılık, 2012.

Harvey, David, *Asi Şehirler*, çev. Ayşe Deniz Temiz, İstanbul: Metis Yayınları, 2012.

Karakuzulu, Zerrin, “Sürdürülebilir Kentler ve Kasabalar, Yerel Gündem 21 ve Bursa Örneği,” *TÜCAUM VI. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: 2010.

Kaya, Erol, v.d., *Modern Kent Yönetimi*, İstanbul: Okutan Yayıncılık, 2007.

Kaypak, Şafak, “Katılımcı Yönetim Mekanizmaları Olarak Kent Konseyleri,” ed., Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Kaypak, Şafak, “Katılımcı Yönetim Mekanizması Olarak Kent Konseyleri,” *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 7, S. 14, (2011), 373-392.

Keleş, Ruşen, *100 Soruda Türkiye’de Kentleşme, Konut ve Gecekondu*, İstanbul: Cem Yayınevi, 2014.

Keleş, Ruşen, *Kentleşme Politikaları*, Ankara: İmge Kitapevi, 1990.

Keleş, Ruşen, *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, İstanbul: Cem Yayınevi, 1998.

Kerman, Uysal, v.d., “Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri”, ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Keskin, Battal, vd., “Kent Konseylerinin Yerel Demokratik Yönetişim Mekanizması İşlevinin Değerlendirilmesi,” ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Kestellioğlu, Gözde, “Yerel Demokrasi ve Kent Konseyleri: Kahramanmaraş Örneği” ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Kocaoğlu, Mustafa, *Yerel Yönetimlerde Katılım ve Kültür*, Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları, 2015. Çukurçayır, M. Akif, *Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi*, Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları, 2012. Arslan, Osman, *Sivil Toplum ve Türkiye Gerçeği*, İstanbul: Bayrak Yayınları, 2001.

Küçükylmaz, Mücahit, *Türkiye’de Siyasal Katılım*, İstanbul: İstanbul Matbaacılık, 2011.

Lefebvre, Henri, *Kentsel Devrim*, çev. Selim Sezer, İstanbul: Sel Yayıncılık, 2014.

Memişoğlu, Dilek, “Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Değişim ve Dönüşümü,” ed. Becek, Mehmet, v.d., *İdari ve Mali Açından Türkiye’de Yerel Yönetimler Kitabı*, Antalya: BEKAD Yayınları, 2015.

Okur, Fatma, Ahmet Burhan Çakıcı, “Küreselleşme Sürecinde Yerelleşme ve Yerel Demokrasi,” *Akademik Bakış Dergisi*, S. 11, (2011), 1-12.

Ökmen, Mustafa, *Bekir Parlak, Kuramdan Uygulamaya Yerel Yönetimler-İlkeler, Yaklaşımlar ve Mevzuat*, Bursa: Alfa-Aktüel Yayınları, 2010.

Özgökçeler, Serhat, “Yerel Kalkınmada Etkin Bir Kavram: Yerel Yönetişim Bursa Kent Konseyi Örneği,” *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, C. 1, S. 16, (2014), 73.

Özgür, Önder, “Yerelleşme Ve Yerel Demokrasinin Güçlendirilmesi Bağlamında Yerel Katılım,”*Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, C.8. S.18. 2013: 326.

Parlak, Bekir, “Yerel Yönetimler: Kavramsal ve Kuramsal Çatı,” ed. Becek, Mehmet, v.d., *İdari ve Mali Açından Türkiye’de Yerel Yönetimler Kitabı*, Antalya: BEKAD Yayınları, 2015.

Peker, Kadir, Sezgin Sezgin, “Kırklareli Öğrencilerinin Kentlilik Bilinci Düzeylerinin Tespitine İlişkin,” ed. Gül Atanur, v.d., *Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınlar Dizisi-3, 2016.

Pektaş, Ethem Kadri, “Yerel Meclislerin Bilgi Edinme ve Denetim Yolları: Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme,” *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 17, S. 1, (2012), 325-339.

Resmi Gazete, 04.10. 2006.

Resmi Gazete, 06. 06. 2009.

Seyidoğlu, Halil, *Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı*, İstanbul: Güzem Yayınları, 1995.

Soygüzel, Hasan, “Kent ve Kültür Üstüne Bir Çeşitleme,” *Şanlıurfa Büyükşehir Kent Konseyi Dergisi*, S. 2, (2014), 9.

Sunar, İlkay, *Türkiye’de Demokrasi Serüveni*, İstanbul: Doruk Yayıncılık, 2010.

Şahin, Savaş Zafer, “Kent Konseylerinin Katılımcı Kent Yönetimine Katkıları Üzerine Bir Değerlendirme: Ankara Örneği,” ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Şahin, Yusuf, *Kentleşme Politikası*, Trabzon: Murathan Yayınevi, 2010.

Şat, Nur, “Halkın Yönetime Katılımının Bir Kanalı Sıfatıyla Kent Konseylerinin Değerlendirilmesi,” ed., Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Taştekin, Abdullah, “Yerel Düzeyde Katılımcı Mekanizmalar Olarak Kent Konseyleri”, ed. Becek, Mehmet, v.d., *İdari ve Mali Açından Türkiye’de Yerel Yönetimler Kitabı*, Antalya: BEKAD Yayınları, 2015.

Toprak, Zerrin, “Kent Konseylerinin Kuruluş Felsefesi ve Uygulama Temelleri”, ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Toprak, Zerrin, *Kent Yönetimi ve Politikası*, Ankara: Siyasal Kitapevi, 2016.

Tortop, Nuri, v.d., *Yönetim Bilimi*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2010.

Ulusoy, Ahmet, Mustafa Tekdere, “Kent Konseylerinin Mali Kısıtları” ed. Battal Enes Keskin, *II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyleri Yayınları Dizisi, 2015.

Usta, Sefa, “Katılımcı Demokrasi Perspektifinden Kent Konseyleri ve Sivil Toplum Kuruluşları İlişkisi: Sakarya Örneği,” ed. Battal Enes Keskin, *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1, 2011.

Üzan, Nizam, “Belediyeler ve Yerel Gündem 21,” *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, S. 2, (1999), 96-101.

Yaylı, Hasan, Yusuf Pustu, “Yerel Demokrasinin İlkeleri,” *Karadeniz Araştırmaları*, S.16, 2008, 153.

Yıldırım, Uğur, v.d., “Yerel Temsil Bağlamında Belediye Meclisleri: Kahramanmaraş ve Sivas Örnekleri,” *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 8, S. 12, (2011), 508-510.

Zeren, Halim Emre ve Alper Özmen, “Halkın Belediye Faaliyetlerine Katılma Duyarlılığı ve Hizmet Memnuniyeti: Karaman Belediyesi Örneği,” *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, C.12, S.19, 2010, 173.

Elektronik Kaynakça

Türkiye Kent Konseyleri Birliği, (<http://www.kentkonseyleribirliigi.org.tr/#>), Erişim Tarihi: 12.07.2017.

Başbakanlık İletişim Merkezi, (<https://www.bimer.gov.tr/>), Erişim Tarihi: 10.05.2017.

EKLER

EK 1: T.C. Şanlıurfa Valiliği Anket İzin Kararı.

EK 2: Anket Formu.

EK 3: Kent Konseyi Yönetmeliği.

Sayı : 13747703-250-E.3749
Konu : Tez Çalışması.

DAĞITIMLI
14/02/2017

HARRAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : Harran Üniversitesi Rektörlüğünün 30.01.2017 tarih ve 950 sayılı yazısı.

İlgi sayılı yazı ekinde alınan, Sosyal Bilimler Enstitüsünün yazısında; Yrd. Doç. Dr. Abdullah TAŞTEKİN'in danışmanlığında, kamu yönetimi anabilim dalı yüksek lisans öğrencisi Hasan AKSU'nun tez çalışması kapsamında "Kent Konseylerinin Yerel Demokrasiye Katkısı: Büyükşehir Kent Konseyleri" konulu tez çalışmasında Türkiye'deki Kent Konseyi Başkanları, Kent Konseyi Başkan Yardımcıları ve Kent Konseyi Genel Sekreterleriyle Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi ve 13 (onüç) İlçe Kaymakamlıklarında anket çalışması yapmak istedikleri belirtilmiş olup, gerekli çalışma için Valiliğimizden izin talep edilmiştir.

Söz konusu tez çalışmasının yapılması Valiliğimizce uygun görülmüş olup, bahse konu tez çalışmasında gerekli kolaylıkların sağlanması hususunda;

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Ufuk AKIL
Vali a.
Vali Yardımcısı

DAĞITIM :

Gereği:
ŞANLIURFA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE
BAŞKANLIĞINA
Kaymakamlıklara

Bilgi:
Harran Üniversitesi Rektörlüğüne(Öğrenci İş
leri Daire Başkanlığı)

(Handwritten signature)
İ. HALİL ASAR
Mahalli İdareler Müdürlüğü

*Bu belge elektronik imzalıdır. imzalı suretinin aslını görmek için <https://www.e-icisleri.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (I42UCD-WxSKAo-nNQ4dJ-Lq/LRF-jagSHUNf) kodunu yazınız.

Paşabağı Mah. Cumhuriyet Cad. No:77 63100/ Şanlıurfa
Telefon No: (414)314 40 14 Dahili: 1346 Faks No: (414)314 40 14
e-Posta: sanliurfa@icisleri.gov.tr İnternet Adresi: www.icisleri.gov.tr

Bilgi için: Ahmet POLAT
VERİ HAZIRLAMA VE KONT.İŞLETMENİ
Telefon No:

KENT KONSEYLERİNİN YEREL DEMOKRASİYE KATKISI ARAŞTIRMA SORULARI

Değerli katılımcı, bu anket “Türkiye’de kent konseylerinin işlevselliği ve yerel demokrasiye katkısını ortaya çıkarmak için, yapılacak bir çalışmadır. Vereceğiniz cevaplar yüksek lisans tez çalışmasında elde edilecek verilerin bilimsel açıdan değerlendirilmesinde kullanılacaktır. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, Hasan AKSU

s.1) Adınız, soyadınız:

s.2) Yaşınız?

18- 24 25-34 35-44 45-54 55-64 65 ve üzeri

s.3) Cinsiyetiniz?

Erkek Kadın

s.4) Mesleğiniz?

İşçi Esnaf Profesyonel meslek (Avukat, Doktor, Mali müşavir v.b.) Memur

Emekli Ev hanımı (Diğer.....)

s.5) Öğrenim durumunuz?

İlköğretim Lise Ön lisans Üniversite Yüksek Lisans Doktora

s.6) Gelir durumunuz?

3001-4000 TL 4001-5000 TL 5001TL ve üzeri

s.7) Kent konseyindeki göreviniz?

Kent konseyi başkanı Kent konseyi başkan yardımcısı Kent konseyi genel sekreteri

s.8) Kent konseyi bünyesinde hangi meclis ve çalışma grubu bulunmaktadır?

Kadın meclisi gençlik meclisi Engelli meclisi (Diğerleri)

s.9) Çalışma meclis ve Grupları için ayrı çalışma yerleri var mı?

Evet Hayır

s.10) Daha önce kentinizde yerel gündem 21 programı uygulandı mı?

Evet Hayır

s.11) Genel kurul yılda kaç kez toplanmakta?

() en az 2 () 3 () 4 () 5 (diğer.....)

s.12) Kent Konseyi tarafından alınan kararların belediye tarafından değerlendirilmesi.

Çalışma alanları	Kaç tane karar alındı	Kararlar Meclis gündemine alındı	Kararlar tamamen hayata geçirildi	Kararlar kısmen uygulandı	Hiç dikkate alınmadı
Kent kimliğine ilişkin tarihi, kültürel ve doğal değerlerin korunması ve geliştirilmesi					
Ortak yaşam bilincinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar					
Sürdürülebilir gelişmeye yönelik planların hazırlanması					
Kent kaynakların etkili ve adil kullanımı					
Yoksulluğu giderici programları					
Sivil toplumun gelişmesi ve katkıda bulunmak					
Çocuklarla ilgili çalışmalar					
Gençlerle ilgili çalışmalar					
Kadımlarla ilgili çalışmalar					
Engellilerle ilgili çalışmalar					
Kent yönetiminde saydamlık ve hesap verilebilirlikle ilgili çalışmalar					
Hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi					
Azınlık ve yabancılarla ilgili çalışmalar					
Eğitim faaliyetleri					
Çevre düzenlemesi					
Altyapı ile ilgili çalışmalar					
Kentsel dönüşüm alanında					

s.13) Kent konseyinde alınan kararlar diğer kamu kurum ve kuruluşlarla paylaşılıyor mu (bilgi gönderiliyor mu)?

(Hayır) (Evet) Elektronik ortamda () Resmi yazı () Sosyal medya (Diğerleri.....)

s.14) Kent konseyine belli bir bütçe ayrılıyor m

() Evet () Hayır () Kısmen

s.15) Kent konseyi faaliyetlerinin belediye dışında finansmanı, yardım, bağış veya proje geliri gibi farklı yollarla karşılanıyor mu?

Hayır (Evet ise lütfen belirtiniz.....)

s.16) Kent konseyinin toplantılarına katılımcıların dışında hemşehrilerin katılımı yeterli düzeyde oluyor mu?

Yeterli kısmen yeterli yetersiz kısmen yetersiz

s.17) Toplantılara katılan hemşehriler genellikle aynı kişiler mi, yoksa farklı kişiler de katılıyor mu?

Aynı Kişiler Farklı Kişiler

s.18) Kent konseylerinin yerel demokrasiyi güçlendirdiklerine inanıyor musunuz?

Kesinlikle katılıyorum

Katılıyorum

Kararsızım

Katılmıyorum

Kesinlikle katılmıyorum

s.19) Konsey etkinlikleriniz için çalışma ortamları, atölye, salonlar yeterli görüyor musunuz?

Yeterli Kısmen yeterli Yetersiz kısmen yetersiz

s.20) Kent konseyi bünyesi altında çalışan mahalle meclisleriniz bulunmakta mıdır?

Evet Hayır

s.21) Kent konseylerinin ana faaliyetleri ağırlıklı olarak kültürel, sosyal etkinlik olarak mı, yoksa kent konseylerinin kuruluş amaçlarına uygun olarak mı yapılıyor?

Kültürel- sosyal Kent konseyi amacına uygunluk

s.22) Kent konseylerinin bulunduğu yerdeki belediye yönetimi hangi siyasi partinin denetimindedir?

AK Parti CHP HDP MHP Diğerleri

YÖNETMELİK

İçişleri Bakanlığından:

KENT KONSEYİ YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetişim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kent konseylerinin oluşumunu, yönetim ilkelerini, organlarını, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 76 ncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

a) Belediye: Kent konseyi oluşumuna yardım ve destek sağlayan belediyeyi,

b) Kent konseyi: Merkezi yönetimin, yerel yönetimin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplumun ortaklık anlayışıyla, hemşerilik hukuku çerçevesinde bulunduğu; kentin kalkınma önceliklerinin, sorunlarının, vizyonlarının sürdürülebilir kalkınma ilkeleri temelinde belirlendiği, tartışıldığı, çözümlerin geliştirildiği ortak aklın ve uzlaşmanın esas olduğu demokratik yapılar ile yönetişim mekanizmalarını,

c) Meclisler ve çalışma gurupları: Kadın ve gençlik meclisleri başta olmak üzere kent konseyinin görev alanlarında, yönetişim anlayışına dayalı ve sürdürülebilir kalkınma içinde çeşitli toplum kesimlerinin kent yönetimine katkıda bulunmalarını, kaliteli ve yaşanabilir bir kentin yönetiminde aktif rol almalarını hedefleyen ve gönüllülük esasında oluşmuş ortak yapıları,

ç) Yerel gündem 21 programı: Birleşmiş Milletler Rio Yeryüzü Zirvesinde 1992 yılında kabul edilen ve 21 inci yüzyılın gündemini belirleyen Gündem 21 başlıklı Eylem Planınının 28 inci bölümü uyarınca, yerel yönetimlerin öncülüğünde, sivil toplumun ve diğer ortakların, birlikte kendi sorunlarını ve önceliklerini belirleyerek, kentleri için Yerel Gündem 21 olarak adlandırılan 1997 yılından itibaren uygulanan Türkiye Yerel Gündem 21 Programını,

d) Yönetişim: Saydamlık, hesap verebilirlik, katılım, çalışma uyumu, yerindelik ve etkinlik gibi kriterlere dayanan, çok aktörlü ve toplumsal ortaklıklara dayalı yönetim anlayışını,

e) YG21: Yerel Gündem 21'i ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kent Konseyinin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma İlkeleri

Kent konseyinin kuruluşu

MADDE 5 – (1) Kent konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler seçimlerinin sonuçlarının ilanını takip eden üçüncü ayının ilk haftasının ilk mesai günü, 8 inci maddede belirtilen kişi ve kuruluş temsilcilerinin katılımı ile kurulur.

(2) Kent konseyi genel kurulu ilk toplantısını, belediye başkanının çağrısı üzerine belediye başkanının başkanlığında yapar ve bu toplantıda, genel kurul dışındaki organların seçimi yapılır.

Kent konseyinin görevleri

MADDE 6 – (1) Kent konseyinin görevleri;

a) Yerel düzeyde demokratik katılımın yaygınlaştırılmasını, hemşehrilik hukuku ve ortak yaşam bilincinin geliştirilmesini, çok ortaklı ve çok aktörlü yönetim anlayışının benimsenmesini sağlamak,

b) Sürdürülebilir gelişme sorunlarının çözümüne yönelik uzun dönemli bir planın hazırlanması ve uygulanmasını sağlamak,

c) Kente ilişkin temel stratejiler ve faaliyet planlarının belirlenmesinde, uygulama ve izleme süreçlerinde tüm kenti kapsayan ortak bir aklın oluşturmasına katkıda bulunmak,

ç) Yerellik ilkesi çerçevesinde katılımcılığı, demokrasiyi ve uzlaşma kültürünü geliştirmek,

d) Kentin kimliğine ilişkin tarihi, kültürel, doğal ve benzeri değerlere sahip çıkmak ve geliştirmek,

e) Kent kaynaklarının etkili, verimli ve adil kullanımına katkıda bulunmak,

f) Sürdürülebilir kalkınma anlayışına dayalı kentin yaşam kalitesini geliştiren, çevreye duyarlı ve yoksulluğu giderici programları desteklemek,

g) Sivil toplumun gelişmesine ve kurumsallaşmasına katkıda bulunmak,

ğ) Çocukların, gençlerin, kadınların ve engellilerin toplumsal yaşamdaki etkinliklerini arttırmak ve yerel karar alma mekanizmalarında aktif rol almalarını sağlamak,

h) Kent yönetiminde saydamlık, katılım, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik ilkelerinin uygulanmasına katkıda bulunmak,

ı) Kent konseyinde oluşturulan görüşlerin değerlendirilmek üzere ilgili belediyeye gönderilmesini sağlamaktır.

Çalışma ilkeleri

MADDE 7 – (1) Kent konseyi, aşağıdaki ilkeler temelinde çalışmalarını sürdürür.

a) YG21 süreci kapsamında, kentine sahip çıkma, aktif katılım ve çözümde ortaklık ilkelerinin bütünlüğünde, kentlerin yaşanabilir bir geleceğe taşınmasına katkıda bulunmak,

b) Türkiye Cumhuriyeti Devletinin imzaladığı ve onayladığı Birleşmiş Milletler Zirveleri ile diğer uluslar arası sözleşmelerde kent ve kent yaşamına yönelik temel ilkeleri hayata geçirmek,

c) Kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini ön planda tutmak,

ç) Kent konseyi, uluslararası gelişmeleri ve ülke koşullarını gözetererek, tarafsız bir yaklaşımla görüş ve önerilerini oluşturmak,

d) Katılımcılığı ve ortak akla dayanan uzlaşmayı esas almak,

e) Değişimi ve yenilikleri önceden fark ederek sonuç odaklı çalışma kültürünü benimsemektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kent Konseyinin Oluşumu ve Organları

Kent konseyinin oluşumu**MADDE 8 – (1)** Kent konseyi, aşağıda belirtilen kişi, kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşur.

a) Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,

b) Belediyenin içinde bulunduğu seçim bölgesi veya bölgelerinin milletvekilleri,

c) Belediye başkanı veya temsilcisi,

ç) Sayısı onu geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,

d) Meclis üye tam sayısının yüzde 30'unu geçmemek üzere, belediye meclisinin kendi üyeleri arasından seçeceği temsilcileri,

e) Meclis üye tam sayısının yüzde 30'unu geçmemek üzere, il genel meclisinin kendi üyeleri arasından seçeceği temsilcileri,

f) Belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan muhtarların, kendi aralarından seçecekleri en fazla 10 temsilci,

g) Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,

ğ) Varsa üniversiteden bir temsilci, birden fazla olması durumunda her birine temsilen bir üye,

h) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikalar, noterler, baro, kooperatifler, birlikler, konuyla ilgili dernek ve vakıf temsilcileri,

ı) Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma guruplarının birer temsilcisi katılır.

(2) Büyükşehir kent konseyine (g) bendinde belirtilen siyasi partilerden TBMM de üyesi bulunanların ve (h) bendinde belirtilenlerin varsa en üst kuruluşlarının birer temsilcisi katılır.

Organları

MADDE 9 – (1) Kent konseyi aşağıdaki organlardan oluşur:

a) Genel Kurul

b) Yürütme Kurulu

c) Meclisler ve çalışma gurupları

Genel kurul

MADDE 10 – (1) Genel kurul, kent konseyinin en yetkili organı olup yılda iki kez toplanır. Genel kurul belediye meclisi birinci başkan vekilinin, bulunmaması halinde ikinci başkan vekilinin başkanlığında 8 inci maddede belirtilen kent konseyi üyelerinin katılımı ile toplanır.

(2) Genel kurul; genel kurulun, yürütme kurulunun, meclislerin ve çalışma gruplarının seçim ve çalışma esaslarını, bu Yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla, çalışma yönergesi ile belirler.

Yürütme kurulu

MADDE 11 – (1) Yürütme kurulu, genel kurul tarafından iki yıllık süre için seçilen, en az beş kişiden oluşur. Yürütme kuruluna belediye meclisi birinci başkan vekili, bulunmaması halinde ikinci başkan vekili başkanlık eder.

(2) Yürütme kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder ve genel kurul tarafından oluşturulan görüşleri ilgili belediyeye sunar ve uygulamayı izler.

Meclisler ve çalışma grupları

MADDE 12 – (1) Kent konseyleri, görev alanına giren konularda meclis ve çalışma gurupları oluşturabilir.

(2) Meclislerin ve çalışma gruplarının çalışma usul ve esasları genel kurulca belirlenir.

(3) Meclislerde ve çalışma guruplarında oluşturulan görüşler, kent konseyi genel kurulunda görüşülerek kabul edildikten sonra değerlendirilmek üzere ilgili belediye meclisine sunulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Toplantı ve görüşme usulü

MADDE 13 – (1) Kent konseyi organları, çalışma yönergelerinde belirlenen yer ve zamanlarda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile olağan olarak toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Oylamada eşitlik çıkması halinde başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

(2) Genel kurul, yürütme kurulu başkanı tarafından doğrudan veya 8 inci maddede öngörülen katılımcı sayısının üçte birinin teklifi üzerine olağan üstü toplantıya çağırılabilir.

Görüşlerin ilanı

MADDE 14 – (1) Kent konseyi genel kurulunca oluşturulan görüşler, belediye meclisinin ilk toplantısında değerlendirildikten sonra belediye tarafından kent konseyine bildirilir ve uygun araçlarla kamuoyuna duyurulur.

Sekreteryaya hizmetleri

MADDE 15 – (1) Kent konseyinin sekreteryaya hizmetleri, ilgili belediye tarafından önerilecek ve yürütme kurulu tarafından kabul edilecek görevliler tarafından yerine getirilir.

(2) Sekreteryaya hizmetlerini yürüten personel, bu çalışmalarında yürütme kurulu başkanına karşı sorumludur.

Yönerge çıkarma

MADDE 16 – (1) Kent konseyi genel kurulu bu Yönetmeliğe aykırı olmamak kaydıyla uygulama yönergeleri çıkarabilir.

GEÇİCİ MADDE – (1) YG21 Programının uygulandığı yerlerde, kent konseyi veya

benzeri adlarla oluşturulmuş yapılanmalar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Kent konseyi bulunmayan belediyelerde ilk toplantı, belediye başkanının çağırısı ile yapılır.

(2) Kent konseyi ve benzeri adlarla oluşturulmuş mevcut yapılanmalara ve ilk toplantıya ilişkin işlemler bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içerisinde tamamlanır.

(3) Kent konseyi ilk toplantısını, belediye başkanının çağrı yazısında bildirilen gündemle, ilan edilen yer ve tarihte yapar. Bu toplantıda yürütme kurulu oluşturulur.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini İçişleri Bakanı yürütür.

